

รายงานการวิจัย
การศึกษาความผิดพลาดของการลงรายการสิ่งพิมพ์
ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งไกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2
และรูปแบบมาร์ก
จากการฝึกงานของนิสิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

An Auditing Errors of AACR2 Bibliographic and MARC Records
on Practicum of Students in Library and Information Science,
Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University.

ผู้วิจัย
บุญยืน จันทร์สว่าง

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2553

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์)
ประจำปี 2550

ชื่องานวิจัย : การศึกษาความผิดพลาดของการลงรายการสิ่งพิมพ์ตามหลักเกณฑ์
การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 และรูปแบบมาร์ก
จากการฝึกงานของนิสิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชื่อผู้วิจัย : บุญยีน จันทร์สว่าง

ปีที่วิจัย : 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความผิดพลาดของการลงรายการสิ่งพิมพ์ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน และตามรูปแบบมาร์ก จากการฝึกงานของนิสิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในรูปแบบมาร์กที่นิสิตวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2549 และ 2550 จัดทำขึ้น ในช่วงระหว่างการฝึกปฏิบัติงาน ณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 333 ระเบียบ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการตรวจสอบรายการ ซึ่งประยุกต์มาจาก CAT-ASSESS tool ของ แชนแมน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ผลการวิจัยความผิดพลาดในการลงรายการสิ่งพิมพ์เมื่อคิดเทียบร้อยละกับจำนวนตำแหน่งที่ตรวจสอบในแต่ละรายการหรือเขตข้อมูล มีดังนี้

1. การลงรายการสิ่งพิมพ์ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกันในภาพรวม
ลงรายการได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 64.3 ผิดพลาดร้อยละ 35.7 รายการที่ลงผิดพลาดมากที่สุดคือ
ชื่อชุด ร้อยละ 76.7 รองลงมาคือ ผู้แต่งองค์กร ร้อยละ 71.2 การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ ร้อยละ 60.7
และ หมายเหตุ ร้อยละ 50.9 ตามลำดับ

2. การลงรายการสิ่งพิมพ์ตามรูปแบบมาร์กในภาพรวม ลงรายการได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ
88.7 ผิดพลาดร้อยละ 11.3 การลงรายการในเขตข้อมูลความยาวคงที่พบว่า ในส่วนนำลงรายการได้
ถูกต้องร้อยละ 97.4 ผิดพลาดร้อยละ 2.6 รหัสที่ลงผิดพลาดมากที่สุดคือ รหัสรูปแบบการลงรายการ ร้อย
ละ 6.6 ในเขตข้อมูล 008 ลงรายการได้ถูกต้องร้อยละ 87.1 ผิดพลาดร้อยละ 12.9 รหัสที่ลงผิดพลาด
มากที่สุดคือ สถานที่พิมพ์ และภาพประกอบ ร้อยละ 26.4 และ 26.3 ตามลำดับ ส่วนในเขตข้อมูลความ
ยาวไม่คงที่ ลงรายการได้ถูกต้องร้อยละ 87.7 ผิดพลาดร้อยละ 12.3 เขตข้อมูลที่ลงรายการผิดพลาด
มากที่สุดคือ รายการเพิ่มชื่อเรื่อง ร้อยละ 100 รองลงมาคือ หมายเหตุสารบัญ ร้อยละ 66.7 ชื่อชุด/ชื่อชุด
ที่ทำรายการเพิ่ม ร้อยละ 61.5 และ รายการเพิ่มผู้แต่งองค์กร ร้อยละ 60.2

Title : **An Auditing Errors of AACR2 Bibliographic and MARC Records on Practicum of Students in Library and Information Science, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University.**

Researcher : Mrs. Boonyuen Chansawang

Year : 2010

ABSTRACT

The purpose of this study was to audit errors of AACR2 bibliographic and MARC records on practicum of students in Library and Information Science, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University. The subjects comprised 333 of Thai and English bibliographic and MARC records created by senior students in Library and Information Science, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University in academic year of 2006-2007 during their practicum at the Central Library, SWU through stratified random sampling. The instruments for collecting data included bibliographic record auditing form adapted from Chapman's CAT-Assess Tool. Then data were analyzed and presented by percentage. The findings revealed as follows:

1. The AACR2 bibliographic records were correct (64.3%) and were incorrect (35.7%). The most errors included Series (76.6%), Corporate Name (71.2%), Publication, Distribution etc. (60.7%), and Notes (50.9%), respectively.

2. The MARC records as a whole were correct (88.7%) and were incorrect (11.3%). When considered fixed-length data elements, it was found that they were correct (97.4%) and incorrect (2.6%) while the errors included Cataloging Format code (6.6%). According to 008 data field, it was found that they were correct (87.1%) and incorrect (12.9%). The errors in code included Publication and Illustration (26.4 % and 26.3%, respectively), where as those in variable data field, they were correct (87.7%) and incorrect (12.3%). In addition, they were errors in Title Added Entry (100%), Content Note (66.7%), Series Statement/Added Entry-Title (61.5%), and Added Entry - Corporate Name (60.2%), respectively.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์) ประจำปีงบประมาณ 2550

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนว่ากล่าวตักเตือนและให้กำลังใจเสมอมา จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา ที่กรุณาช่วยพิจารณาแนวทางและ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบคุณ อาจารย์ศศิพิมล ประพินพงศกร คุณณัฐยาน์ ไกรลาสสุวรรณ อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ แก้วหนู และ คุณพิมล เมฆสวัสดิ์ ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณปภาดา น้อยคำยาง ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ และเป็นผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลในเบื้องต้น

บุญยืน จันท์สว่าง
มีนาคม 2553

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
Abstract	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
บัญชีตาราง	(6)
1 บทนำ	
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
รายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ	
คุณภาพของรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ	8
การตรวจสอบคุณภาพของรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ	9
การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน	20
พัฒนาการของหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน	13
หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2	15
การลงรายการสิ่งพิมพ์ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกล-อเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	17
การลงรายการสิ่งพิมพ์ตามรูปแบบมาร์ก	20
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมาร์ก	20
โครงสร้างระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ตามรูปแบบมาร์ก	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
งานวิจัยในต่างประเทศ	30
งานวิจัยในประเทศ	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 36
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 37
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 44
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล 47
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 49
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 49
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
	ความมุ่งหมายของการวิจัย 75
	วิธีดำเนินการวิจัย 75
	สรุปผลการวิจัย 77
	อภิปรายผลการวิจัย 78
	ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย 88
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป 89
	บรรณานุกรม 90
	ภาคผนวก 95
	ประวัติย่อผู้วิจัย 101

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 รายการที่ตรวจสอบตามกฎหมายเอเอซีอาร์2 และคู่มือการปฏิบัติงาน การลงรายการหนังสือของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.....	38
2 ตำแหน่งในส่วนหน้าที่จะทำการตรวจสอบ	39
3 ตำแหน่งในเขตข้อมูล 008 ที่จะทำการตรวจสอบ	39
4 รายการที่จะตรวจสอบในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-740)	40
5 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกัน	48
6 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกัน จำแนกตามภาษาของหนังสือ	49
7 แสดงตัวอย่างลักษณะของการใช้หลักเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกัน ไม่ถูกต้อง	50
8 แสดงจำนวนรายการทั้งหมดที่ตรวจสอบ จำแนกตามเขตข้อมูลและ จำนวนตำแหน่งที่ตรวจสอบ	58
9 แสดงจำนวนรายการทั้งหมดที่ตรวจสอบจำแนกตามกลุ่มเขต	59
10 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก จำแนกตาม รายละเอียดในแต่ละเขตข้อมูล	60
11 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก จำแนกตาม กลุ่มเขตข้อมูล	62
12 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก จำแนกตาม ภาษาของหนังสือ	63
13 แสดงตัวอย่างลักษณะของการลงรหัสที่ไม่ถูกต้องในส่วนหน้า	66
14 แสดงตัวอย่างลักษณะของการลงรหัสที่ไม่ถูกต้องในเขตข้อมูล 008	66
15 แสดงตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้องในเขตข้อมูล ความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-740)	68

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเรียนการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2517 โดยจัดสอนเป็นวิชาโท มีเป้าหมายเพื่อผลิตครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครูบรรณารักษ์ในห้องสมุดโรงเรียน ต่อมาในปี พ.ศ. 2526 ได้ขยายเป็นวิชาเอก ในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ที่เนื้อหาวิชาเน้นหนักไปทางวิชาการศึกษา พอๆ กับวิชาทางด้านบรรณารักษศาสตร์ หลักสูตรนี้ได้เปิดสอนและมีการปรับปรุงต่อมาอีกหลายครั้ง จบจนในปี พ.ศ. 2539 ได้ปรับเปลี่ยนหลักสูตรเป็น ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เพื่อให้เป็นหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะโดยตรง ที่ครอบคลุมทั้งศาสตร์ทางบรรณารักษศาสตร์แต่เดิม และศาสตร์ในสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ อีกทั้งเพื่อตอบสนองกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและความต้องการของตลาดงาน (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์. 2546: 39) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเนื้อหาในหลักสูตรจะขยายขอบเขตกว้างขวางมากขึ้น แต่เนื้อหาหลัก (Core content) ยังคงเน้นที่งานบริการและงานเทคนิคของห้องสมุด ซึ่งรายวิชาหนึ่งที่เป็นหัวใจสำคัญของงานเทคนิคห้องสมุดก็คือ รายวิชา บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ (Cataloging of information resources) ที่นิสิตจะต้องศึกษาเกี่ยวกับการลงรายการสิ่งพิมพ์ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (Anglo-American Cataloguing Rules .2nd ed.) หรือที่เรียกกันย่อๆ ว่า เอเอซีอาร์2 (AACR2) และการบันทึกรายการดังกล่าวตามรูปแบบของมาร์ก (MARC Format)

การลงรายการสิ่งพิมพ์ตามกฎเอเอซีอาร์2 และการบันทึกรายการตามรูปแบบมาร์ก นี้จะเน้นในเรื่องของความถูกต้องของข้อมูลทางบรรณานุกรมที่นำมาลงรายการ ทั้งนี้เพราะข้อมูลเหล่านี้จะถูกจัดเก็บลงในฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด (OPAC) เพื่อให้ผู้ใช้ใช้ในการค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการในห้องสมุดนั้นๆ หากฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมีข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ จะถือว่าเป็นฐานข้อมูลที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการได้โดยง่าย อีกทั้งยังสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลบรรณานุกรมกับห้องสมุดอื่นๆ ได้อีกด้วย แต่ถ้าเป็นไปในทางตรงกันข้าม ก็จะส่งผลให้การค้นหารายการทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้เป็นไปด้วยความยุ่งยาก ลำช้า หรือไม่ได้สารสนเทศตามที่ต้องการ

จากความสำคัญของการลงรายการดังกล่าว การเรียนการสอนในรายวิชา บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ จึงมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้ นิสิตเกิดทักษะและสามารถนำไปใช้

ในการปฏิบัติงานได้จริง ฉะนั้น เมื่อนิสิตต้องออกฝึกงานในรายวิชา บส 491 การฝึกสอนและ/หรือ ฝึกงาน (Practicum) (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะมนุษยศาสตร์. 2548) ซึ่งจะต้องฝึกการลงรายการทรัพยากรสารสนเทศ ตามสภาพที่เป็นจริง ประดุจเช่นที่บรรณารักษ์ฝ่ายจัดทำรายการ (Cataloger) ต้องปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า หลังจากทีมนิสิตได้ศึกษารายวิชานี้แล้ว นิสิตสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการลงรายการทรัพยากรสารสนเทศตามกฎเอเอซีอาร์2 และตามรูปแบบมาร์ก ไปใช้ได้ถูกต้องมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นข้อมูลสำหรับบรรณารักษ์ฝ่ายจัดทำรายการของห้องสมุดต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการวางโปรแกรมการฝึกงานให้แก่ นิสิตได้อย่างเหมาะสม เพื่อการเป็นบรรณารักษ์ฝ่ายจัดทำรายการที่มีคุณภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความผิดพลาดของการลงรายการสิ่งพิมพ์ ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งโคลอมเบีย ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (AACR2) และตามรูปแบบมาร์ก (MARC Format) จากการฝึกงานของนิสิต

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนรายวิชาการจัดทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์อื่นๆ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลสำหรับบรรณารักษ์ฝ่ายจัดทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ หรือจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการวางโปรแกรมการฝึกงานการจัดทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ ให้แก่นิสิตได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร คือ ระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในรูปแบบมาร์ก ที่นิสิตวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2549 และ 2550 จัดทำขึ้น ในช่วงระหว่างการฝึกปฏิบัติงาน ณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 744 ระเบียบ แยกเป็นระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทย จำนวน 630 ระเบียบ และภาษาอังกฤษ จำนวน 114 ระเบียบ โดยสามารถแยกตามประเภทของรายการหลักได้ ดังนี้

สิ่งพิมพ์ภาษาไทย

- 1) ใช้ชื่อผู้แต่งเป็นรายการหลัก จำนวน 430 ระเบียบ
- 2) ใช้ชื่อเรื่องเป็นรายการหลัก จำนวน 200 ระเบียบ

สิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษ

- 1) ใช้ชื่อผู้แต่งเป็นรายการหลัก 99 ระเบียบ
- 2) ใช้ชื่อเรื่องเป็นรายการหลัก 15 ระเบียบ

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ในรูปแบบมาร์ก ที่สุ่มมาจากกลุ่มประชากร โดยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ไม่น้อยกว่า 254 ระเบียบ จากนั้นนำระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทยจำนวน 630 ระเบียบ มาทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 ระเบียบ ดังนี้

- 1) ใช้ชื่อผู้แต่งเป็นรายการหลัก จำนวน 141 ระเบียบ
- 2) ใช้ชื่อเรื่องเป็นรายการหลัก จำนวน 78 ระเบียบ

สำหรับสิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษ เนื่องจากมีจำนวนน้อย จึงใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 114 ระเบียบ ดังนี้

- 1) ใช้ชื่อผู้แต่งเป็นรายการหลัก จำนวน 99 ระเบียบ
- 2) ใช้ชื่อเรื่องเป็นรายการหลัก จำนวน 15 ระเบียบ

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ทั้งสิ้น จำนวน 333 ระเบียบ ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน หมายถึง Anglo-American Cataloguing Rules ซึ่งเป็นกฎที่ใช้ในการลงรายการข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ ที่สมาคมห้องสมุดแห่งสหรัฐอเมริกา คณะกรรมการจัดทำรายการแห่งออสเตรเลียและแคนาดา หอสมุดแห่งชาติอังกฤษ หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ร่วมกันจัดทำขึ้น เพื่อให้การลงรายการข้อมูลบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศเป็นมาตรฐานเดียวกัน

หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกันนี้มีหลายฉบับ สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ จะหมายถึง หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข ค.ศ. 1998 (Anglo-American Cataloguing Rules .2nd ed. 1998 revision) หรือที่เรียกกันย่อๆ ว่า เอเอซีอาร์2 (AACR2)

2. มาร์ก หมายถึง MARC (Machine Readable Cataloging) ซึ่งเป็นการบันทึกข้อมูลบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้ ที่พัฒนาขึ้นโดย สำนักงานพัฒนาเครือข่ายและมาตรฐานมาร์ก หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Network Development and MARC

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้จะหมายถึง รูปแบบมาร์กฉบับ MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. 1999 edition, update 2007 (MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. 2009: Online) ซึ่งเรียกย่อๆ มาร์ก 21 (MARC 21)

3. ความผิดพลาดของการลงรายการตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งโคลอมเบีย หมายถึง การพิจารณาข้อผิดพลาด หรือ ความไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ของการลงรายการข้อมูล บรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์ ที่นิสิตวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย ในแบบฟอร์มการลงรายการหนังสือด้วยการสอบทานกับตัวเล่มหนังสือ โดยใช้ "Anglo-American Cataloguing Rules .2nd ed. 1998 revision" และ "คู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือของ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2544" (มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2544) ที่ประยุกต์หลักเกณฑ์ของเอเอซีอาร์2 บางประการ เป็นคู่มือในการตรวจสอบ ทั้งนี้จะไม่ตรวจสอบความผิดพลาดที่เกิดจากการสะกดไม่ถูกต้องและการเว้น วรรค โดยรายการที่จะตรวจสอบมีดังนี้

รายการที่ตรวจสอบ	กฎที่ใช้ในการตรวจสอบ
ผู้แต่งบุคคล	เอเอซีอาร์2: การเลือกใช้ชื่อเพื่อการสืบค้นตามกฎ 21.0-21.4 : การลงรายการบุคคล ตามกฎ 22.28 คู่มือฯ : บทที่ 10 และ 12
ผู้แต่งองค์กร	เอเอซีอาร์2: การเลือกใช้ชื่อเพื่อการสืบค้นตามกฎ 21.0-21.4 : การลงรายการองค์กร ตามกฎ 24.1-24.19 คู่มือฯ : บทที่ 10 และ 13
ชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบ	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.1 คู่มือฯ : บทที่ 2
ฉบับพิมพ์	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.2 คู่มือฯ : บทที่ 3
การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.4 คู่มือฯ : บทที่ 4
ลักษณะทางกายภาพ	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.5 คู่มือฯ : บทที่ 5
ชื่อชุด	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.6 คู่มือฯ : บทที่ 6
หมายเหตุ	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.7 คู่มือฯ : บทที่ 7
เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN)	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.8 คู่มือฯ : บทที่ 8

4. ความผิดพลาดของการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก หมายถึง การพิจารณาตรวจสอบข้อผิดพลาด หรือความไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ในตำแหน่งต่างๆ ของการลงหมายเลขประจำเขตข้อมูลหรือแท็ก (Tags) การลงรหัสประจำตำแหน่ง (Character positions) ตัวบ่งชี้ (Indicators) และรหัสเขตข้อมูลย่อย (Subfield codes) ในเขตข้อมูลต่างๆ ที่นิสิตวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บันทึกไว้ในแบบฟอร์มการลงรายการหนังสือด้วยการสอบทานกับตัวเล่มสิ่งพิมพ์ โดยใช้ MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. 1999 edition, update 2007. (MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. 2009: Online) ที่พัฒนาขึ้นโดย สำนักงานพัฒนาเครือข่ายและมาตรฐานมาร์ก หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Network Development and MARC Standard Office, Library of Congress) และ "คู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2544" (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2544) เป็นคู่มือในการตรวจสอบ และแยกการตรวจสอบออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1) การตรวจสอบการลงรหัสในตำแหน่งต่างๆ ในเขตข้อมูลส่วนนำ (Leader)

2) การตรวจสอบการลงรหัสในตำแหน่งต่างๆ ในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)

3) การตรวจสอบการใช้รูปแบบมาร์ก ในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-740) ประกอบด้วย หมายเลขเขตข้อมูล ตัวบ่งชี้ และ เขตข้อมูลย่อย

ทั้งนี้ จะไม่ตรวจสอบความผิดพลาดที่เกิดจากการสะกดไม่ถูกต้อง การเว้นวรรค และ การใช้เครื่องหมายต่างๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ส่วนนำ (Leader) หมายถึง ข้อมูลส่วนแรกของระเบียบบรรณานุกรม รหัสที่ใช้บันทึกเป็นได้ทั้งตัวเลขและตัวอักษรภาษาอังกฤษ (ตัวพิมพ์เล็ก) มีความยาวคงที่ 24 ตำแหน่ง (0-23) โดยที่บางตำแหน่งระบบจะใส่รหัสให้โดยอัตโนมัติ และบางตำแหน่งจะเว้นว่าง (Blank) เพราะยังไม่ได้มีการกำหนดรหัสขึ้นใช้ ซึ่งจะไม่ทำการตรวจสอบ ส่วนตำแหน่งที่จะทำการตรวจสอบมีดังนี้

ตำแหน่งที่ตรวจสอบ	ความหมาย
05	สถานะของระเบียบ
06	ประเภทของระเบียบ
07	ระดับการลงรายการบรรณานุกรม
18	รูปแบบการลงรายการ

4.2 เขตข้อมูล 008 หมายถึงเขตข้อมูลที่อยู่ต่อจากส่วนนำ รหัสที่ใช้บันทึกเป็นได้ทั้งตัวเลขและตัวอักษรภาษาอังกฤษ (ตัวพิมพ์เล็ก) มีความยาวคงที่ 40 ตำแหน่ง (0-39) โดยที่บางตำแหน่งระบบจะใส่รหัสให้โดยอัตโนมัติ และบางตำแหน่งจะเว้นว่างเพราะยังไม่ได้มีการกำหนดรหัสขึ้นใช้ ซึ่งจะไม่ทำการตรวจสอบ ส่วนตำแหน่งที่จะทำการตรวจสอบมีดังนี้

ตำแหน่งที่ตรวจสอบ	ความหมาย
06	ประเภทของปีพิมพ์
07-10	ปีที่เริ่มต้นพิมพ์
11-14	ปีที่สิ้นสุดการพิมพ์
15-17	สถานที่พิมพ์ ผลิต หรือจัดทำ
18-21	ภาพประกอบ
24-27	ลักษณะของเนื้อหา
35-37	ภาษาของเนื้อหา

4.3 เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-740) หมายถึงเขตข้อมูลที่ใช้บันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีความยาวไม่แน่นอน ในแต่ละเขตข้อมูลจะกำกับด้วยหมายเลขประจำเขตข้อมูล หรือ แท็ก (Tags) ตัวบ่งชี้ (Indicators) และรหัสเขตข้อมูลย่อย (Subfield codes) รายการที่จะตรวจสอบมีดังนี้

รายการบรรณานุกรม	รายการที่ตรวจสอบ	
	เขตข้อมูล	ตัวบ่งชี้และเขตข้อมูลย่อย
เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN)	020	ตัวบ่งชี้ \$a \$c
รหัสภาษา	041	ตัวบ่งชี้ \$a \$b \$h
รายการผู้แต่ง บุคคล องค์กร	100 110	ตัวบ่งชี้ \$a \$b \$c \$d
ชื่อเรื่อง และรายการเพิ่มชื่อเรื่อง	245 246	ตัวบ่งชี้ \$a \$b \$c
ฉบับพิมพ์	250	ตัวบ่งชี้ \$a \$b
การจัดพิมพ์ และการจัดจำหน่าย ฯลฯ	260	ตัวบ่งชี้ \$a \$b \$c
ลักษณะรูปร่าง	300	ตัวบ่งชี้ \$a \$b
ชื่อชุด	440 490	ตัวบ่งชี้ \$a \$v
หมายเหตุ	500 502 504 505	ตัวบ่งชี้ \$a \$r \$t
รายการเพิ่มชื่อบุคคล และชื่อองค์กร	700 710 740	ตัวบ่งชี้ \$a \$b \$c \$d

5. นิสิต หมายถึง นิสิตวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 และ 2550 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน และเข้ารับการฝึกปฏิบัติงาน ณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2549 และ 2550

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. รายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ
 - 1.1 คุณภาพของรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ
 - 1.2 การตรวจสอบคุณภาพของรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ
 2. การลงรายการแบบแอ่งไกลอเมริกัน
 - 2.1 พัฒนาการของหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งไกลอเมริกัน
 - 2.2 หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งไกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2
 - 2.3 การลงรายการสิ่งพิมพ์ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งไกลอเมริกัน
- ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. การลงรายการสิ่งพิมพ์ตามรูปแบบมาร์ก
 - 3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมาร์ก
 - 3.2 โครงสร้างระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ตามรูปแบบมาร์ก
 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

รายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ

รายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง รายการต่างๆ ที่เป็นรายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท ที่ห้องสมุด หรือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้บริการสารสนเทศแต่ละแห่งจัดทำขึ้น อย่างมีรูปแบบหรือมีแบบแผนที่แน่นอน โดยยึดหลักเกณฑ์สากลในการลงรายการทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท เพื่อเป็นเครื่องมือชี้แนะแหล่งสารสนเทศที่ได้รวบรวมไว้แก่ผู้ใช้บริการ รายการต่างๆ เหล่านั้น ได้แก่ ผู้แต่งหรือผู้รับผิดชอบเนื้อหา ชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบ ครั้งที่พิมพ์ การพิมพ์,การจัดจำหน่าย ฯลฯ ลักษณะทางกายภาพ ชื่อชุด หมายเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) และรายการเพิ่มต่างๆ รายการทางบรรณานุกรมเหล่านี้ จะถูกจัดเก็บลงในฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่เรียกว่า โอแพก (OPAC) เพื่อให้ผู้ใช้ใช้ค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่มีให้บริการในห้องสมุดนั้นๆ หากฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดมีข้อมูลที่ต้องการครบถ้วน และสมบูรณ์ จะถือว่าเป็นฐานข้อมูลที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการได้โดยง่าย อีกทั้งยังสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลบรรณานุกรมกับห้องสมุดอื่นๆ ได้อีกด้วย แต่ถ้าเป็นไปในทางตรงกันข้าม ก็จะส่งผลให้การค้นหารายการทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้เป็นไปด้วยความยุ่งยาก ลำช้า หรือไม่ได้สารสนเทศตามที่ต้องการ

คุณภาพของรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ

คุณภาพของรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการสืบค้นและการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้ ซึ่งห้องสมุดหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้บริการสารสนเทศ ต่างมีเป้าหมายหลัก คือ ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ เพราะรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศที่มีคุณภาพนั้น จะส่งผลต่อการเข้าถึงสารสนเทศของผู้ใช้ กล่าวคือรายการที่มีคุณภาพจะให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์สอดคล้องหรือตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงรายการได้อย่างเหมาะสม และเป็นรายการสารสนเทศที่ทันสมัย หากข้อมูลที่น่าเข้าไปในฐานข้อมูลไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน เช่น ลงรายการในเขตข้อมูลผิด สะกดคำไม่ถูกต้อง หรือ พิมพ์ข้อมูลผิดพลาด ฯลฯ จะส่งผลให้ผู้ใช้ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลที่ต้องการได้ หรือไม่พบข้อมูลที่ต้องการ หรือทำให้ได้รับข้อมูลที่ผิดพลาด

ประเด็นสำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ นโยบายและแนวปฏิบัติ รวมทั้งข้อตกลงในการใช้เกณฑ์มาตรฐานต่างๆ จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่ใช้ในการตรวจสอบกับการประเมินคุณภาพของรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศของฐานข้อมูล ซึ่ง แลงคาสเตอร์ (Lancaster. 1991: 116) และ ฟอกซ์ เลวิติน และ เรดแมน (Massey. 2000; อ้างอิงจาก Fox; Levitin; & Redman. 1994. 9-19) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศของฐานข้อมูลห้องสมุดพบว่า ประเด็นที่ใช้พิจารณาคุณภาพของฐานข้อมูลมีดังนี้

1. ขอบเขต หรือความครอบคลุมเนื้อหา (Scope/coverage) คือ รายการทรัพยากรสารสนเทศที่จัดเก็บในฐานข้อมูล มีเนื้อหาครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานที่ให้บริการ
2. ความสมบูรณ์ของสารสนเทศ (Completeness) คือ การแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับรายการบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศ ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้ตัดสินใจเลือกสารสนเทศได้ตรงตามความต้องการ
3. ความคงที่ หรือความสม่ำเสมอ (Consistency) คือ การใช้คำ หรือคำศัพท์ต่างๆ ที่ใช้เป็นตัวแทนเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศ มีความคงที่และสม่ำเสมอ โดยมีการจัดทำรายการหลักฐาน (Authority file) ไว้ตรวจสอบ
4. ความทันสมัย (Timeliness) คือ การจัดทำรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศใหม่ๆ ลงฐานข้อมูลได้รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ได้ทันเวลา
5. ความถูกต้องของสารสนเทศ (Accuracy) คือ การนำข้อมูลรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ ลงจัดเก็บในฐานข้อมูลอย่างถูกต้อง และครบถ้วน
6. ประสิทธิภาพในการเข้าถึง/ค้นคืน (Accessibility/retrievability) คือ ผู้ใช้ได้รับความสะดวกในการเข้าถึง หรือสืบค้นสารสนเทศได้ด้วยตนเอง และได้รับสารสนเทศตรงตามความต้องการ
7. รูปแบบของการรับผล (Output) คือ การที่ผู้ใช้สามารถเลือกรับผลที่สืบค้นได้หลากหลายรูปแบบตามความต้องการ เช่น การกำหนดรูปแบบ จำนวนหน้า การสั่งพิมพ์ผล การสั่งพิมพ์

โดยอัตโนมัติ การรับผลทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรือทางโทรสาร และการบันทึกหรือการถ่ายโอนข้อมูลได้ เป็นต้น

8. การบูรณาการ (Integration) คือ รายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศในฐานข้อมูลจะต้องมีโครงสร้างและการกำหนดรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ผู้ใช้สามารถใช้ข้อมูลร่วมกัน และ เชื่อมโยง หรือเข้าถึงแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบอื่น เพื่อใช้ในการตรวจสอบกันและกันได้

ฉะนั้น มาตรการที่เป็นหลักประกันเกี่ยวกับคุณภาพของรายการบรรณานุกรมในฐานข้อมูล คือ การตรวจสอบคุณภาพรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นสิ่งที่ห้องสมุดหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้บริการสารสนเทศจะต้องให้ความสำคัญ ในการทำรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งนี้เพื่อการควบคุมคุณภาพรายการบรรณานุกรม

การตรวจสอบคุณภาพของรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ

การตรวจสอบคุณภาพของรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ เป็นความรับผิดชอบของห้องสมุดและ/หรือหน่วยงานที่ให้บริการสารสนเทศที่มีต่อผู้ใช้บริการ ด้วยการให้ความสนใจในเรื่องการประเมินและกำหนดคุณภาพของงานบริการ ซึ่งจะส่งผลต่อการสืบค้นและการเข้าถึงรายการสารสนเทศของผู้ใช้โดยตรง จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่ใช้ในการตรวจสอบกับการตรวจสอบคุณภาพรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ สามารถสรุปได้ว่า การตรวจสอบคุณภาพของรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ อาจทำได้ 3 รูปแบบ (Zeng. 1992: Online; Chapman.1994: Online; Romero. 1994: 217; 1995: 210; Chan and Vizine-Goetz. 1997: 295; Mansor. 1999: Online) ได้แก่

1. การตรวจสอบรายการจากฐานข้อมูล เป็นการตรวจสอบเฉพาะรายการที่ปรากฏในฐานข้อมูล
 2. การตรวจสอบรายการจากฐานข้อมูลกับตัวทรัพยากรสารสนเทศ เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของรายการในฐานข้อมูลที่ใช้ข้อมูลจากตัวทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อดูข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่บรรณารักษ์จะเป็นผู้ตรวจสอบในฐานข้อมูลของห้องสมุดนั้นๆ เพื่อให้ได้ฐานข้อมูลที่ต้องสมบูรณ์
 3. การตรวจสอบรายการจากแผ่นงาน (Work sheets) ที่ใช้ลงรายการทรัพยากรสารสนเทศกับตัวเล่ม เป็นการตรวจสอบก่อนที่จะนำรายการทรัพยากรสารสนเทศเข้าในฐานข้อมูล โดยทั่วไปจะทำการตรวจสอบจากการลงรายการของบรรณารักษ์ หรืออาจนำไปประยุกต์สำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการลงรายการทรัพยากรสารสนเทศ ก็ได้
- การตรวจสอบทั้ง 3 รูปแบบ อาจทำการตรวจสอบทั้งระเบียน หรือเพียงบางส่วนของระเบียน (เช่น เฉพาะรายการหัวเรื่อง หรือรายการที่เป็นจุดเข้าถึง) โดยมีเครื่องมือที่กำหนดขึ้นเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ ซึ่งในการตรวจสอบโดยทั่วไปนั้น จะกำหนดขอบเขตที่จะตรวจสอบไว้ 4 เรื่อง ได้แก่

1. รูปแบบการลงรายการ ได้แก่ การใช้เขตข้อมูล ตัวบ่งชี้ รหัสเขตข้อมูลย่อย และเครื่องหมายวรรคตอน
2. เนื้อหาที่ลงรายการ ได้แก่ เนื้อหาที่นำมาลงรายการไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วน
3. ความผิดพลาดของข้อมูล ได้แก่ ความผิดพลาดอันเกิดจากผู้ทำรายการหรือผู้จัดพิมพ์
4. การใช้หัวเรื่องและหัวเรื่องย่อย รวมทั้งการใช้หัวเรื่องที่ถูกยกเลิกแล้ว

ตัวอย่าง วิธีการตรวจสอบคุณภาพรายการบรรณานุกรมของ ชาฟแมน

การตรวจสอบคุณภาพรายการบรรณานุกรมของชาฟแมน (Chapman. 1994: Online) โดยใช้เครื่องมือชื่อ “Cat-Access Tool” ในการตรวจสอบรายการบรรณานุกรม ในฐานข้อมูลกับตัวเล่มหนังสือ เพื่อประเมินความถูกต้องของรายการทั้งระเบียบ หรือเพียงบางส่วนของระเบียบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคือ หนังสือ โดยใช้วิธีบันทึกข้อผิดพลาดของรายการที่ถูกตรวจสอบลงในแบบบันทึกรายการ พร้อมทั้งกำหนดรหัสความผิดพลาดที่ตรวจสอบ และนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

เครื่องมือดังกล่าว นอกจากจะออกแบบขึ้นเพื่อใช้กับการตรวจสอบคุณภาพรายการบรรณานุกรมของหนังสือแล้ว ยังสามารถประยุกต์ใช้กับการตรวจสอบคุณภาพรายการบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่นๆ ได้อีกด้วย โดยการเพิ่มรายละเอียดที่ต้องการตรวจสอบเป็นพิเศษ เช่น ถ้าเป็นหนังสือเก่า อาจต้องเพิ่มรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด และให้ความสนใจกับการบรรยายลักษณะทางกายภาพเป็นพิเศษ อย่างไรก็ตาม เครื่องมือดังกล่าวยังไม่เหมาะสมสำหรับการตรวจสอบคุณภาพรายการบรรณานุกรมของวารสารหรือสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง เพราะรายการที่ตรวจสอบยังไม่ครอบคลุมรายการที่ห้องสมุดมีไว้ในครอบครอง แต่จะมีการพัฒนาต่อไปเพื่อให้ครอบคลุมต่อการตรวจสอบคุณภาพรายการทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท วิธีการตรวจสอบคุณภาพรายการบรรณานุกรมของ ชาฟแมน มี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การดำเนินการตรวจสอบรายการ และ ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูล โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การดำเนินการตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย

1.1 การสร้างแฟ้มข้อมูลการทำรายการของห้องสมุด คือการบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติของการทำรายการ การเปลี่ยนแปลงของระบบที่ใช้ในการทำรายการ นโยบายในการทำรายการ และมาตรฐานที่ใช้ในการทำรายการ ได้แก่ มาตรฐานสากล และมาตรฐานที่ห้องสมุดกำหนดขึ้นเอง รวมทั้งการพิจารณาข้อผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดขึ้น

1.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ในการตรวจสอบ อาจตรวจสอบกับระเบียบทั้งหมด หรือเพียงบางส่วน โดยจะต้องกำหนดขนาด และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มโดยใช้คอมพิวเตอร์ การสุ่มอย่างเป็นระบบ หรือแบบ Quasi-random

1.2.1 ประชากร คือ ระเบียบรายการบรรณานุกรม ที่ใช้ในการตรวจสอบ อาจเป็นระเบียบทั้งหมด หรือเป็นระเบียบของทรัพยากรสารสนเทศเพียงบางส่วน เช่น หนังสือที่ไม่ใช่นวนิยาย หนังสือภาษาอื่นๆ ที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ รายการแปลงผันที่สร้างโดยหน่วยงานอื่น รายการที่สร้างขึ้นก่อนและหลังปีที่กำหนด ฯลฯ ทั้งนี้สามารถเลือกกลุ่มตัวอย่างได้มากกว่า 1 กลุ่ม และรวบรวมผลลัพธ์และหาค่าสถิติ เพื่อจัดสรรให้ได้ตัวแทนของประชากรที่เป็นสัดส่วนกัน

1.2.2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนรายการที่จะตรวจสอบนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนของความผิดพลาดที่ยอมรับได้ มีข้อสังเกตว่า ไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของทรัพยากร (Collection) ของห้องสมุด ซึ่งในทางปฏิบัติพบข้อผิดพลาดของการลงรายการน้อยมาก ดังนั้นหากมีการจำกัดกลุ่มตัวอย่างแล้วอาจทำให้ไม่สามารถหาข้อผิดพลาดที่แท้จริงได้

1.2.3 โครงสร้างของกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างของระเบียบจะต้องได้มาจาก การสุ่มโดยระบบคอมพิวเตอร์ หรือการสุ่มอย่างเป็นระบบจากชั้นหนังสือ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วสามารถสั่งให้โปรแกรมสำเร็จรูประบบห้องสมุดอัตโนมัติ สุ่มตัวอย่างรายการได้ แต่ถ้าโปรแกรมสำเร็จรูประบบห้องสมุดอัตโนมัติใดไม่เอื้อ ก็จำเป็นต้องใช้วิธีการอื่น

1.2.4 สิ่งที่ต้องคัดออกจากกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างจะต้องไม่รวมถึง ระเบียบที่ไม่มีตัวเล่ม และจะต้องไม่ใช้การประมาณจำนวนระเบียบ หากไม่พบตัวเล่มจริง ควรพิจารณาว่าเป็นการผิดพลาดจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างจะต้องไม่รวมถึงหนังสือที่นำไปเย็บเล่มอยู่ระหว่างการซ่อม หรือระบุว่าสูญหาย

1.2.5 การพิมพ์ผล การสร้างเอกสาร และแบบจดบันทึกการตรวจสอบรายการ (Work sheet) ดังตัวอย่างข้างล่างนี้ นั้น ขึ้นอยู่กับชนิดของการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งถ้าเป็นการสุ่มโดยระบบคอมพิวเตอร์ ระบบจะพิมพ์ผลรายการออกมาให้เลย แต่ถ้าเป็นการสุ่มอย่างเป็นระบบ จะเป็นการนำทรัพยากรสารสนเทศมาจากระดับชั้นและจัดพิมพ์รายการออกมา หรืออาจทำการตรวจสอบจากรายการโดยตรงก็ได้

ตัวอย่าง แบบบันทึกการตรวจสอบ

Control number: _____

Date of cataloguing: _____

If the catalogue record lists no copies held for this item, record code Z or tick this box []

Please tick a box for each field in the catalogue record, or note the codes against each record (for example, T2 S1 M3). For author and subject headings, consider only whether they match the form given in the authority file.

	acceptable	incorrect or missing	not applicable	code
Group 1				
Personal authors				A
Corporate authors				C
Subject headings				D
Group 2				
Title				T
Series				S
Group 3				
Material description				M
Statement of responsibility				R
Edition				E
Imprint				I
Physical description				P
Language				L
Genre/category				G
Location/branch ID				B
Notes				N
	1	2	3	

If there are other errors in the record (for example absence of uniform title) then list them below but do NOT count them in the statistics.

ที่มา: <http://www.ukoln.ac.uk/bib-man/tools/cat-assess/worksheet.html> สืบค้น: 20

กุมภาพันธ์ 2553

1.2.6 การตรวจสอบรายการ ทำได้ ดังนี้

- 1) ตรวจสอบรายการทรัพยากรสารสนเทศแต่ละเล่ม/ชิ้น จากแผ่นพิมพ์ผล หรือจากรายการโดยตรง
- 2) ตรวจสอบรายการตามเขตข้อมูลที่กำหนดและบันทึกข้อผิดพลาดลงในแบบบันทึกการตรวจสอบรายการ โดยใส่ข้อมูลลงในช่องบันทึกต่อไปนี้
 - ช่องที่ 1 ถูกต้อง/ยอมรับได้
 - ช่องที่ 2 ไม่ถูกต้อง/ผิดพลาด
 - ช่องที่ 3 ไม่ได้ลงรายการ (ซึ่งจำเป็นต้องลงรายการ) เช่น ไม่ได้ลงรายการหัวเรื่องต่างๆ ที่ควรจะต้องลง
- 3) ชื่อผู้แต่งและหัวเรื่องจะต้องตรวจสอบความถูกต้องกับรายการหลักฐาน
- 4) ตรวจสอบการสะกดคำให้ถูกต้อง
- 5) ตรวจสอบเลขเรียกหนังสือที่ตัวเล่มกับรายการที่นำมาตรวจสอบให้ถูกต้องตรงกัน
- 6) ข้อผิดพลาดที่มักจะพบในเขตข้อมูลต่างๆ มี 2 รูปแบบคือ ไม่ลงรายการและลงรายการไม่ถูกต้อง โดยอาจบันทึกข้อผิดพลาดไว้ทั้ง 2 รูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ทำได้โดยการนำข้อมูลจากแบบบันทึกการตรวจสอบรายการบันทึกลงในแบบกรอกข้อมูล โดยระบุข้อผิดพลาดในแต่ละเขตข้อมูล ซึ่งเป็นการรวบรวมรายการที่ยังไม่ได้นำเข้าฐานข้อมูลด้วย

การลงรายการแบบแอ่งไกลอเมริกัน

พัฒนาการของหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งไกลอเมริกัน

หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งไกลอเมริกัน หรือที่เรียกกันย่อๆ ว่า เอเอซีอาร์ (AACR) มีอยู่ 5 ฉบับ คือ ฉบับปี ค.ศ.1967 หรือ AACR1 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ค.ศ.1978 หรือ AACR2 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ.1988 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข ค.ศ.1998 และ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข ค.ศ. 2002 (update 2003, 2004)

หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งไกลอเมริกันนั้น เริ่มขึ้นในปี ค.ศ.1908 โดยความร่วมมือระหว่างสมาคมห้องสมุดอเมริกันและสมาคมห้องสมุดแห่งอังกฤษ ต่อมาในปี ค.ศ.1957 สมาคมห้องสมุดแคนาดาได้เข้าร่วมงานด้วย และมีการประชุมปรับปรุงหลักเกณฑ์การลงรายการอยู่หลายครั้ง จนในปีค.ศ. 1961 สหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด (IFLA) ได้จัดประชุม *"International Conference on Cataloging Principles"* ที่กรุงปารีส โดยมีสมาชิกจาก 53 ประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศอีก 12 แห่ง เข้าร่วมประชุมหารือกัน และกำหนดหลักเกณฑ์การลงรายการอันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และนำไปสู่มาตรฐานทางบรรณานุกรมระหว่างประเทศ

คณะกรรมการ Catalog Code Revision Committee ได้รับมอบหมายให้จัดทำหลักเกณฑ์การลงรายการขึ้นใหม่ตาม Paris Principles ข้างต้น โดยมี เซมัวร์ ลูเบตสกี (Seymour Lubetsky) และ ซี ซัมเนอร์ สปลัดจ์ (C. Sumner Spalding) เป็นบรรณาธิการ ทำให้ได้ “หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน (Anglo-American Cataloguing Rules)” ฉบับพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1967 โดยจัดพิมพ์แยกเป็น 2 ฉบับ คือ ฉบับสำหรับห้องสมุดประเทศอังกฤษ (British text) และฉบับสำหรับห้องสมุดประเทศสหรัฐอเมริกา (North American text) ซึ่งทั้งสองฉบับมีหลักเกณฑ์หลายข้อที่ไม่สอดคล้องกัน หลักเกณฑ์การลงรายการฉบับนี้เรียกย่อๆ ว่า AACR หรือ เอเอซีอาร์

ผลของการใช้เอเอซีอาร์ฉบับพิมพ์ครั้งแรกประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมาก ในขณะเดียวกันสมาคมห้องสมุดอเมริกัน และสมาคมห้องสมุดแห่งอังกฤษ ได้มีบันทึกข้อตกลงร่วมกัน ในปี ค.ศ. 1966 ว่า เมื่อเอเอซีอาร์ฉบับแรก ได้จัดพิมพ์ออกไปแล้ว ทั้งสองสมาคมจะร่วมมือกันตรวจสอบแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ใช้งาน จึงได้จัดประชุมโดยมีผู้แทนจากหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ผู้แทนจากสมาคมห้องสมุดแห่งอังกฤษ และสมาคมห้องสมุดแคนาดา เข้าร่วมพิจารณาเปลี่ยนแปลง และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ แล้วประกาศออกใช้

ต่อมาในปี 1980 หอสมุดรัฐสภาอเมริกันได้ประกาศใช้ Superimposition Policy คือ การยอมรับกฎเกณฑ์เอเอซีอาร์ อย่างมีขอบเขตจำกัดเฉพาะกฎเกณฑ์ที่ไม่ขัดแย้งกัน รวมทั้งหอสมุดแห่งชาติอังกฤษได้ใช้นโยบายติดต่อกับหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน หอสมุดแห่งชาติแคนาดา และห้องสมุดและองค์กรอื่นๆ ในรูปของเครือข่ายระดับชาติและระหว่างชาติ โดยใช้ข้อมูลทางบรรณกรรมที่เป็นมาตรฐาน

หนึ่ง ในปี ค.ศ. 1969 สหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด ได้จัดประชุม *International Meeting of Cataloguing Experts* ที่กรุงโคเปนเฮเกน เกี่ยวกับ “การพรรณารายการทางบรรณานุกรมที่เป็นมาตรฐานระหว่างชาติ” หรือ *International Standard Bibliographic Description (ISBD)* และได้กำหนดมาตรฐานสำหรับสิ่งพิมพ์ หรือ ISBD (M) ขึ้น ซึ่งภายหลังต่อมาได้นำไปพิมพ์รวมไว้กับ AACR2 ในปีค.ศ. 1974 จากเหตุการณ์ดังกล่าว จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วม 3 ฝ่าย จาก 3 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกาอังกฤษ และแคนาดา ชื่อ Joint Steering Committee for Revision of AACR (JSCAACR) เพื่อดำเนินการหาข้อตกลงร่วมกันและเริ่มจัดทำเอเอซีอาร์ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 1974 จนสำเร็จเรียบร้อยและจัดพิมพ์ออกมาในปี ค.ศ. 1978 โดยมี ไมเคิล กอร์แมน (Michael Gorman) และ พอล ดับเบิลยู วินเคลอร์ (Paul W. Winkler) เป็นบรรณาธิการ โดยได้มีการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและจัดพิมพ์ออกเผยแพร่ตามลำดับ ดังนี้

ในปี ค.ศ. 1981 เอเอซีอาร์2 ฉบับย่อ คือ The Concise AACR2 ขึ้น

ในปี ค.ศ. 1988 เอเอซีอาร์2 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม คือ Anglo-American Cataloging Rules, Second Edition, 1988 Revision

ในปี ค.ศ. 1998 Anglo-American Cataloguing Rules ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข ค.ศ. 1998 (AACR Second Edition, 1998 revision)

ในปี ค.ศ.2002 Anglo-American Cataloguing Rules ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข ค.ศ. 2002 (AACR Second Edition, 2002 revision, update 2003, 2004)

หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอંગโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2

หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ้งโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 มีหลายฉบับพิมพ์ ซึ่งมีโครงสร้างที่เหมือนกัน จะแตกต่างกันก็เพียงรายละเอียดในส่วนที่มีการปรับปรุงแก้ไขเท่านั้น สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ้งโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข ค.ศ. 1998 เป็นหลักในการตรวจสอบ ฉะนั้น จึงนำเสนอเฉพาะสาระสำคัญที่ปรากฏในหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ้งโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข ค.ศ. 1998 ดังนี้

1. การลำดับเนื้อหา เอเอซีอาร์2 แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการลงรายการทางบรรณานุกรมสำหรับวัสดุทุกประเภท, หลักเกณฑ์การลงรายการทางบรรณานุกรมสำหรับหนังสือ จุลสาร และเอกสารที่เป็นแผ่นสื่อทัศนทุกประเภท ไมโครฟอร์ม สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง และการทำรายการจำแนก ซึ่งมีทั้งหมด 13 บท

ตอนที่ 2 เป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับรายการนำ (Headings) ประกอบด้วย การเลือกชื่อที่ใช้เพื่อการสืบค้น (Access points) การลงชื่อบุคคล ชื่อภูมิศาสตร์ ชื่อองค์กร ชื่อเรื่องแบบฉบับ, และการทำรายการโยง ซึ่งมีทั้งหมด 6 บท

ภาคผนวก เป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้อักษรตัวใหญ่ คำย่อ และตัวเลข ในการลงรายการ

2. โครงร่างของรายการบรรณานุกรม

เอเอซีอาร์2 ได้แบ่งข้อมูลที่เป็นโครงร่างของรายการบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท ไว้เป็น 8 ส่วน ดังนี้

2.1 ส่วนชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบ (Title and statement of responsibility area) ข้อมูลที่กำหนดให้ลงในส่วนนี้ได้แก่

- ชื่อเรื่องที่เหมาะสม (Title proper)
- ชื่อเรื่องเทียบเคียง (Parallel title)
- คำระบุประเภทวัสดุอย่างกว้าง ๆ (General material designation)
- ข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับชื่อเรื่อง (Other title information)

และ - การแจ้งความรับผิดชอบ (Statement of responsibility)

ชื่อเรื่องที่เหมาะสม หมายถึง ชื่อสำคัญซึ่งเป็นชื่อเรื่องที่แท้จริงของสิ่งพิมพ์ ชื่อเรื่องที่เหมาะสมบางชื่อจะมีชื่อเรื่องอีกชื่อหนึ่ง โดยมีคำว่า หรือ / or เป็นคำเชื่อมโยง เช่น *มัทนะพาธา*, หรือ, *ตำนานแห่งดอกกุหลาบ* ซึ่งชื่อเรื่องอีกชื่อหนึ่งนี้ เรียกว่า ชื่อเรื่องเผื่อเรียก (Alternative title) นั่นคือ *มัทนะพาธา* เป็นชื่อเรื่องที่เหมาะสม และ *ตำนานแห่งดอกกุหลาบ* เป็นชื่อเรื่องเผื่อเรียก

ชื่อเรื่องเทียบเคียง หมายถึง ชื่อเรื่องที่เหมาะสมในอีกภาษาหนึ่ง เช่น หน้าปกในระบุชื่อเรื่องไว้ว่า “การรู้สารสนเทศ (Information literacy)” นั่นคือ การรู้สารสนเทศ เป็นชื่อเรื่องที่เหมาะสม และ *Information literacy* เป็นชื่อเรื่องเทียบเคียง

คำระบุประเภทวัสดุอย่างกว้าง ๆ หมายถึง คำที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้บ่งบอกถึงประเภทของวัสดุที่นำมาทำรายการ เช่น สไลด์ แผนที่ ฯลฯ

ข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับชื่อเรื่อง หมายถึง ข้อมูลใดๆ ของสิ่งพิมพ์ ซึ่งอาจเป็นคำ วลี ข้อความ ฯลฯ ที่ปรากฏร่วมกับชื่อเรื่องที่เหมาะสม เพื่อบ่งบอกลักษณะเนื้อหา ขอบเขต ลักษณะการเขียน ฯลฯ ของสิ่งพิมพ์ ซึ่งโดยทั่วไปจะเรียกว่า ชื่อเรื่องย่อย

การแจ้งความรับผิดชอบ หมายถึง ถ้อยคำที่คัดลอกมาจากสิ่งพิมพ์ที่นำมาทำรายการ ซึ่งบ่งบอกถึงบุคคลที่รับผิดชอบ/หรือมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อเนื้อหา อันเป็นผลงานทางปัญญา หรือ ศิลปะที่ปรากฏในสิ่งพิมพ์ ตลอดจนบุคคลอื่นๆ ที่มีส่วนใช้ในการตรวจสอบ เช่น ผู้แต่ง ผู้เรียบเรียง ผู้แปล ผู้วาดภาพประกอบ บรรณาธิการ เป็นต้น หรือองค์กรที่ออกสิ่งพิมพ์ที่จัดอยู่ในประเภทหนึ่งหรือหลายประเภทตามที่กำหนด.

2.2 ส่วนฉบับพิมพ์ (Edition area) เป็นข้อมูลการแจ้งที่สัมพันธ์กับการพิมพ์ของผลงานที่แตกต่างไปจากฉบับพิมพ์อื่นๆ ของผลงานนั้น หรือเป็นฉบับที่ออกใหม่และมีชื่อเรียกฉบับพิมพ์ (Named reissue) ที่ออกใหม่เป็นการเฉพาะ หรือเป็นการแจ้งฉบับพิมพ์ในแต่ละครั้ง

2.3 ส่วนรายละเอียดเฉพาะของวัสดุ (หรือประเภทของสิ่งพิมพ์) (Material (or type of publication) specific details area) เป็นข้อมูลที่เป็นรายละเอียดเฉพาะของวัสดุ หรือทรัพยากรสารสนเทศบางประเภท เช่น ลำดับที่ของสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง มาตราส่วนของแผนที่ เป็นต้น

2.4 ส่วนการพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ (Publication, distribution, etc. area) ข้อมูลที่กำหนดให้ลงในส่วนนี้ได้แก่

- สถานที่พิมพ์, สถานที่จำหน่าย
- ชื่อสำนักพิมพ์, ผู้จัดจำหน่าย
- ปีที่พิมพ์, ปีที่จำหน่าย

และ - การตีพิมพ์หรือการผลิต

2.5 ส่วนลักษณะทางกายภาพ (Physical description area) ข้อมูลที่กำหนดให้ลงในรายการส่วนนี้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะรูปร่างของทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่

- จำนวนหน้า, แผ่น, และ/หรือ จำนวนเล่ม
- รายละเอียดเกี่ยวกับภาพประกอบ แผนที่ ฯลฯ
- ขนาด (ความสูง)

2.6 ส่วนชุด (Series area) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับชุดของทรัพยากรสารสนเทศนั้นๆ เช่น ชื่อชุด หมายเลขลำดับในชุด เป็นต้น

2.7 ส่วนหมายเหตุ (Note area) เป็นข้อมูลสำคัญอื่นๆ ที่ไม่สามารถลงรายการไว้ในส่วนที่กล่าวข้างต้นได้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของชื่อเรื่องที่เหมาะสม ชื่อเรื่องเดิม รายละเอียด

เพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหา เป็นต้น

2.8 ส่วนเลขมาตรฐานและคำที่บอกถึงสิ่งที่ได้มา (Standard number and terms of availability) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับเลขมาตรฐานและการได้มา เช่น เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ ราคา เป็นต้น

3. กฎของการลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ที่ใช้ตรวจสอบในการวิจัยครั้งนี้

- 3.1 ผู้แต่งบุคคล กฎที่ใช้ในการตรวจสอบคือ
 - การเลือกใช้ชื่อเพื่อการสืบค้น ตามกฎ 21.0-21.4
 - การลงรายการบุคคล ตามกฎ 22.28
- 3.2 ผู้แต่งองค์กร กฎที่ใช้ในการตรวจสอบคือ
 - การเลือกใช้ชื่อเพื่อการสืบค้น ตามกฎ 21.0-21.4
 - การลงรายการองค์กร ตามกฎ 24.1-24.19
- 3.3 ชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบ
 - กฎที่ใช้ในการตรวจสอบคือ กฎ 2.0 และ 2.1
- 3.4 ฉบับพิมพ์
 - กฎที่ใช้ในการตรวจสอบคือ กฎ 2.0 และ 2.2
- 3.5 การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ
 - กฎที่ใช้ในการตรวจสอบคือ กฎ 2.0 และ 2.4
- 3.6 ลักษณะทางกายภาพ
 - กฎที่ใช้ในการตรวจสอบคือ กฎ 2.0 และ 2.5
- 3.7 ชื่อชุด
 - กฎที่ใช้ในการตรวจสอบคือ กฎ 2.0 และ 2.6
- 3.8 หมายเหตุ
 - กฎที่ใช้ในการตรวจสอบคือ กฎ 2.0 และ 2.8
- 3.9 เลขมาตรฐานและคำที่บอกถึงสิ่งที่ได้มา
 - กฎที่ใช้ในการตรวจสอบคือ กฎ 2.0 และ 2.8

หลักเกณฑ์การลงรายการสิ่งพิมพ์ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หลักเกณฑ์การลงรายการสิ่งพิมพ์ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในส่วนที่ประยุกต์จากเอเอซีอาร์2 เพื่อใช้สำหรับหนังสือภาษาไทย มีชื่อเรียกว่า "คู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม

1. ชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบการวิจัย รายงานการประชุมสัมมนา เอกสารประกอบการสอน จะไม่ลงข้อมูลตามที่ปรากฏ

1.1 หนังสือประเภทรายงานที่หน้าปกใน แต่จะลงรายการชื่อเรื่องจริงของหัวข้อ เรื่องการวิจัย การประชุมสัมมนา และชื่อวิชา ส่วนคำว่า รายงานการวิจัย รายงานการประชุม เอกสารประกอบการสอน จะนำมาลงในส่วนชื่อเรื่องย่อ เช่น

ชื่อเรื่องหน้าปกใน: รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะครูที่ดีของสังคมไทย

ลงรายการดังนี้ ลักษณะครูที่ดีของสังคมไทย : รายงานการวิจัย

1.2 หนังสืออนุสรณ์งานศพที่ไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สถานที่พิมพ์ และรายละเอียดต่างๆ ปรากฏอยู่ จะลงรายการโดยใช้คำว่า "อนุสรณ์งานศพ" (ไม่ว่าในหนังสือจะ ปรากฏการใช้ข้อความที่แตกต่างกันอย่างไร) เช่น "อนุสรณ์พระราชทานเพลิงศพ ...", "อนุสรณ์งาน ฌาปนกิจศพ ...", "ที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ ..." พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานศพ... ลงรายการดังนี้

อนุสรณ์งานศพ กอง วิสุทธารมณ, นาย ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส 14 มกราคม 2531

1.3 หนังสือที่ชื่อเรื่องมีข้อผิดพลาดจากการพิมพ์ เช่น มีการสะกดผิด จะตรวจสอบ แก้ไข และลงข้อมูลที่ถูกต้อง

1.4 กรณีผู้รับผิดชอบคนเดียวกัน แต่ชื่อต้น-ชื่อสกุล ตัวสะกด แตกต่างจากผลงาน เล่มอื่น ซึ่งได้ตรวจสอบแล้วว่าเป็นบุคคลเดียวกัน จะลงรายการตามที่ปรากฏในส่วนของการแจ้งความ รับผิดชอบ แต่ในส่วนรายการหลักจะลงข้อมูลตามรายการหลักฐาน

2. ฉบับพิมพ์

การพิมพ์ครั้งที่ 1 หรือพิมพ์ครั้งแรก จะไม่นำลงรายการ ไม่ว่าจะปรากฏหรือไม่ปรากฏ ในสิ่งพิมพ์ก็ตาม

3. การพิมพ์และการเผยแพร่

3.1 สิ่งพิมพ์ที่ไม่ผ่านกระบวนการพิมพ์ จะอนุโลมโดยให้ใช้ชื่อหน่วยงานต้นสังกัด ของผู้สร้างสรรค์ผลงานเป็นสำนักพิมพ์

3.2 สิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษที่ไม่มีปีพิมพ์ ให้ใช้ปีลิขสิทธิ์แทน แต่จะลง c กำกับ

4. ลักษณะรูปร่าง

4.1 ภาพประกอบ ไม่ระบุสี หรือขาวดำ แต่ลงด้วยคำว่า " ภาพประกอบ " " ill " ยกเว้นหนังสือต่างประเทศที่ถ่ายโอนข้อมูลมาใช้

4.2 รายละเอียดเกี่ยวกับขนาด ไม่นำมาลงรายการ ยกเว้นหนังสือที่มีขนาดผิดปกติ เช่น ขนาดเล็กกว่า 24 หน้ายก หรือใหญ่กว่า 4 หน้ายก

4.3 หนังสือที่มี 2-3 เล่มจบ และเลขหน้าไม่ต่อเนื่อง การใช้เครื่องหมายระหว่างเลขหน้าของแต่ละเล่มนั้น คือเครื่องหมาย ; จะลงรายการโดยเว้น 1 ระยะหน้าและหลังเครื่องหมาย เช่น
3 เล่ม (33 ; 13 ; 36 หน้า)

5. ชื่อชุด

5.1 ลงเฉพาะชื่อชุด ไม่ลงชื่อผู้รับผิดชอบ

5.2 ชื่อชุดที่มีคำว่า No. หรือ ลำดับที่ อันดับที่ จะลงเฉพาะตัวเลข

6. หมายเหตุ

6.1 หมายเหตุเกี่ยวกับการอ้างอิง

6.1.1 กรณีหนังสือมีรายการอ้างอิงท้ายเล่มเพียงหน้าเดียว หรือแผ่นเดียว

ไม่ต้องลงข้อมูล

6.1.2 กรณีหนังสือทั่วไป รายการการวิจัย เอกสารประกอบการสอน หนังสือรวมเรื่อง จะลงเฉพาะรายการอ้างอิง แต่จะไม่ลงภาคผนวก เช่น

บรรณานุกรม : หน้า 120-125.

6.1.3 หนังสือประเภทงานวิจัยที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษา จะลงรายการหมายเหตุการอ้างอิง และรายการภาคผนวก เช่น

\$a บรรณานุกรม : หน้า .138-136

\$a ภาคผนวก : หน้า .142-139

6.1.4 กรณีงานวิจัยที่มีบทคัดย่อเป็นภาษาต่างประเทศ จะไม่ลงหมายเหตุภาษาของบทคัดย่อ

6.1.5 หมายเหตุสารบัญ จะพิจารณาลงรายการบางเรื่องที่เห็นว่าสำคัญ และสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

6.1.6 การใช้เครื่องหมาย : ในส่วนหมายเหตุ จะลงรายการโดยเว้นระยะหน้าและหลังเครื่องหมาย 1 ระยะ เช่น

ชื่อเรื่องที่สัน : ทักษะการเรียนรู้

7. เลขมาตรฐานและคำที่บอกถึงสิ่งที่ได้มา

7.1 หนังสือที่ลงรายการเป็นชุด หากไม่มี ISBN ของชุด และมีตัวเล่มเกิน 3 เล่ม จะไม่ลงรายการ ISBN แต่จะลงเฉพาะราคาแต่ละเล่ม (หากไม่ปรากฏราคาชุด)

7.2 หนังสือบริจาคที่ไม่ปรากฏราคา จะคำนวณจากจำนวนหน้า และเพิ่มส่วนค่าดำเนินการ 5 บาท เป็นราคาหนังสือเล่มนั้นๆ

8. รายการหลัก

8.1 รายการหลักบุคคล ไม่ต้องระบุปีเกิดปีตาย

8.2 กรณีที่เป็นงานวิจัยและในแหล่งข้อมูลที่หน้าปกในระบุชื่อผู้วิจัยหลัก ส่วนผู้วิจัยอื่นไม่ระบุ แต่ระบุด้วยคำว่า “และคณะ” ให้ลงรายการหลักด้วยชื่อผู้วิจัยหลัก เช่น

ข้อมูลหน้าปกใน : มนตราณ คัมภีร และคณะ.

ลงรายการว่า : มนตราณ คัมภีร.

8.3 กรณีที่ผู้รับผิดชอบเป็นผู้เรียบเรียงให้นำมาลงเป็นรายการหลักได้

9. รายการเพิ่ม

9.1 รายการเพิ่มบุคคลที่เป็นผู้แต่งร่วม บรรณาธิการ ผู้แปล จะไม่ลงคำที่ระบุถึงบทบาทหน้าที่หลังชื่อบุคคลนั้นๆ ให้ลงเฉพาะชื่อต้น-ชื่อสกุล

9.2 หนังสือแปลที่มีชื่อเรื่องของภาษาต้นฉบับปรากฏในส่วนชื่อเรื่องเทียบเคียง ไม่ทำรายการเพิ่มให้กับชื่อเรื่องต้นฉบับ

9.3 หนังสือที่เนื้อหาเป็นภาษาไทยแต่ที่หน้าปกนอก และหน้าปกในนำเสนอชื่อเรื่องที่เป็นภาษาต่างประเทศเด่นชัดกว่าภาษาไทย จะลงรายการด้วยชื่อเรื่องภาษาไทยและทำรายการเพิ่มชื่อเรื่องภาษาต่างประเทศ

การลงรายการสิ่งพิมพ์ตามรูปแบบมาร์ก

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมาร์ก

มาร์ก หรือ MARC ย่อมาจากคำว่า Machine Readable Cataloging หมายถึง การลงรายการทางบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศ ที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เป็นการประหยัดทั้งเวลาและแรงงาน โดยไม่ต้องบันทึกข้อมูลที่ซ้ำๆ กันหลายครั้ง จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของมาร์ก ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้เสนอไว้ในช่วงเวลาต่างๆ กัน สามารถสรุปได้ ดังนี้ (Crawford. 1989: 203-220; Byrne. 1998: 6-14; สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์. 2544: 448-451)

มาร์กเริ่มพัฒนาขึ้นมาตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1950 เมื่อหอสมุดรัฐสภาอเมริกันได้พิจารณาที่จะนำเอาระบบอัตโนมัติมาใช้ในการห้องสมุด ด้วยความร่วมมือของ สภาว่าด้วยทรัพยากรห้องสมุด (The Council on Library Resources : CLR) และคณะกรรมการว่าด้วยระบบอัตโนมัติ ของสมาคมห้องสมุดเพื่อการวิจัย (Committee on Automation of the Association of Research Library) ได้เริ่มศึกษาเกี่ยวกับระบบอัตโนมัติ และมีโครงการแปลงผันข้อมูลในบัตรรายการของหอสมุดรัฐสภาอเมริกันให้อยู่ในรูปแบบที่เครื่องสามารถอ่านได้ โดยในปี ค.ศ. 1965 ได้ร่วมกันจัดสัมมนาเกี่ยวกับรายการต่างๆ ที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้ จนได้ข้อสรุปว่า หอสมุดรัฐสภาอเมริกันจะเป็นผู้รับผิดชอบในการผลิตและเผยแพร่รายการดังกล่าว ไปยังห้องสมุดอื่นๆ

หลังจากนั้น อาร์ม (Henriette Avram) เฟรแทก (Ruth Freitag) และ กุยเลส (Kay Guiles) ได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลการลงรายการของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน โดยจัดทำเค้าโครงรูปแบบระเบียบ และได้จัดสัมมนาเกี่ยวกับรูปแบบระเบียบนี้ขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 1965 ซึ่งที่ประชุมให้ความเห็นชอบในหลักการ ดังนั้น หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และสภาว่าด้วยทรัพยากรห้องสมุด จึงได้ร่วมกันดำเนินการโครงการทดลองทำโครงการนำร่อง ในการพัฒนารูปแบบการลงรายการขึ้นในปี ค.ศ. 1966 โดยใช้ชื่อโครงการว่า MARC Pilot Project เป็นโครงการทดลองเพื่อพัฒนารูปแบบการลงรายการแบบ

มาร์ก และใช้ชื่อว่า มาร์กวัน (MARC I) โดยมีห้องสมุดต่างๆ เข้าร่วมโครงการ จำนวน 16 แห่ง ในระยะแรกเริ่มได้จัดทำเฉพาะระเบียบหนังสือ จากบัตรรายการของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน โดยการบันทึกลงในเทปแม่เหล็ก และในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1966 สามารถนำเทปแม่เหล็กที่บันทึกข้อมูลรายการแล้ว ทดลองออกเผยแพร่ในห้องสมุดที่เข้าร่วมโครงการได้

ในระหว่างดำเนินการทดลองโครงการมาร์กวันอยู่นั้น ผู้รับผิดชอบมาร์ก ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ได้ประเมินผลการลงรายการด้วยรูปแบบของมาร์กวันไปด้วย และพบว่ามันมีข้อจำกัดอยู่มาก จึงได้ปรับปรุงโครงสร้างของมาร์กวัน ให้เป็นระบบที่สมบูรณ์ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริง และใช้ชื่อว่า มาร์กทู (MARC II) หรือ แอลซีมาร์ก (LC MARC) เมื่อโครงการมาร์กวันสิ้นสุดลงในเดือนมิถุนายน 1968 หอสมุดรัฐสภาอเมริกันจึงได้นำมาร์กทูมาใช้ในการปฏิบัติงานจริง ตั้งแต่เดือนมีนาคม ค.ศ. 1969 เป็นต้นมา ต่อมาได้มีการศึกษาวิเคราะห์ร่วมกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญ และหน่วยงานต่างๆ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างมาร์กทู จนสามารถจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มได้ในปี ค.ศ. 1989 แต่ด้วยการที่รูปแบบของมาร์กทู ยังมีลักษณะเฉพาะของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ความเป็นสากลมากขึ้น สามารถใช้ได้กับห้องสมุดทั่วไป และใช้ชื่อใหม่ว่า ยูเอสมาร์ก (USMARC)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ามาร์ก จะเป็นมาตรฐานสากล แต่หน่วยงานที่นำไปใช้ก็ยังต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับทรัพยากรสารสนเทศของตนเอง จึงได้มีการพัฒนารูปแบบมาร์กให้สอดคล้องกับการใช้งานของแต่ละแห่ง ดังนั้น มาร์กจึงมีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน เช่น โอซีแอลซีมาร์ก (OCLC MARC) ยูนิมาร์ก (UNIMARC) ยูเคมาร์ก (UKMARC) แคนมาร์ก (CANMARC) ออสมาร์ก (AUSMARC) เป็นต้น อนึ่ง การบันทึกรายการบรรณานุกรมตามรูปแบบมาร์กนี้ นอกเหนือจากรูปแบบมาร์กที่กำหนดแล้ว ยังเป็นการบูรณาการระหว่างรูปแบบมาร์ก กับหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งไกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 อีกด้วย

โครงสร้างระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ตามรูปแบบมาร์ก

โครงสร้างระเบียบบรรณานุกรม และข้อกำหนดเกี่ยวกับเนื้อหาตามรูปแบบของ USMARC ประกอบด้วยต่างๆ 3 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนนำ (Leader)
2. ส่วนนามานุกรมเขตข้อมูล (Directory)
3. ส่วนเขตข้อมูลต่างๆ (Variable fields)
 - 3.1 เขตข้อมูลควบคุม (Variable control fields)
 - 3.2 เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (Variable data fields)

1. ส่วนนำ (Leader) เป็นส่วนเขตข้อมูลแรกของระเบียบ ที่ให้ข้อมูลในการประมวลผลระเบียบ มีความยาวคงที่ 24 ตำแหน่ง รหัสที่ใช้เป็นทั้งตัวเลขและตัวอักษรภาษาอังกฤษ (ตัวพิมพ์เล็ก) ประกอบด้วย ความยาวของระเบียบ สถานะของระเบียบ ประเภทของระเบียบ ระดับทางบรรณานุกรม

จำนวนตัวบ่งชี้ จำนวนรหัสเขตข้อมูลย่อย ตำแหน่งเริ่มต้นของเขตข้อมูล ระดับการลงรายการ รูปแบบการลงรายการ การเชื่อมโยงระเบียบ ความยาวของส่วนระบุความยาวของเขตข้อมูล ความยาวของส่วนระบุตำแหน่งที่เริ่มต้น และ ความยาวของส่วนระบุแต่ละหน่วยข้อมูล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง ส่วนนำ

Leader 00971nam__2200277_a_4500

ตำแหน่งที่	ระบุถึง	รหัสที่ปรากฏ	ความหมาย
04	Logical record length	00971	ความยาวของระเบียบนี้คือ 971 อักขระ
05	Record status	n	สถานะของระเบียบ คือ เป็นระเบียบใหม่
06	Type of record	a	ประเภทของระเบียบ เป็นระเบียบวัสดุประเภทถ้อยคำ (ภาษา)
07	Bibliographic level	m	ระดับทางบรรณานุกรม เป็นวัสดุประเภทเอกสาร
08-09	Undefined		
10	Indicator count	2	จำนวนตัวบ่งชี้ เป็น 2 เสมอ
11	Subfield code count	2	จำนวนรหัสเขตข้อมูลย่อย เป็น 2 เสมอ
12-16	Base address of data	00277	ตำแหน่งเริ่มต้นของเขตข้อมูล เริ่มที่ตำแหน่งที่ 277 นับจากอักขระตัวแรก ของระเบียบ คอมพิวเตอร์คำนวณให้
17	Encoding level	—	ระดับการลงรายการ อยู่ในระดับสมบูรณ์ครบถ้วน
18	Descriptive cataloging form	a	รูปแบบการลงรายการ ใช้รูปแบบเอเอซีอาร์2
19	Linked record requirement	—	การเชื่อมโยงของระเบียบ
20	Length of the length-of-field portion	4	ความยาวของส่วนระบุความยาวของเขตข้อมูล เป็น 4 เสมอ
21	Length of the starting-character-position portion	5	ความยาวของส่วนระบุตำแหน่งที่เริ่มต้น เป็น 5 เสมอ
22	Length of the implementation-defined portion		ความยาวของส่วนระบุแต่ละหน่วยข้อมูล เป็น 0 เสมอ
23	Undefined	4500	ยังไม่กำหนดให้ เป็น 0 เสมอ

2. นามานุกรมเขตข้อมูล (Directory) เป็นส่วนที่แจ้งให้ทราบถึงตำแหน่งที่อยู่ของเขตข้อมูลต่างๆ ที่จัดเก็บในระเบียบ ประกอบด้วยชุดของตัวเลข ในแต่ละชุดมีความยาวคงที่ 12 ตำแหน่ง แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นแท็กของเขตข้อมูล มี 3 ตำแหน่ง ส่วนที่ 2 เป็นความยาวของเขตข้อมูลมี 4 ตำแหน่ง และส่วนสุดท้ายเป็นตำแหน่งเริ่มต้นของข้อมูล มีความยาว 5 ตำแหน่ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Tag	Field length	Starting character position
300	0015	00063

หมายความว่า ในเขตข้อมูล 300 ซึ่งเป็น ลักษณะทางกายภาพ มีความยาว 15 อักขระ และ ตำแหน่งเริ่มต้นในระเบียบ เริ่มตำแหน่งที่ 64 ซึ่งจะปรากฏใน นามานุกรมเขตข้อมูล ดังนี้ **300001500063**

3. ส่วนเขตข้อมูลต่าง ๆ (Variable fields) เป็นส่วนที่ใช้บันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรมของวัสดุ เช่นเดียวกับบัตรรายการ โดยในแต่ละเขตข้อมูลจะกำกับด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

- แท็ก (Tags) ใช้บันทึกหมายเลขประจำเขตข้อมูล เป็นเลข 3 หลัก เริ่มจาก 001-999 แทนชื่อเขตข้อมูลต่างๆ เช่น แท็ก 100 คือ ชื่อผู้แต่งบุคคล แท็ก 110 คือ ชื่อผู้แต่งที่เป็นองค์กร แท็ก 245 คือ ชื่อเรื่อง เป็นต้น

- ตัวบ่งชี้ (Indicators) เป็นรหัสที่ใช้อักขระ 2 ตำแหน่ง ซึ่ง อาจเป็นตัวเลข (0-9) เว้นว่างไว้ หรือ แทนด้วยสัญลักษณ์แบบใดแบบหนึ่ง เช่น # หรือ b โดยอยู่ต่อจากแท็ก ทำหน้าที่บอกลักษณะ หรือเพิ่มเติมรายละเอียด และที่มาของข้อมูลในเขตข้อมูลที่ตัวบ่งชี้้นั้นกำกับอยู่

- รหัสเขตข้อมูลย่อย (Subfields) เป็นรหัสที่ใช้กำกับเขตข้อมูลย่อย ในเขตข้อมูลหนึ่งๆ ทำหน้าที่จัดกลุ่ม หรือจำแนกข้อมูล ออกเป็นเขตเขตข้อมูลย่อยๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ สัญลักษณ์ของเขตข้อมูลย่อย ประกอบด้วยอักขระ 2 ตำแหน่ง โดย ตำแหน่งแรกเป็นเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์แบบใดแบบหนึ่ง เช่น \, หรือ \$ เป็นต้น ส่วนตำแหน่งที่ 2 เป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษ (ตัวพิมพ์เล็ก)

สำหรับ ส่วนเขตข้อมูลต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ประกอบด้วยเขตข้อมูล 2 ประเภท คือ

3.1 เขตข้อมูลควบคุม (Variable control fields) คือเขตข้อมูลที่บันทึกหมายเลขควบคุมระเบียบ ซึ่งเป็นทั้งข้อมูลในรูปตัวเลข และรหัสที่บอกลักษณะของวัสดุสารสนเทศเพื่อใช้สำหรับการระเบียบผลระเบียบบรรณานุกรม เริ่มจากเขตข้อมูล 001 ถึง 009 แต่บางเขตข้อมูลจะมีลักษณะที่แตกต่างออกไป โดยเป็นเขตข้อมูลความยาวคงที่ (Fixed fields) เช่น เขตข้อมูล 007 และ 008 เป็นต้น

สำหรับเขตข้อมูล 008 เป็นเขตข้อมูลที่ระบุข้อมูลทั่วๆ ไปเกี่ยวกับเนื้อหาของระเบียบบรรณานุกรม มีความยาวคงที่ 40 ตำแหน่ง (00-39) ตำแหน่งที่ 00-17 และ 35-39 กำหนดให้ใช้กับวัสดุทุกประเภท ส่วนตำแหน่งที่ 18-34 กำหนดให้ใช้กับวัสดุเฉพาะประเภทเท่านั้น รหัสที่ใช้บันทึกอาจเป็น

ตัวอย่าง เขตข้อมูล 008

008 100220s2009____nyu_____001_0_eng__

ตำแหน่งที่	ระบุถึง	รหัสที่ระบุ	ความหมาย
00-05	Date entered on file	100220	ปีเดือนวันที่บันทึกข้อมูล คือ ปี 2010, เดือนกุมภาพันธ์ วันที่ 20
06	Type of date/Publication status	s	ประเภทของปีพิมพ์ในผลงาน มีปีเดียว
07-10	Date 1	2009	ปีที่พิมพ์เริ่มต้น คือ 2009
11-14	Date 2	_____	ปีที่พิมพ์ที่ 2 ไม่มี
15-17	Place of publication	nyu	สถานที่พิมพ์ คือ New York รหัสของ New York คือ nyu
18-21	Illustrations	_____	หนังสือเล่มนี้ไม่มีภาพประกอบ
22	Target audience	—	กลุ่มผู้ใช้ ไม่ระบุ (คือไม่ใช่หนังสือสำหรับเยาวชน)
23	Form of item	—	รูปแบบของวัสดุ ไม่ระบุ (คือเป็นหนังสือธรรมดา)
24-27	Nature of contents	—	ลักษณะเนื้อหา ไม่ระบุ (เนื้อหาหนังสือไม่ได้มีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งอย่างใด)
28	Government publication	—	ไม่ระบุ (ไม่ใช่สิ่งพิมพ์รัฐบาล)
29	Conference publication	—	ไม่ระบุ (ไม่ใช่รายงานการประชุม)
30	Festschrift	0	ไม่ใช่หนังสือที่ระลึก
31	Index	1	มีดัชนี
32	Main entry in body of item	—	ไม่ระบุ
33	Literary form	0	ไม่ใช่หนังสือประเภทนวนิยาย
34	Biography	—	ไม่ใช่หนังสือประเภทชีวประวัติ
35-37	Language	eng	เป็นหนังสือภาษาอังกฤษ
38	Modified record	—	ข้อมูลในระเบียบนี้ไม่มีการแก้ไขจากเดิม ที่ปรากฏในสิ่งพิมพ์
39	Cataloging source	—	แหล่งที่ทำรายการ (สัมพันธ์กับหน่วยงานที่ระบุในแท็ก 040)

3.2 เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (Variable Data Field) คือส่วนของเขตข้อมูลต่างๆ ที่เป็นการบันทึกรายละเอียดทางบรรณานุกรม เช่นเดียวกับข้อมูลที่บันทึกบนบัตรรายการ โดยเริ่มจากเขตข้อมูล 010 ถึง 999 มีความยาวไม่คงที่ ความยาวจึงขึ้นอยู่กับรายละเอียดของวัสดุที่นำมาทำรายการนั้นๆ รหัสที่ใช้บันทึกเป็นทั้งตัวเลขและตัวอักษรภาษาอังกฤษ (ตัวพิมพ์เล็ก) เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่นี้จะมีตัวบ่งชี้และเขตข้อมูลย่อย สำหรับเขตข้อมูลที่ใช้ในการตรวจสอบในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

เขตข้อมูล 020	เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (R)*	
ตัวบ่งชี้:	#	ยังไม่กำหนดใช้
รหัสเขตข้อมูลย่อย:	\$a	เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (R)
	\$c	ข้อมูลเกี่ยวกับการได้มา (มักจะเป็นราคา) (NR)
	\$z	เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือที่ยกเลิกหรือไม่ถูกต้อง (R)
เขตข้อมูล 100	รายการหลักชื่อบุคคล (NR)**	
ตัวบ่งชี้ 1:	ประเภทหรือรูปแบบของชื่อบุคคล	
	0	ชื่อต้น
	1	ชื่อสกุลที่ลงรายการแบบกลับคำ
	3	ชื่อวงศ์ตระกูล
ตัวบ่งชี้ 2:	#	ยังไม่กำหนดใช้
รหัสเขตข้อมูลย่อย:	\$a	ชื่อบุคคล (NR)
	\$b	เลขกำกับชื่อ (NR)
	\$c	ตำแหน่ง ยศ บรรดาศักดิ์ เป็นต้น (R)
	\$q	ชื่อเต็ม (Fuller form of name) (NR)
	\$d	ปีเกิด-ปีตาย (NR)

*R (repeatable) หมายถึง สามารถใช้ซ้ำ หรือรหัสเขตข้อมูลย่อยนั้นซ้ำได้ เช่น ในระเบียบหนึ่งมีเลข ISBN ของหนังสือที่มีลักษณะการจัดพิมพ์ที่แตกต่างกัน เช่น ฉบับปกแข็ง ฉบับปกอ่อน ฉบับที่พิมพ์เผยแพร่เป็นชุด จึงใช้ซ้ำ 020 ซ้ำกันได้

**NR (Non repeatable) หมายถึง สามารถใช้ซ้ำ หรือรหัสเขตข้อมูลย่อยนั้นได้เพียงครั้งเดียว เช่น ในระเบียบหนึ่ง มีชื่อผู้แต่งเพียงคนเดียว จึงใช้ซ้ำ 100 ซ้ำไม่ได้

เขตข้อมูล 110

รายการหลักชื่อองค์กร (NR)

ตัวบ่งชี้ 1:

ประเภทหรือรูปแบบของชื่อองค์กร

- 0 ชื่อองค์กรที่ลงรายการแบบกลับคำ
- 1 ชื่อที่เป็นเขตปกครอง (Jurisdiction name)
- 2 ชื่อที่ลงรายการตามที่ปรากฏ

ตัวบ่งชี้ 2:

ยังไม่กำหนดใช้

รหัสเขตข้อมูลย่อย:

- \$a ชื่อองค์กร (NR)
- \$b ชื่อหน่วยงานรอง (R)
- \$c สถานที่จัดประชุม (NR)
- \$n ครั้งที่จัดประชุม (NR)
- \$d ปีที่จัดประชุม (NR)

เขตข้อมูล 245

ชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบ (NR)

ตัวบ่งชี้ 1:

การทำรายการเพิ่มชื่อเรื่อง

- 0 ไม่ทำรายการเพิ่มชื่อเรื่อง
- 1 ทำรายการเพิ่มชื่อเรื่อง

ตัวบ่งชี้ 2:

จำนวนอักขระที่ไม่นับในการเรียงตามลำดับอักษร

- 0-9 จำนวนอักขระที่ไม่นับในการเรียงตามลำดับอักษร

รหัสเขตข้อมูลย่อย:

- \$a ชื่อเรื่องที่เหมาะสม (NR)
- \$b ชื่อเรื่องย่อย ชื่อเรื่องเทียบเคียง เป็นต้น N(R)
- \$p ชื่อตอน หรือส่วนของงาน (R)
- \$c รายการผู้รับผิดชอบ (NR)

เขตข้อมูล 246

ชื่อเรื่องแบบอื่นๆ (NR)

ตัวบ่งชี้ 1:

ตัวควบคุมการระบุข้อความที่หมายเหตุ การทำรายการเพิ่มชื่อเรื่อง

- 1 หมายเหตุและการทำรายการเพิ่มชื่อเรื่อง
- 3 ไม่มีหมายเหตุ แต่ทำรายการเพิ่มชื่อเรื่อง

ตัวบ่งชี้ 2:

ประเภทของชื่อเรื่อง

- # ไม่มีข้อมูลระบุประเภท
- 0 ชื่อเรื่องที่ได้จากส่วนหนึ่งของชื่อเรื่อง ในแท็ก 245
- 1 ชื่อเรื่องภาษาอื่น
- 4 ชื่อเรื่องจากปก
- 8 ชื่อเรื่องที่ปรากฏที่สันหนังสือ

รหัสเขตข้อมูลย่อย:	\$a	ชื่อเรื่องที่เหมาะสม
	\$b	ชื่อเรื่องย่อย ชื่อเรื่องเทียบเคียง เป็นต้น (NR)

เขตข้อมูล 250	ฉบับพิมพ์ (NR)
ตัวบ่งชี้	ยังไม่กำหนดใช้
รหัสเขตข้อมูลย่อย:	\$a ฉบับพิมพ์ (NR)

เขตข้อมูล 260	การพิมพ์ การจำหน่าย ฯลฯ (R)	
ตัวบ่งชี้ :	#	ยังไม่กำหนดใช้
รหัสเขตข้อมูลย่อย:	\$a	สถานที่พิมพ์ (R)
	\$b	สำนักพิมพ์ และจำหน่าย ฯลฯ (R)
	\$c	ปีที่จัดพิมพ์ และจำหน่าย (R)

เขตข้อมูล 300	ลักษณะทางกายภาพ (R)	
ตัวบ่งชี้ :	#	ยังไม่กำหนดใช้
รหัสเขตข้อมูลย่อย:	\$a	จำนวนหน้า แผ่น หรือ เล่ม (R)
	\$b	รายละเอียดของลักษณะทางกายภาพ (NR)
	\$c	ขนาด (R)
	\$e	วัสดุประกอบ (NR)

เขตข้อมูล 440	การแจ้งชื่อชุด และรายการเพิ่มชื่อชุด (R)	
ตัวบ่งชี้ 1:	#	ยังไม่กำหนดใช้
ตัวบ่งชี้ 2:	จำนวนอักขระที่ไม่นับในการเรียงตามลำดับอักษร	
	0-9	จำนวนอักขระที่ไม่นับในการเรียงตามลำดับอักษร
รหัสเขตข้อมูลย่อย	\$a	ชื่อชุด (NR)
	\$v	หมายเลขของเล่ม (R)
	\$x	หมายเลข ISSN (NR)

เขตข้อมูล 490	การแจ้งชื่อชุด ที่ไม่ทำรายการเพิ่ม (R)
ตัวบ่งชี้ 1:	การระบุความต้องการในการทำรายการเพิ่มให้สืบค้นได้
	ซึ่งจะทำรายการเพิ่มในแท็ก 8xx
	0 ชื่อชุดไม่เป็นรายการสืบค้น
	1 ชื่อชุดที่แตกต่างเป็นรายการสืบค้น ทำรายการเพิ่ม
	ในแท็ก 8xx

ตัวบ่งชี้ 2:	#	ยังไม่กำหนดใช้
รหัสเขตข้อมูลย่อย	\$a	ชื่อชุด (R)
	\$v	หมายเลขของเล่ม (R)
	\$x	หมายเลข ISSN (NR)
เขตข้อมูล 500	หมายเหตุทั่วไป (R)	
ตัวบ่งชี้ :	#	ยังไม่กำหนดใช้
รหัสเขตข้อมูลย่อย:	\$a	หมายเหตุทั่วไป (NR)
เขตข้อมูล 502	หมายเหตุวิทยานิพนธ์ (R)	
ตัวบ่งชี้ :	#	ยังไม่กำหนดใช้
รหัสเขตข้อมูลย่อย:	\$a	หมายเหตุวิทยานิพนธ์ (NR)
เขตข้อมูล 504	หมายเหตุบรรณานุกรม (R)	
ตัวบ่งชี้ :	#	ยังไม่กำหนดใช้
รหัสเขตข้อมูลย่อย:	\$a	หมายเหตุบรรณานุกรม (NR)
เขตข้อมูล 505	หมายเหตุสารบัญที่มีรูปแบบ (R)	
ตัวบ่งชี้ 1 :	ประเภทของหมายเหตุสารบัญ	
	0	สารบัญ
	1	สารบัญที่ไม่สมบูรณ์
	2	สารบัญที่เลือกมาเพียงบางรายการ
ตัวบ่งชี้ 2 :	ระดับของการบันทึกรายการสารบัญ	
	#	สารบัญไว้ในเขตข้อมูลย่อย \$a ทั้งหมด
รหัสเขตข้อมูลย่อย:	\$a	รูปแบบของการลงรายการสารบัญ (NR)
เขตข้อมูล 700	รายการเพิ่ม ชื่อบุคคล (NR)	
ตัวบ่งชี้ 1:	ประเภทของชื่อบุคคล	
	0	ชื่อต้น
	1	ชื่อสกุลที่ลงรายการแบบกลับคำ
	3	ชื่อวงศ์ตระกูล
ตัวบ่งชี้ 2:	ประเภทของรายการเพิ่ม ชื่อบุคคล (รายการจำแนก/ไม่จำแนก)	
	#	รายการเพิ่มที่ไม่เป็นรายการจำแนก
	2	รายการเพิ่มที่เป็นรายการจำแนก

รหัสเขตข้อมูลย่อย:	\$a	ชื่อบุคคล (NR)
	\$b	เลขกำกับชื่อ (NR)
	\$c	ตำแหน่ง ยศ บรรดาศักดิ์ เป็นต้น (R)
	\$q	ชื่อเต็ม (Fuller form of name) (NR)
	\$d	ปีเกิด-ปีตาย (NR)

เขตข้อมูล 710	รายการเพิ่มชื่อองค์กร (R)
ตัวบ่งชี้ 1:	ประเภทของชื่อองค์กร
	0 ชื่อองค์กรที่ลงรายการแบบกลับคำ
	1 ชื่อที่เป็นเขตปกครอง
	2 ชื่อที่ลงรายการตามที่ปรากฏ
ตัวบ่งชี้ 2:	ประเภทของรายการเพิ่มชื่อบุคคล (รายการจำแนก/ไม่จำแนก)
	# รายการเพิ่มที่ไม่เป็นรายการจำแนก
	2 รายการเพิ่มที่เป็นรายการจำแนก
รหัสเขตข้อมูลย่อย:	\$a ชื่อองค์กร (NR)
	\$b ชื่อหน่วยงานรอง (R)

เขตข้อมูล 740	รายการเพิ่มชื่อเรื่องที่แตกต่าง/ชื่อเรื่องจำแนก (R)
ตัวบ่งชี้ 1:	จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียงตามลำดับอักษร
	0-9 จำนวนอักขระที่ไม่นับในการจัดเรียงตามลำดับอักษร
ตัวบ่งชี้ 2:	ประเภทของรายการเพิ่มชื่อเรื่อง (รายการจำแนก/ไม่จำแนก)
	# รายการเพิ่มที่ไม่เป็นรายการจำแนก
	2 รายการเพิ่มที่เป็นรายการจำแนก
รหัสเขตข้อมูลย่อย:	\$a ชื่อเรื่อง (NR)

หมายเหตุ:

การลงรายการสิ่งพิมพ์ตามรูปแบบมาร์กของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน "คู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2544" (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2544) ใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับคู่มือการใช้มาร์กฉบับ MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. 1999 edition, update 2007 โดยมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างออกไปเล็กน้อย ดังนี้

- 1) เลข ISBN จะต้องลง \$c เพื่อระบุราคาและหน่วยเงิน คือ "บาท" หรือ "Baht"
- 2) หนังสือภาษาไทยที่มีชื่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ "บางส่วน" ไม่ต้องถอดเป็นคำอ่านภาษาไทย ใน tag 245
- 3) การลง tag 245-246 ต้องจบด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) ทุกครั้ง
- 4) การลงปีพิมพ์ใน tag 260 \$c สำหรับสิ่งพิมพ์ภาษาไทย ให้ลงปีล่าสุด กรณีเป็นปัลลิตที่ให้ลงเฉพาะปีเท่านั้น
- 5) การลงจำนวนหน้าของหนังสือใน tag 300 \$a ให้ลงดังนี้ เช่น ก-จ, 137 หน้า หรือ i-v, 137p. และไม่ลงลักษณะรูปร่าง (ขนาด) ของหนังสือใน tag 300 \$e
- 6) การลงเครื่องหมาย : . ใน tag 5xx ทั้งหมดจะเว้นหน้าและหลัง 1 ระยะ
- 7) ไม่ลงแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัยใน tag 536 และ การแจ้งเกี่ยวกับเนื้อหาของสิ่งพิมพ์นั้นๆ ใน tag 546

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

เซง (Zeng. 1992: Online) ได้ทำการประเมินคุณภาพของระเบียบบรรณานุกรมภาษาจีนที่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลบรรณานุกรมสหภาษา และเพื่อพัฒนาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพฐาน โดยมีเป้าประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณภาพและข้อผิดพลาดที่ปรากฏในระเบียบบรรณานุกรมภาษาจีนในฐานข้อมูล OCLC และเพื่อพัฒนาสำหรับระบบความเชื่อมั่นของข้อมูลในการจัดทำรายการบรรณานุกรมออนไลน์ภาษาจีน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือระเบียบบรรณานุกรมภาษาจีนจำนวน 1,306 ระเบียบที่สุ่มจากฐานข้อมูลฐานข้อมูล OCLC และแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ ระเบียบตัวอย่างจาก OCLC และเครือข่าย RLIN สำหรับความผิดพลาดจะแยกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ 19 กลุ่มย่อย คือ 1) ความผิดพลาดเกี่ยวกับรูปแบบการลงรายการ ซึ่งประกอบด้วย การใช้เขตข้อมูล ตัวบ่งชี้ รหัสเขตข้อมูลย่อย เครื่องหมายวรรคตอน และการเว้นระยะตามกฎของ ISBD 2) ความผิดพลาดเกี่ยวกับเนื้อหาที่ลงรายการ เช่น การลงเขตข้อมูลไม่ถูกต้อง ความไม่คงที่ระหว่างเขตข้อมูล/และหรือคุณลักษณะต่างๆ (Attributes) ฯลฯ และ 3) ข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการพิมพ์ เช่น การเว้นระยะ การสะกดคำผิด ฯลฯ ผลการศึกษาเมื่อพิจารณาตามมาตรฐานของ OCLC พบว่า ระเบียบตัวอย่างจาก OCLC มีข้อผิดพลาดร้อยละ 75.2 และ RLIN ร้อยละ 89.4 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.23 และ 4.76 ตามลำดับ แต่สำหรับของ RLIN ถ้าใช้มาตรฐานของ RLIN ข้อผิดพลาดดังกล่าวจะลดลงได้เกือบครึ่ง สำหรับลำดับข้อผิดพลาดที่ปรากฏจะขึ้นอยู่กับประเภทและตำแหน่งของความผิดพลาด โดยที่ข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดจะอยู่ในส่วนของเนื้อหาที่ลงรายการ รองลงมาคือ ข้อผิดพลาดเกี่ยวกับการการพิมพ์ และที่พบน้อยที่สุดคือ รูปแบบการลงรายการ และเขตข้อมูล 245, 260, 4/8xx, และ 7xx เป็นเขตข้อมูลที่ปรากฏข้อผิดพลาดมากที่สุดสำหรับกฎที่พัฒนาขึ้นในระบบความเชื่อมั่นของข้อมูลในการจัดทำรายการบรรณานุกรมออนไลน์ภาษาจีน ประกอบด้วยกฎ 11 ข้อที่ครอบคลุมข้อผิดพลาด 19 ชนิด ซึ่งสามารถนำไปใช้ป้องกันความ

โรเมโร (Romero. 1994: 217) ได้ทำการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการลงรายการ บรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อประยุกต์ใช้สำหรับการเรียนการสอน และการฝึกอบรม โดย วิเคราะห์จากแผนงานการลงรายการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ จากโรงเรียนบรรณารักษ์ ที่ได้รับการรับรองจากสมาคมห้องสมุดอเมริกัน และเป็นผู้ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์การลงรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศใดๆ มาก่อน จำนวน 20 คน และให้ลงรายหนังสือ คนละ 10 เล่ม เพื่อหาข้อผิดพลาดที่ปรากฏจากการลงรายการในส่วนต่างๆ คือ รายการการพรรณนา รายการหลัก การลงรหัสตามรูปแบบมาร์ก การใช้อักษรตัวใหญ่ และการใช้ เครื่องหมายวรรคตอน ผลการวิเคราะห์พบว่า จำนวนข้อผิดพลาดที่เกิดจากการลงรหัสตามรูปแบบ มาร์กมีมากที่สุดถึงร้อยละ 44-56 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของเขตข้อมูลความยาวคงที่ (Fixed fields)

นอกจากนี้ โรเมโร (Romero. 1995: 210) ยังได้ทำการประเมินการจัดหมวดหมู่และ การกำหนดหัวเรื่อง โดยประเมินจากแผนงานการลงรายการการจัดหมวดหมู่ตามระบบทศนิยมดิวอี้ การกำหนดหัวเรื่องตามคู่มือการกำหนดหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ จากโรงเรียนบรรณารักษ์ที่ได้รับการ รับรองจากสมาคมห้องสมุดอเมริกันซึ่งเป็นผู้ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์การลงรายการมาก่อน จำนวน 20 คน โดยให้ลงรายการหนังสือ คนละ 10 เล่ม เพื่อหาข้อผิดพลาดที่เกิดจากการจัดหมวดหมู่ การกำหนด หัวเรื่องที่เป็นชื่อบุคคล หัวเรื่องทั่วไป หัวเรื่องทางภูมิศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ข้อผิดพลาดจากการ ลงรายการหัวเรื่องทุกประเภท เป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากการลงรหัสตามรูปแบบมาร์ก ซึ่งสูงที่สุดถึง ร้อยละ 44.74

ชาน และ วิซไนน์-เกียท์ซ (Chan and Vizine-Goetz. 1977: 295) ได้ศึกษาข้อผิดพลาด ในการใช้หัวเรื่อง ตามคู่มือการกำหนดหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน รวมทั้งการใช้หัวเรื่องที่ถูก ยกเลิกแล้ว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือหัวเรื่อง จำนวน 9,442 หัวเรื่อง ที่ปรากฏในระเบียบ บรรณานุกรม ในฐานะข้อมูลสหบรรณานุกรมของ OCLC โดยพิจารณาข้อผิดพลาดของการลงรหัส ตามรูปแบบมาร์ก คำศัพท์ที่ใช้เป็นหัวเรื่องใหญ่ และหัวเรื่องย่อย การเลือกใช้หัวเรื่องย่อย การใช้อักษร ตัวพิมพ์ใหญ่ และการใช้เครื่องหมายวรรคตอน โดยศึกษาจากหัวเรื่อง 6 ประเภท คือ หัวเรื่องชื่อบุคคล (เขตข้อมูล 600) หัวเรื่องชื่อนิติบุคคล (เขตข้อมูล 610) หัวเรื่องชื่อการประชุม (เขตข้อมูล 611) หัวเรื่องชื่อเรื่องแบบฉบับ (เขตข้อมูล 630) หัวเรื่องทั่วไป (เขตข้อมูล 650) และหัวเรื่องชื่อภูมิศาสตร์ (เขตข้อมูล 651) และแยกประเด็นของความผิดพลาดเป็น 10 ประเด็น ผลการวิจัยพบว่า จำนวน ข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุด คือการลงรายการหัวเรื่องทั่วไป (เขตข้อมูล 650) การใช้หัวเรื่องย่อย รองลงมาคือ การใช้หัวเรื่องหลัก และการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก ตามลำดับ

แมนซอร์ (Mansor. 1999: Online) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการความร่วมมือในการทำรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศมาเลเซีย: การวิเคราะห์การลงรายการตามรูปแบบมาร์กจากฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ของ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย จำนวน 3 แห่ง คือ Universiti Malaysia Sarawak (UNIMAS) Universiti Pertanian Malaysia (UPM) และ Universiti Malaya (UM) ซึ่งใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ VTLS เพื่อตรวจสอบความแตกต่างในการลงรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีผลต่อการลงรายการโดยใช้รูปแบบมาร์กร่วมกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ รายการชื่อเรื่องของทรัพยากรสารสนเทศ ในฐานข้อมูลของห้องสมุด มหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่ง ที่ซ้ำกัน จำนวน 410 รายการ ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่ม ประเด็นที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ความแตกต่างของการลงรายการชื่อบุคคล ชื่อเรื่อง และหัวเรื่อง โดยพิจารณา รายละเอียดของรูปแบบในการลงรายการทรัพยากรสารสนเทศ เนื้อหาที่ลงรายการ และการพิมพ์ข้อมูลรายการ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของการลงรายการทรัพยากรสารสนเทศ และ เนื้อที่ลงรายการ มีความแตกต่างกันมากที่สุด

แมสเซ (Massey. 2000: Online) ได้ทำการตรวจสอบคุณภาพรายการบรรณานุกรม ทรัพยากรสารสนเทศในฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยบัท (University of Bath) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 288 รายการ โดยใช้วิธีการสุ่ม 2 วิธี คือ การสุ่มโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ จำนวน จำนวน 79 รายการ และการสุ่มอย่างเป็นระบบ จำนวน 367 รายการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการตรวจสอบคุณภาพรายการบรรณานุกรมแบบ CAT-ASSESS Tool ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย แซพแมน และใช้วิธีการตรวจสอบ 2 ขั้นตอนสลับกัน คือ 1) ตรวจสอบรายการทรัพยากรสารสนเทศในฐานข้อมูลไปยังตัวเล่ม และ 2) ตรวจสอบจากตัวเล่ม กลับไปยังรายการในฐานข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ในการตรวจสอบรายการจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสุ่มโดยระบบคอมพิวเตอร์ ส่วนที่พบข้อผิดพลาดมากที่สุด คือ การลงรายการในเขตข้อมูลการพิมพ์ และการจำหน่าย ส่วนเขตข้อมูลที่ไม่พบข้อผิดพลาดเลย คือเขตข้อมูลเลขเรียกหนังสือ สำหรับการตรวจสอบรายการจากกลุ่มตัวอย่าง ที่ทำการสุ่มอย่างเป็นระบบ พบข้อผิดพลาดเป็นเขตข้อมูลเดียวกับกลุ่มแรก ลักษณะของข้อผิดพลาดที่พบ เช่น ข้อมูลบางส่วนขาดหายไป การลงประเภทของปีพิมพ์ไม่ถูกต้อง เป็นต้น

บีอัลล์ และ คาฟาดาร์ (Beall and Kafadar. 2004: Online) ได้ศึกษา ความผิดพลาดของการทำรายการบรรณานุกรมออนไลน์ของห้องสมุด 5 แห่ง ประชากรที่ใช้ศึกษา คือรายการบรรณานุกรมออนไลน์ OCLC WorldCat จำนวน 500 รายการ โดยผู้วิจัยได้จัดกลุ่มความถี่ และลักษณะของคำที่ผิดพลาด ออกเป็น 5 กลุ่ม คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ ซึ่งลักษณะของคำที่ผิดพลาดที่ใช้พิจารณาในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คำที่สะกดผิด การสับเปลี่ยนตำแหน่งตัวอักษร (Transposed letter) และคำซึ่งตัวอักษรบางตัวหายไป (Missing letter) จากนั้น ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยดึงคำในตำแหน่งที่ 20 ของแต่ละกลุ่มออกมา ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 100 คำ ผลการวิจัยพบว่า คำที่ผิดพลาดจากการคัดลอกรายการบรรณานุกรมออนไลน์ มีการแก้ไขให้ถูกต้องเพียงร้อยละ 35.8 เท่านั้น ส่วนอีกร้อยละ 64.2 ยังไม่มีการแก้ไข

ในปีเดียวกัน บีอัลล์ (Beall. 2004: Online) ยังได้ศึกษาข้อผิดพลาดของการพิมพ์รายการหลักฐาน (Authority records) โดยใช้ Connexion ซึ่งเป็นบริการจัดทำรายการบรรณานุกรมออนไลน์ของ OCLC ในการตรวจสอบ โดยลักษณะความผิดพลาดของการพิมพ์ ได้แก่ การพิมพ์อักษร หรือการใช้อักษรหรืออักขระแทนรหัสต่างๆ การเว้นวรรค รวมทั้งการใช้เครื่องหมายเขตข้อมูลย่อย ในการศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะข้อผิดพลาดที่เกิดจากการพิมพ์อักษร (Typos) ที่ใช้เป็น Headings ซึ่งปรากฏในเขตข้อมูล 1xx (Headings) 4xx (See from tracing) และ 5xx (See also from tracing) คำที่พิมพ์ผิดที่ใช้ในการตรวจสอบเป็นคำที่ “บัลลาร์ด” ได้ระบุไว้ในผลการศึกษารื่อง “Typographical errors in Library Databases” ที่รู้จักกันภายใต้ชื่อ “Ballard list” โดยคัดเลือกคำที่อยู่ในกลุ่มที่ผิดพลาดมากที่สุด 70 คำมาใช้เป็นคำสำคัญในการสืบค้นในส่วนของ ชื่อบุคคล ชื่อองค์กร ชื่อการประชุม ชื่อเรื่อง และหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ผลการศึกษาพบว่า คำที่พิมพ์ผิดในส่วนของผู้แต่งมี 7 คำ ชื่อองค์กร 24 คำ ชื่อการประชุม 1 คำ ชื่อเรื่อง 19 คำ และหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน 3 คำ

นอกจากนี้ บีอัลล์ และ คาฟาดาร์ (Beall; & Kafadar. 2007: Online) ได้ศึกษาปริมาณข้อผิดพลาดในการพิมพ์ โดยการค้นคืนฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการพิมพ์คำที่ผิดพลาดเข้าไปในฐานข้อมูล คำที่ผิดพลาดนี้จะไปปิดกั้นหรือเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงรายการออนไลน์ของผู้ใช้ได้ และถึงแม้ว่าคำที่ผิดพลาดนั้น จะมีคำที่พิมพ์ถูกต้อง ซึ่งปรากฏในส่วนอื่นของระเบียบอยู่ก็ตาม ก็จะเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงรายการออนไลน์ได้เช่นกัน ฉะนั้นเพื่อค้นหาผลกระทบของการค้นคืนสารสนเทศอันเนื่องมาจากการพิมพ์ที่ผิดพลาดที่ปรากฏในระเบียบ จึงได้ศึกษาเพื่อวัดปริมาณของคำที่พิมพ์ไม่ถูกต้อง โดยไม่รวมถึงคำเดียวกันที่พิมพ์อย่างถูกต้อง วิธีการศึกษาใช้วิธีการทดลอง ผลการศึกษาพบว่า จำนวนระเบียบที่ปิดกั้นการเข้าถึงอันเนื่องมาจากคำที่พิมพ์ไม่ถูกต้องมีอัตราระหว่างร้อยละ 35-39 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความถี่ของคำที่ใช้ค้นและคำที่สะกดผิด

บิน (Bin. 2007: Online) ได้ศึกษาข้อผิดพลาดในรายการบรรณานุกรมของ OCLC เพื่อการจัดทำรายการเอกสารภาษาจีนด้วยการคัดลอกรายการ (Copy cataloging) ในรูปแบบมาร์ก โดยศึกษากับระเบียบรายการเอกสารภาษาจีนที่อยู่ในฐานข้อมูลของ OCLC ยกเว้นเอกสารประเภทสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง และไมโครฟิล์ม การศึกษาจะตรวจสอบทั้งรายการที่เป็นภาษาพื้นเมืองของจีน และภาษาจีนที่แปลงเป็น ภาษาโรมัน ในเขตข้อมูล รายหลัก-ชื่อบุคคล (แท็ก 100) ชื่อเรื่อง (แท็ก 245) การพิมพ์, การจัดจำหน่าย , ฯลฯ (แท็ก 260) ลักษณะทางกายภาพ (แท็ก 300) ชื่อเรื่องที่แตกต่าง (แท็ก 246) ฉบับพิมพ์ (แท็ก 250) ชื่อชุด/รายการเพิ่ม-ชื่อเรื่อง (แท็ก 246) ชื่อชุด/รายการเพิ่ม-ชื่อเรื่อง (แท็ก 440) ชื่อชุด (แท็ก 490) หมายเหตุทั่วไป (แท็ก 500) รายการเพิ่มหัวเรื่อง-ชื่อบุคคล (แท็ก: 600) รายการเพิ่มหัวเรื่อง-ชื่อองค์กร (แท็ก 610) รายการเพิ่มหัวเรื่อง-เนื้อหาวิชา (แท็ก 650) รายการเพิ่มหัวเรื่อง-ชื่อภูมิศาสตร์ (แท็ก 651) รายการเพิ่ม-ชื่อบุคคล (แท็ก 700) รายการเพิ่ม-ชื่อองค์กร (แท็ก 710) รายการเพิ่มชื่อชุดชื่อ เรื่องแบบฉบับ (แท็ก 830) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือเอกสารภาษาจีนที่อยู่ในกลุ่มเอกสารเอเชียตะวันออก ในห้องสมุดเดวิส มหาวิทยาลัยนอร์ทแคโรไลนา ซึ่งอยู่ที่ชาเพิลฮิลล์ (Davis Library, University of North Carolina at Chapel Hill) ซึ่งมีเอกสารภาษาจีน จำนวน 125,160 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 32 ของจำนวนทั้งหมด โดยสุ่มมาเฉพาะเอกสารที่ผ่านการจัดทำรายการ ในช่วง

เดือนพฤศจิกายน และธันวาคม ค.ศ 2006 .ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 454 ระเบียบ ผลการศึกษาพบว่า เอกสาร จำนวน 454 ระเบียบ พบข้อผิดพลาด 203 ระเบียบ (ร้อยละ 45) และไม่พบข้อผิดพลาด 251 ระเบียบ (ร้อยละ 55) สำหรับระเบียบที่ผิดพลาด 203 ระเบียบ พบความถี่ของความผิดพลาด ทั้งหมด 275 แห่ง ลักษณะของความผิดพลาด ได้แก่ การลงรายการขนาดหนังสือ การใช้สัญลักษณ์ในการออกเสียงภาษาจีน การกำหนดสคริปต์ภาษาจีน การใช้วงเล็บเหลี่ยม การไม่กำหนดจุดเข้าถึง การไม่ลงชื่อเรื่องเทียบเคียงภาษาจีน การเว้นระยะ การลงรหัส เป็นต้น สำหรับความผิดพลาดที่จำแนกตามรูปแบบมาร์กพบว่า แท็กที่มีความผิดพลาดสูงสุดคือ แท็ก 440 เป็นแท็กการทำรายการเพิ่มชื่อชุด คิดเป็นร้อยละ 34.2 และ รองลงมาคือ แท็ก 246 เป็นแท็กการทำรายการเพิ่มชื่อเรื่องอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 24.7

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับข้อผิดพลาดของการลงรายการในต่างประเทศ โดยสรุปพบว่า ข้อผิดพลาดส่วนมากมักจะเป็นเรื่อง รูปแบบการลงรายการ เนื้อหาการลงรายการ และการใช้เครื่องหมายต่างๆ ทั้งในรูปแบบมาร์กและตามกฎเกณฑ์ของเอเอซีอาร์ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 เช่น รายการหลัก รายการพรรณนา รายการหัวเรื่อง การใช้อักษรตัวใหญ่ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ความผิดพลาดดังกล่าวแล้วนั้น การลงรหัสตามรูปแบบมาร์กในเขตข้อมูลต่างๆ เป็นความผิดพลาดที่พบจำนวนมาก นอกจากนี้ยังพบความผิดพลาดที่เกิดจากการพิมพ์ข้อมูลผิดพลาดอีกด้วยด้วย

งานวิจัยในประเทศ

ชลทิชา นารอง (2542) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดการลงรายการหนังสือของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อผิดพลาดการลงรายการหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพยาบาลของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ หนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพยาบาล จำนวน 600 ชื่อเรื่อง แยกเป็น ภาษาไทย 300 ชื่อเรื่อง ภาษาอังกฤษ 300 ชื่อเรื่อง ที่จัดพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2541 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแผ่นป้อนข้อมูล (Worksheet) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยยึดตามกฎเกณฑ์การลงรายการทางบรรณานุกรม เอเอซีอาร์2 และมาตรฐานการลงรายการที่เครื่องคอมพิวเตอร์อ่านได้ คือ มาร์ก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า พบข้อผิดพลาดในการลงรายการพรรณนามากที่สุด จำนวน 303 ระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 50.50 รองลงมา ได้แก่ การลงรหัสรูปแบบแบบมาร์ก จำนวน 185 ระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 30.83 การกำหนดหัวเรื่อง จำนวน 116 ระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 19.33 และส่วนการลงรายการที่พบข้อผิดพลาดน้อยที่สุด ได้แก่ การกำหนดเลขเรียกหนังสือ จำนวน 21 ระเบียบ คิดเป็น ร้อยละ 3.50

เปรมฤดี หาญปราบ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ความถูกต้องของการลงรายการหนังสือภาษาไทยตามรูปแบบมาร์ก ในส่วนของเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008) เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (แท็ก 020-856) และรูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล (แท็ก 100 600 และ 700) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ระเบียบบรรณานุกรมหนังสือทั่วไป และหนังสือตำราที่จัดพิมพ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2450 - 2545 จำนวน 900 ระเบียบ โดยสุ่มจากระเบียบที่นำเข้าฐานข้อมูลของสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 300 ระเบียบ ส่วนอีก 600 ระเบียบเป็นระเบียบของชื่อเรื่องเดียวกันที่ปรากฏ

ในฐานะข้อมูลของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 300 ระเบียบ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 300 ระเบียบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการตรวจสอบ การลงรายการหนังสือภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า การลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ มีความถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 90 ส่วนการลงรหัสในเขตข้อมูล ความยาวไม่คงที่ มีดังนี้ คือ การใช้เลขรหัสเขตข้อมูล และตัวบ่งชี้ในแท็ก 020-856 มีความถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 90 การใช้รหัสในเขตข้อมูลย่อยของแต่ละแท็ก มีความถูกต้องเกินกว่าร้อยละ 90 สำหรับ รูปแบบการลงรายการชื่อบุคคล สรุปได้ดังนี้ คือ การลงรายการชื่อบุคคลไทยเหมือนกัน ร้อยละ 97.98 ส่วนที่แตกต่างกันคือรูปแบบการลงชื่อ และการสะกดคำผิด คิดเป็นร้อยละ 1.21 และ 0.81 และ รูปแบบการลงชื่อคนต่างชาติที่เหมือนและแตกต่างกันมีจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็น ร้อยละ 54.29 และ 45.71 โดยส่วนที่แตกต่างกันเป็นเรื่องของรูปแบบการลงชื่อ และการถอดอักษรชื่อคนต่างชาติ เป็นอักษรไทย คิดเป็นร้อยละ 20.00 และ 25.71

ปภาดา น้อยคำยาง (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การตรวจสอบคุณภาพของรายการ หนังสือในฐานะข้อมูลบรรณานุกรมสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรื่องการ ลงรายการบรรณานุกรมตามรูปแบบมาร์ก และตามกฎเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ ครั้งที่ 2 (เอเอซีอาร์2) การลงรายการหัวเรื่อง การพิมพ์ และรายการข้อมูลหนังสือแต่ละเล่ม (Items) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ระเบียบบรรณานุกรม จำนวน 500 ระเบียบ ที่จัดพิมพ์ลงฐานข้อมูล ตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม 2547 ถึง 12 กรกฎาคม 2550 โดยใช้การสุ่มแบบมีระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย คือ แบบบันทึกการตรวจสอบรายการ ซึ่งประยุกต์มาจาก CAT-ASSESS tool ของแซพแมน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า การลงรายการตามรูปแบบมาร์ก มีความถูก ต้องร้อยละ 88.3 และมีความผิดพลาด ร้อยละ 11.7 เมื่อจำแนกตามกลุ่มเขตข้อมูล พบว่า เขตข้อมูล 008 มีการลงรายการถูกต้อง ร้อยละ 93.8 ส่วนเขตข้อมูล 020 ถึง 7XX มีการลงรายการถูกต้อง ร้อยละ 87.9 ส่วนการลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 พบว่ามีความถูกต้อง ร้อย ละ 80.3 การลงรายการหัวเรื่อง มีความถูกต้อง ร้อยละ 98.7 การพิมพ์มีความถูกต้องร้อยละ 98.8 และรายการข้อมูลหนังสือแต่ละเล่ม (Items) มีความถูกต้อง ร้อยละ 99.8

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับความผิดพลาดของการลงรายการตามหลักเกณฑ์ แบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (เอเอซีอาร์2) และตามรูปแบบมาร์ก พบว่าความผิดพลาด ที่พบมากที่สุด คือ การลงรายการพรรณนาในส่วนการพิมพ์และการเผยแพร่ เช่น สถานที่ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ เป็นต้น ส่วนการลงรหัสตามรูปแบบมาร์กพบข้อผิดพลาดน้อย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในรูปแบบมาร์ก ที่นิสิตวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2549 และ 2550 จัดทำขึ้น ในช่วงระหว่างการศึกษา ณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 744 ระเบียบ แยกเป็นระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทย จำนวน 630 ระเบียบ และภาษาอังกฤษ จำนวน 114 ระเบียบ โดยสามารถแยกตามประเภทของรายการหลักได้ ดังนี้

สิ่งพิมพ์ภาษาไทย

- 1) ใช้ชื่อผู้แต่งเป็นรายการหลัก จำนวน 430 ระเบียบ
- 2) ใช้ชื่อเรื่องเป็นรายการหลัก จำนวน 200 ระเบียบ

สิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษ

- 1) ใช้ชื่อผู้แต่งเป็นรายการหลัก 99 ระเบียบ
- 2) ใช้ชื่อเรื่องเป็นรายการหลัก 15 ระเบียบ

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในรูปแบบมาร์ก ที่สุ่มจากกลุ่มประชากร โดยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่น้อยกว่า 254 ระเบียบ จากนั้นนำระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทยจำนวน 630 ระเบียบ มาทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 ระเบียบ ดังนี้

- 1) ใช้ชื่อผู้แต่งเป็นรายการหลัก จำนวน 141 ระเบียบ
- 2) ใช้ชื่อเรื่องเป็นรายการหลัก จำนวน 78 ระเบียบ

สำหรับสิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษ เนื่องจากมีจำนวนน้อย จึงใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 114 ระเบียบ ดังนี้

- 1) ใช้ชื่อผู้แต่งเป็นรายการหลัก จำนวน 99 ระเบียบ
- 2) ใช้ชื่อเรื่องเป็นรายการหลัก จำนวน 15 ระเบียบ

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ทั้งสิ้น จำนวน 333 ระเบียบ ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบบันทึกการลงรายการสิ่งพิมพ์ ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งโคลออเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 และรูปแบบมาร์ก จำนวน 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบบันทึกการลงรายการสิ่งพิมพ์ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งโคลออเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2

ชุดที่ 2 แบบบันทึกการลงรหัสสิ่งพิมพ์ในรูปแบบมาร์ก แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

- การลงรหัสในเขตข้อมูลส่วนนำ (Leader)
- การลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)
- การใช้รูปแบบมาร์ก ในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-740)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการลงรายการสิ่งพิมพ์
2. ศึกษาหลักเกณฑ์การลงรายการตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งโคลออเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 และ “คู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2544” ที่ประยุกต์รายละเอียดบางประการจากเอเอซีอาร์2 (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2544)
3. ศึกษามาตรฐานการลงรายการตามรูปแบบ MARC 21 Concise Format for Bibliographic 1999 edition, update 2007. (MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. 2009: Online) ที่พัฒนาขึ้นโดย สำนักงานพัฒนาเครือข่ายและมาตรฐานมาร์ก หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Network Development and MARC Standard Office, Library of Congress) และการลงรายการตามรูปแบบมาร์กใน “คู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2544” (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2544) ที่ประยุกต์รายละเอียดบางประการจากมาร์ก 21 ในช่วงการฝึกปฏิบัติงานของนิสิต ในปีการศึกษา 2549 และ 2550
4. ศึกษาเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพของรายการ CAT-ASSESS Tool ที่พัฒนาขึ้นโดย แชนแมน นักวิจัยแห่งเครือข่ายห้องสมุดทางออนไลน์ แห่งสหราชอาณาจักร (United Kingdom Online Library Network: UKOLN) (Massey. 2000: Online)
5. กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะตรวจสอบ ให้ตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ขอบเขตความผิดพลาดของการลงรายการตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบ
 แองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 จะพิจารณาจากระเบียนบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทยและ
 ภาษาอังกฤษในรูปแบบมาร์ก ที่นิติติวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ บันทึกลงใน
 แบบฟอร์มการลงรายการหนังสือ เปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน
 ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 และ “คู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2544” (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนัก
 หอสมุดกลาง. 2544) ที่ประยุกต์หลักเกณฑ์บางประการจากเอเอซีอาร์2 ได้ขอบเขตเนื้อหาที่จะ
 ตรวจสอบดังนี้

ตาราง 1 รายการที่ตรวจสอบตามกฎเอเอซีอาร์2 และคู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือ
 ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายการที่ตรวจสอบ	กฎที่ใช้ในการตรวจสอบ
ผู้แต่งบุคคล	เอเอซีอาร์2: การเลือกใช้ชื่อเพื่อการสืบค้นตามกฎ 21.0-21.4 : การลงรายการบุคคล ตามกฎ 22.28 คู่มือฯ : บทที่ 10 และ 12
ผู้แต่งองค์กร	เอเอซีอาร์2: การเลือกใช้ชื่อเพื่อการสืบค้นตามกฎ 21.0-21.4 : การลงรายการผู้แต่งองค์กร ตามกฎ 24.1-24.19 คู่มือฯ : บทที่ 10 และ 13
ชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบ	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.1 คู่มือฯ : บทที่ 2
ฉบับพิมพ์	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.2 คู่มือฯ : บทที่ 3
การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.4 คู่มือฯ : บทที่ 4
ลักษณะทางกายภาพ	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.5 คู่มือฯ : บทที่ 5
ชื่อชุด	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.6 คู่มือฯ : บทที่ 6
หมายเหตุ	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.7 คู่มือฯ : บทที่ 7
เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN)	เอเอซีอาร์2: กฎ 2.0 และ 2.8 คู่มือฯ : บทที่ 8

5.2 ขอบเขตความผิดพลาดของการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก จะพิจารณาจาก
 ระเบียนบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในรูปแบบมาร์ก ที่นิติติวิชาเอก

แท็ก (Tags) การลงรหัสประจำตำแหน่ง (Character positions) ตัวบ่งชี้ (Indicators) และรหัสเขตข้อมูลย่อย (Subfield codes) ในเขตข้อมูลต่างๆ โดยแยกออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 1) การลงรหัสในตำแหน่งต่างๆ ในเขตข้อมูลส่วนนำ (Leader)
- 2) การลงรหัสในตำแหน่งต่างๆ ในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)
- 3) การใช้รูปแบบมาร์ก ในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-740)

ประกอบด้วย หมายเลขเขตข้อมูล ตัวบ่งชี้ และ เขตข้อมูลย่อย

ทั้งนี้ ได้ขอบเขตเนื้อหาที่จะตรวจสอบดังนี้

5.2.1 ส่วนนำ (Leader) หมายถึง ข้อมูลส่วนแรกของระเบียบบรรณานุกรม รหัสที่ใช้บันทึกเป็นได้ทั้งตัวเลขและตัวอักษร (ตัวพิมพ์เล็ก) มีความยาวคงที่ 24 ตำแหน่ง (0-23) โดยที่บางตำแหน่งระบบจะใส่รหัสให้โดยอัตโนมัติ และบางตำแหน่งจะเว้นว่าง (Blank) เพราะยังไม่ได้มีการกำหนดรหัสขึ้นใช้ ซึ่งจะไม่ทำการตรวจสอบ ส่วนตำแหน่งที่จะทำการตรวจสอบดังตาราง 2

ตาราง 2 ตำแหน่งในส่วนนำที่จะทำการตรวจสอบ

ตำแหน่งที่ตรวจสอบ	ความหมาย
05	สถานะของระเบียบ
06	ประเภทของระเบียบ
07	ระดับการลงรายการบรรณานุกรม
18	รูปแบบการลงรายการ

5.2.2 เขตข้อมูล 008 หมายถึงเขตข้อมูลที่อยู่ต่อจากส่วนนำ รหัสที่ใช้บันทึกเป็นได้ทั้งตัวเลขและตัวอักษร (ตัวพิมพ์เล็ก) มีความยาวคงที่ 40 ตำแหน่ง (0-39) โดยที่บางตำแหน่งระบบจะใส่รหัสให้โดยอัตโนมัติ และบางตำแหน่งจะเว้นว่างเพราะยังไม่ได้มีการกำหนดรหัสขึ้นใช้ ซึ่งจะไม่ทำการตรวจสอบ ส่วนตำแหน่งที่จะทำการตรวจสอบดังตาราง 3

ตาราง 3 ตำแหน่งในเขตข้อมูล 008 ที่จะทำการตรวจสอบ

ตำแหน่งที่ตรวจสอบ	ความหมาย
06	ประเภทของปีพิมพ์
07-10	ปีที่เริ่มต้นพิมพ์
11-14	ปีที่สิ้นสุดการพิมพ์
15-17	สถานที่พิมพ์ ผลิตหรือจัดทำ
18-21	ภาพประกอบ
24-27	ลักษณะของเนื้อหา
35-37	ภาษาเนื้อหา

5.2.3 เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-740) หมายถึงเขตข้อมูลที่ใช้บันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีความยาวไม่แน่นอน ในแต่ละเขตข้อมูลจะกำกับด้วยหมายเลขประจำเขตข้อมูล หรือ แท็ก (Tags) ตัวบ่งชี้ (Indicators) และรหัสเขตข้อมูลย่อย (Subfield codes) รายการที่จะตรวจสอบดังตาราง 4

ตาราง 4 รายการที่จะตรวจสอบในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-740)

รายการบรรณานุกรม	รายการที่จะตรวจสอบ	
	เขตข้อมูล	ตัวบ่งชี้และเขตข้อมูลย่อย
เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN)	020	ตัวบ่งชี้ \$a เลข ISBN \$c ราคาของหนังสือ
รหัสภาษา	041	ตัวบ่งชี้ \$a ภาษาแรกของเนื้อหา \$b ภาษาของเนื้อเรื่องย่อ หรือ สาระสังเขป \$h ภาษาของต้นฉบับ
รายการผู้แต่งบุคคล	100	ตัวบ่งชี้ \$a ชื่อบุคคล \$c ตำแหน่ง ยศ บรรดาศักดิ์ \$d ปีเกิด ปีตาย
รายการผู้แต่งองค์กร	110	ตัวบ่งชี้ \$a ชื่อหน่วยงาน \$b ชื่อหน่วยงานย่อย
ชื่อเรื่อง และรายการเพิ่มชื่อเรื่อง	245	ตัวบ่งชี้ \$a ชื่อเรื่องที่เหมาะสม \$b ข้อมูลอื่นๆ ของชื่อเรื่อง \$c การแจ้งความรับผิดชอบ
	246	ชื่อเรื่องที่แตกต่าง
ฉบับพิมพ์	250	ตัวบ่งชี้ \$a ครั้งที่พิมพ์ \$b ปรับปรุง/แก้ไขโดยใคร
การจัดพิมพ์ และการจัดจำหน่าย ฯลฯ	260	ตัวบ่งชี้ \$a สถานที่พิมพ์, สถานที่จำหน่าย ฯลฯ \$b สำนักพิมพ์, ผู้จัดจำหน่าย ฯลฯ \$c ปีที่พิมพ์, ปีที่จำหน่าย ฯลฯ

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการบรรณานุกรม	รายการที่ตรวจสอบ	
	เขตข้อมูล	ตัวบ่งชี้และเขตข้อมูลย่อย
ลักษณะรูปร่าง	300	ตัวบ่งชี้ \$a จำนวนหน้า, แผ่น, เล่ม \$b รายละเอียดอื่นๆ เกี่ยวกับลักษณะรูปเล่ม
ชื่อชุด และรายการเพิ่มชื่อชุด	440	ตัวบ่งชี้ \$a ชื่อเรื่องที่เหมาะสมของชื่อชุด \$v เลขลำดับภายในชุด
ชื่อชุดที่ไม่ทำรายการเพิ่มชุด	490	ตัวบ่งชี้ \$a การแจ้งเกี่ยวกับชุด เช่น ชื่อชุด ผู้รับผิดชอบ ฯลฯ \$v เลขลำดับภายในชุด
หมายเหตุ	500 502 504	ตัวบ่งชี้
	505	\$a หมายเหตุ
รายการเพิ่มชื่อบุคคล	700	ตัวบ่งชี้ \$a ชื่อบุคคล \$c ตำแหน่ง ยศ บรรดาศักดิ์ \$d ปีเกิด ปีตาย
รายการเพิ่มชื่อองค์กร	710	ตัวบ่งชี้ \$a ชื่อหน่วยงาน \$b ชื่อหน่วยงานย่อย
รายการเพิ่มชื่อเรื่อง	740	ตัวบ่งชี้ \$a ชื่อเรื่องที่เป็นรายการเพิ่ม \$b

6. ดำเนินการสร้างแบบตรวจสอบจำนวน 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการตามกฎเอเอซีอาร์2 เพื่อบันทึกความถูกต้อง ความไม่ถูกต้อง และลักษณะของรายการที่ไม่ถูกต้อง ของรายการต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย รายการ ผู้แต่งบุคคล/นิติบุคคล ชื่อเรื่อง ชื่อชุด การแจ้งความรับผิดชอบ ฉบับพิมพ์ การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ ลักษณะทางกายภาพ หมายเหตุ และ ISBN โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวอย่างแบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายเอเอซีอาร์2

ชื่อเรื่อง

รายการ	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	หมายเหตุ ลักษณะรายการที่ไม่ถูกต้อง
ผู้แต่งบุคคล			
ผู้แต่งองค์กร			
ชื่อเรื่อง			
ชื่อชุด			
การแจ้งความ รับผิดชอบ			
ฉบับพิมพ์			
การพิมพ์, การจำหน่าย			
ลักษณะทางกายภาพ			
หมายเหตุ			
ISBN			

ชุดที่ 2 แบบบันทึกการลงรหัสสิ่งพิมพ์ในรูปแบบมาร์ก แบ่งเป็น 3 ส่วน

คือ การลงรหัสในส่วนนำระเบียบ (Leader) การลงรหัสในเขตข้อมูลเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008) และการลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-740) โดยมีรายละเอียดตามตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบบันทึกการลงรหัส หมายเลขประจำเขตข้อมูล ตัวบ่งชี้ และเขตข้อมูลย่อย ของ
สิ่งพิมพ์ในรูปแบบมาร์ก

ชื่อเรื่อง

ตำแหน่ง			การลงรหัสตามรูปแบบมาร์ก		ลักษณะที่ลงไม่ถูกต้อง
			ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	
1. ส่วนนำระเบียบ					
ตำแหน่ง 05					
06					
07					
18					
2. เขตข้อมูล 008					
ตำแหน่ง 06 ประเภทของปีพิมพ์					
07-10 ปีพิมพ์เริ่มต้น					
11-14 ปีพิมพ์สิ้นสุด					
15-17 สถานที่พิมพ์					
18-21 ภาพประกอบ					
24-27 ลักษณะเนื้อหา					
35-37 ภาษาของเนื้อหา					
3. เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่					
เขตข้อมูล	ตัวบ่งชี้	เขตข้อมูลย่อย			
020	1				
	2				
		\$a			
		\$c			
041	1				
	2				
		\$a			
		\$b			
		\$h			
100	1				
	2				
		\$a			
		\$c			
		\$d			
245	1				
	2				
		\$a			
		\$b			
		\$c			

7. นำแบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการตามกฎเอเอซีอาร์2 และตามรูปแบบมาร์กไปทดลองใช้ตรวจสอบความผิดพลาดของการลงรายการบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ จากฐานข้อมูลโอแพก (OPAC) ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 10 รายการ พร้อมทั้งตรวจสอบกับตัวเล่มสิ่งพิมพ์ เพื่อความถูกต้องและความครบถ้วน ตลอดจนการบันทึกข้อผิดพลาดของรายการต่าง ๆ โดยผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 1 คน ซึ่งเป็นบรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากนั้น นำผลที่ได้มาพิจารณา และทำการปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกการตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการตรวจสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปดำเนินการตรวจสอบความผิดพลาดและความถูกต้องของการลงรายการสิ่งพิมพ์ตามกฎเอเอซีอาร์2 และตามรูปแบบมาร์ก กับคู่มือปฏิบัติงานของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และมีผู้ช่วยวิจัย จำนวน 1 คนซึ่งเป็นบรรณารักษ์ของสำนักหอสมุดกลาง ดังนี้

1. นำระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบกับการลงรายการสิ่งพิมพ์ ของสำนักหอสมุดกลาง จากฐานข้อมูลโอแพก เพื่อสืบค้นเลขเรียกหนังสือ (Call number) ของระเบียบบรรณานุกรมดังกล่าว แล้วบันทึกไว้ก่อนนำไปดึงตัวเล่มสิ่งพิมพ์จากชั้นมาทำการตรวจสอบ

2. ดำเนินการตรวจสอบความผิดพลาดและความถูกต้องของการลงรายการระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในข้อ 1 โดยสอบทานกับตัวเล่มสิ่งพิมพ์ ตามขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 ทำการตรวจสอบข้อผิดพลาดของการลงรายการต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 และ “คู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2544” ตามรายการที่กำหนดในตาราง 1

เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา

คำว่า ความผิดพลาดของการลงรายการตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 หมายถึง การพิจารณาข้อผิดพลาด หรือไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ของการลงรายการข้อมูลบรรณานุกรม ที่นิสิตวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ บันทึกไว้ในแบบฟอร์มการลงรายการหนังสือ ด้วยการสอบทานกับตัวเล่มสิ่งพิมพ์ เปรียบเทียบกับ หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 และ “คู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2544” ที่ประยุกต์หลักเกณฑ์บางประการจากการลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ซึ่งมีดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2544)

1) ชื่อเรื่องและการแจ้งความรับผิดชอบ

(1) หนังสือประเภทรายงานการวิจัย รายงานการประชุมสัมมนา เอกสารประกอบการสอน จะลงรายการชื่อเรื่องด้วยชื่อเรื่องจริง

(2) หนังสืออนุสรณ์งานศพที่ไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อเรื่องและชื่อผู้แต่ง จะลงรายการโดยใช้คำว่า " อนุสรณ์งานศพ ..."

(3) หนังสือที่มีชื่อเรื่องผิดพลาดจากการพิมพ์ เช่น มีการสะกดผิด จะตรวจสอบแก้ไขและลงรายการที่ถูกต้อง

(4) กรณีผู้รับผิดชอบคนเดียวกัน แต่ชื่อต้น-ชื่อสกุล มีตัวสะกดที่แตกต่างไปจากผลงานเล่มอื่น จะลงรายการผู้รับผิดชอบไปตามที่ปรากฏ

2) ฉบับพิมพ์ การพิมพ์ครั้งที่ 1 หรือพิมพ์ครั้งแรก จะไม่ลงรายการ

3) การพิมพ์ การจำหน่ายฯลฯ

(1) สิ่งพิมพ์ที่ไม่ผ่านกระบวนการพิมพ์ จะใช้หน่วยงานต้นสังกัดของผู้แต่งเป็นสำนักพิมพ์โดยอนุโลม

(2) การลงปีพิมพ์สิ่งพิมพ์ภาษาไทย ให้ลงปีล่าสุดเท่านั้น กรณีเป็นปัลลิตธิ์ให้ลงเฉพาะปีเท่านั้น

4) ลักษณะทางกายภาพ

(1) ภาพประกอบ ไม่ระบุสีหรือขาวดำ

(2) ไม่ลงรายการขนาด ยกเว้นหนังสือที่มีขนาดผิดปกติ เช่นขนาดเล็กกว่า 24 หน้ายก หรือใหญ่กว่า 4 หน้ายก

(3) หนังสือที่มีหลายเล่มจบและเลขหน้าไม่ต่อเนื่อง ให้ลงเลขหน้าแต่ละเล่มไว้ในวงเล็บ ค้นด้วยเครื่องหมาย ; โดยเว้นระยะหน้าและหลัง 1 ระยะ

5) ชื่อชุด

(1) ลงเฉพาะชื่อชุด ไม่ลงชื่อผู้รับผิดชอบ

(2) ชื่อชุดที่มีอันดับที่ จะลงเฉพาะตัวเลข

6) หมายเหตุ

(1) ไม่ลงรายการอ้างอิงของหนังสือที่มีเพียงหน้าเดียวหรือแผ่นเดียว

(2) ไม่ลงรายการภาคผนวกของหนังสือทั่วไป รายงานการวิจัย เอกสารประกอบการสอน หนังสือรวมเรื่อง

(3) ปริญญานิพนธ์ และสารนิพนธ์ ให้ลงรายการอ้างอิง และภาคผนวก

(4) กรณีงานวิจัยที่มีบทคัดย่อเป็นภาษาต่างประเทศ จะไม่ลงหมายเหตุภาษาของบทคัดย่อ

(5) หมายเหตุสารบัญจะพิจารณาทำให้บางเรื่องที่เห็นว่าสำคัญ และสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน

(6) การใช้เครื่องหมาย : ในส่วนหมายเหตุ จะลงรายการโดยเว้นระยะหน้า

และหลังเครื่องหมาย (ตามกฎ เอเอซีอาร์2 จะไม่เว้นระยะหน้าเครื่องหมาย)

7) เลขมาตรฐานหนังสือสากล (ISBN)

(1) หนังสือที่ลงรายการเป็นชุดหากไม่มี ISBN ของชุด และมีตัวเล่มเกิน 3 เล่ม จะไม่ลงรายการ ISBN แต่จะลงเฉพาะราคาแต่ละเล่ม (หากไม่ปรากฏราคาชุด)

(2) หนังสือบริจาด์ที่ไม่ปรากฏราคา ให้คำนวณราคาจากจำนวนหน้า และเพิ่มส่วนค่าดำเนินการ 50 บาท

8) รายการหลัก

(1) รายการหลักบุคคล ไม่ระบุปีเกิดปีตาย

(2) กรณีงานวิจัยที่หน้าปกในระบุชื่อผู้วิจัยหลัก ส่วนผู้วิจัยอื่นระบุด้วยคำว่า “และคณะ” ให้ลงรายการหลักด้วยชื่อผู้วิจัยหลัก

(3) กรณีที่ผู้รับผิดชอบเป็นผู้เรียบเรียงให้นำมาลงเป็นรายการหลักได้

9) รายการเพิ่ม

(1) ไม่ต้องระบุหน้าที่ให้กับรายการเพิ่มบุคคลที่เป็นผู้แต่งร่วม บรรณาธิการ หรือ ผู้แปล

(2) หนังสือแปลที่มีชื่อเรื่องของภาษาต้นฉบับเป็นชื่อเรื่องเทียบเคียง ไม่ทำรายการเพิ่มให้กับชื่อเรื่องต้นฉบับ

(3) หนังสือที่เนื้อหาเป็นภาษาไทยแต่ที่หน้าปกนอก และหน้าปกในนำเสนอชื่อเรื่องที่เป็นภาษาต่างประเทศเด่นชัดกว่าภาษาไทย จะลงรายการด้วยชื่อเรื่องภาษาไทย และทำรายการเพิ่มชื่อเรื่องภาษาต่างประเทศ

ทั้งนี้จะไม่ตรวจสอบความผิดพลาดที่เกิดจากการสะกดไม่ถูกต้องและการเว้นระยะ

2.2 การตรวจสอบข้อผิดพลาดของการลงรายการบรรณานุกรมตามรูปแบบมาร์ก โดย ใช้ MARC 21 Concise Format for Bibliographic 1999 edition, update 2007. (MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. 2009: Online) และ “คู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือ ของ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2544” ในส่วนของ รูปแบบมาร์ก ที่ประยุกต์จากมาร์ก 21 เป็นคู่มือในการตรวจสอบ ตามรายละเอียดในตาราง 2-4 โดย แยกการตรวจสอบออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1) การตรวจสอบการลงรหัสในตำแหน่งต่างๆ ในเขตข้อมูลส่วนนำ (Leader)

2) การตรวจสอบการลงรหัสในตำแหน่งต่างๆ ในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)

3) การตรวจสอบการใช้รูปแบบมาร์ก ในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020-740) ประกอบด้วย หมายเลขเขตข้อมูล ตัวบ่งชี้ และ เขตข้อมูลย่อย

ทั้งนี้ จะไม่ตรวจสอบความผิดพลาดที่เกิดจากการสะกดไม่ถูกต้อง การเว้นวรรค และ การใช้เครื่องหมายต่างๆ

เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา

คำว่า ความผิดพลาดของการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก หมายถึง การพิจารณา ข้อผิดพลาด หรือความไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ในตำแหน่งต่างๆ ของการลงหมายเลขประจำเขตข้อมูลหรือ แท็ก (Tags) การลงรหัสประจำตำแหน่ง (Character positions) ตัวบ่งชี้ (Indicators) และรหัสเขตข้อมูลย่อย (Subfield codes) ในเขตข้อมูลต่างๆ ที่นิสิตวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บันทึกไว้ในแบบฟอร์มการลงรายการหนังสือ ด้วยการสอบทานกับตัวเล่มสิ่งพิมพ์ เปรียบเทียบกับ MARC 21 Concise Format for Bibliographic 1999 edition, update 2007. (MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. 2009: Online) และรูปแบบมาร์กใน “คู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2544” ที่ประยุกต์จากมาร์ก 21 ซึ่งมีดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2544)

- 1) เลข ISBN จะต้องลง \$c เพื่อระบุราคาและหน่วยเงิน คือ "บาท" หรือ "Baht"
- 2) หนังสือภาษาไทยที่มีชื่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ "บางส่วน" ไม่ต้องถอดเป็นคำอ่านภาษาไทย ใน tag 245
- 3) การลง tag 245-246 ต้องจบด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) ทุกครั้ง
- 4) การลงปีพิมพ์ใน tag 260 \$c สำหรับสิ่งพิมพ์ภาษาไทย ให้ลงปีล่าสุด กรณีเป็นปีที่ลิขสิทธิ์ให้ลงเฉพาะปีเท่านั้น
- 5) การลงจำนวนหน้าของหนังสือใน tag 300 \$a ให้ลงดังนี้ เช่น ก-จ, 137 หน้า หรือ i-v, 137p. และไม่ลงลักษณะรูปร่าง (ขนาด) ของหนังสือใน tag 300 \$e
- 6) การลงเครื่องหมาย : . ใน tag 5xx ทั้งหมดจะเว้นหน้าและหลัง 1 ระยะ
- 7) ไม่ลงแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัยใน tag 536 และ การแจ้งเกี่ยวกับเนื้อหาของสิ่งพิมพ์นั้นๆ ใน tag 546

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก ได้นำมาจัดกระทำ ดังนี้

1.1 เขตข้อมูลความยาวคงที่

- 1) แจกแจงความถี่ความผิดพลาดและความถูกต้องของการลงรายการต่างๆ ในส่วนนำ ตามเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาและหาค่าร้อยละ สำหรับรายละเอียดของลักษณะความผิดพลาด จะทำการรวบรวมและสรุปลักษณะของความผิดพลาดนั้นๆ และนำเสนอในรูปแบบตาราง
- 2) แจกแจงความถี่ความผิดพลาดและความถูกต้อง ของการลงรหัสประจำตำแหน่งในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008) ในตำแหน่งต่างๆ ตามเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาและหาค่าร้อยละ สำหรับรายละเอียดของลักษณะความผิดพลาด จะทำการรวบรวมและสรุปลักษณะของความผิดพลาดนั้นๆ และนำเสนอตัวอย่างในรูปแบบตาราง

1.2 เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่

ทำการแจกแจงความถี่ความผิดพลาดและความถูกต้อง ของการลงหมายเลข เขตข้อมูล ตัวบ่งชี้ และเขตข้อมูลย่อย ในเขตข้อมูล 020-740 ตามเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาและหาค่าร้อยละ สำหรับลักษณะของความผิดพลาด จะทำการรวบรวมและสรุปลักษณะของความผิดพลาดนั้น และนำเสนอตัวอย่างในรูปตาราง

2. แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายเอเอซีอาร์2 ได้นำมาแจกแจงความถี่ความผิดพลาดและความถูกต้องของการลงรายการต่างๆ ตามเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา และหาค่าร้อยละ สำหรับรายละเอียดของลักษณะความผิดพลาดจะทำการรวบรวมและสรุปลักษณะของความผิดพลาดนั้นๆ และนำเสนอตัวอย่างในรูปตาราง

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. การตรวจสอบการลงรายการตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งโคลอเมริกกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข ค.ศ.1998

1.1 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งโคลอเมริกกัน

1.2 ลักษณะของการลงรายการโดยใช้หลักเกณฑ์แบบแอ่งโคลอเมริกกันไม่ถูกต้อง

2. การตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก

2.1 จำนวนรายการทั้งหมดที่ตรวจสอบ จำแนกตามเขตข้อมูลและกลุ่มข้อมูล

2.2 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก

2.3 ลักษณะของการลงรหัสและการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบการลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแอ่งโคลอเมริกกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข ค.ศ. 1998

1.1 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งโคลอเมริกกัน จากระเบียนบรรณานุกรม 333 รายการ ปรากฏ ดังตาราง 5-6

ตาราง 5 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแอ่งโคลอเมริกกัน

ส่วน / รายการ	ตำแหน่งที่ผิดพลาด*							
	ตำแหน่งที่ถูกต้อง*		ลงรายการไม่ถูกต้อง		ไม่ได้นำมาลงรายการ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้แต่งบุคคล	328	81.2	52	12.9	24	5.9	76	18.8
ผู้แต่งองค์กร	15	28.8	16	30.8	21	40.4	37	71.2
ชื่อเรื่อง	252	74.0	83	24.3	5	1.5	89	26.0
ชื่อชุด	7	23.3	8	26.7	15	50.0	23	76.7
การแจ้งความรับผิดชอบ	213	64.0	114	34.2	6	1.8	120	36.0
ฉบับพิมพ์	27	55.1	17	34.7	5	10.2	22	44.9
การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ	131	39.3	195	58.6	7	2.1	202	60.7

ตาราง 5 (ต่อ)

ส่วน / รายการ	ตำแหน่งที่ถูกต้อง*		ตำแหน่งที่ผิดพลาด*					
			ลงรายการไม่ถูกต้อง		ไม่ได้นำมาลงรายการ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะทางกายภาพ	169	50.8	152	45.6	12	3.6	164	49.2
หมายเหตุ	112	49.1	38	16.7	78	34.2	116	50.9
เลข ISBN	312	93.7	18	5.4	3	0.9	21	6.3
รวม	1,566	64.3	693	28.4	176	7.2	870	35.7

* เฉพาะส่วนที่เป็นรายการ (Entry) ไม่รวมเขตข้อมูล (Fields) และ ตัวบ่งชี้ (Indicator)

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า การลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกันทั้ง 333 ระเบียบ จำนวนตำแหน่ง 1,566 ตำแหน่ง ส่วนใหญ่มีความถูกต้อง (ร้อยละ 64.3) โดยส่วนที่ลงรายการถูกต้องมากที่สุด คือ เลข ISBN (ร้อยละ 93.7) รองลงมาคือ ผู้แต่งบุคคล (ร้อยละ 81.2) ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 74.0) และ การแจ้งความรับผิดชอบ (ร้อยละ 64.0) ตามลำดับ

ส่วนที่ลงรายการผิดพลาดมากที่สุด คือ ชื่อชุด (ร้อยละ 76.7) รองลงมาคือ ผู้แต่งองค์กร (ร้อยละ 71.2) การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ (ร้อยละ 60.7) และ หมายเหตุ (ร้อยละ 50.9) ตามลำดับ

ตาราง 6 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกัน จำแนกตามภาษาของหนังสือ

ส่วน / รายการ	ภาษาของหนังสือ	ตำแหน่งที่ถูกต้อง		ตำแหน่งที่ผิดพลาด					
				ลงรายการไม่ถูกต้อง		ไม่ได้นำมาลงรายการ		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้แต่งบุคคล	หนังสือไทย	213	82.9	27	10.5	17	6.6	44	17.1
	หนังสือ Eng	115	78.2	25	17.0	7	4.8	32	21.8
ผู้แต่งองค์กร	หนังสือไทย	15	30.0	16	32.0	19	38.0	35	70.0
	หนังสือ Eng	-	-	-	-	2	100.0	2	100.0
ชื่อเรื่อง	หนังสือไทย	156	68.4	67	29.4	5	2.2	72	31.6
	หนังสือ Eng	96	85.0	17	15.0	-	-	17	15.0
ชื่อชุด	หนังสือไทย	2	10.0	6	30.0	12	60.0	18	90.0
	หนังสือ Eng	5	50.0	2	20.0	3	30.0	5	50.0
การแจ้งความรับผิดชอบ	หนังสือไทย	128	58.4	86	39.3	5	2.3	91	41.6
	หนังสือ Eng	85	74.6	28	24.6	1	0.9	29	25.4

ตาราง 6 (ต่อ)

ส่วน / รายการ	ภาษาของหนังสือ	ตำแหน่งที่ถูกต้อง		ตำแหน่งที่ผิดพลาด					
				ลงรายการไม่ถูกต้อง		ไม่ได้นำมาลงรายการ		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ฉบับพิมพ์	หนังสือไทย	6	100.0	-	-	-	-	-	-
	หนังสือ Eng	21	48.8	17	39.5	5	11.6	22	51.2
การพิมพ์,	หนังสือไทย	76	34.7	140	63.9	3	1.4	143	65.3
การจำหน่าย	หนังสือ Eng	55	48.2	55	48.2	4	3.5	59	51.8
ลักษณะทาง	หนังสือไทย	119	54.3	89	40.6	11	5.0	100	45.7
กายภาพ	หนังสือ Eng	50	43.9	63	55.3	1	0.9	64	56.1
หมายเหตุ	หนังสือไทย	105	53.3	29	14.7	63	32.0	92	46.7
	หนังสือ Eng	7	22.6	9	29.0	15	48.4	24	77.4
เลข ISBN	หนังสือไทย	211	96.3	5	2.3	3	1.4	8	3.7
	หนังสือ Eng	101	88.6	13	11.4	-	-	13	11.4
รวม		1,566	64.3	694	28.5	176	7.2	870	35.7

จากตาราง 6 พบว่าตำแหน่งที่ผิดพลาดมากที่สุด คือ ผู้แต่งองค์กรในหนังสือภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ ชื่อชุดในหนังสือภาษาไทย (ร้อยละ 90.0) และการพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ ในหนังสือภาษาไทย (ร้อยละ 65.3)

1.2 ลักษณะของการลงรายการโดยใช้หลักเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกันไม่ถูกต้อง

ตัวอย่างลักษณะของการลงรายการโดยใช้หลักเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกันไม่ถูกต้อง ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงตัวอย่างลักษณะของการใช้หลักเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกัน ไม่ถูกต้อง

ส่วน / รายการ	รายการที่ไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้องเมื่อพิจารณาจากตัวเล่มหนังสือ
ชื่อเรื่อง	ลงรายการชื่อเรื่องไม่ถูกต้อง ต้องไม่มีเครื่องหมาย : เพราะไม่ใช่ชื่อเรื่องย่อย เช่น -- สิทธิมนุษยชน : ในทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- สิทธิมนุษยชนในทรัพยากรธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตาราง 7 (ต่อ)

ส่วน / รายการ	รายการที่ไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้องเมื่อพิจารณาจาก ตัวเล่มหนังสือ
ชื่อเรื่อง (ต่อ)	ไม่แปลงเครื่องหมาย ... เป็น -- เช่น -- คือความหวัง ... พลังใจ	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- คือความหวัง -- พลังใจ
	ลงรายการชื่อเรื่องไม่ถูกต้อง เช่น -- การจัดการศึกษาปฐมวัย : คู่มือวิทยากรอบรม ผู้บริหารหลักสูตรครูโรงเรียนเอกชน	ชื่อเรื่องที่ถูกต้อง คือ -- คู่มือวิทยากรอบรมผู้บริหารหลักสูตรครู โรงเรียนเอกชนเรื่อง “การจัดการศึกษา ปฐมวัย”
	-- การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับผู้ที่มี ความสามารถพิเศษ : คู่มือ	-- คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับผู้ ที่มีความสามารถพิเศษ
	ลงรายการชื่อเรื่องไม่ครบถ้วน เช่น -- การประเมินคุณภาพรายการโทรทัศน์ สารคดีชุด “ที่สุดของแผ่นดิน” พ.ศ. 2549	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- การประเมินคุณภาพรายการโทรทัศน์ สารคดีชุด “ที่สุดของแผ่นดิน” ของสถานี วิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์
	ไม่ลงชื่อเรื่องเทียบเคียงภาษาอังกฤษ เช่น -- แผนการดำเนินงานโจฮันเนสเบิร์ก	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- แผนการดำเนินงานโจฮันเนสเบิร์ก = Johannesburg plan of implementation
	-- ภาษาวรรณศิลป์ : เอกสารคำสอนรายวิชา 361322.	-- ภาษาวรรณศิลป์ = Literacy language : เอกสารคำสอนรายวิชา 361322
	-- บัวหลวงระบายสี	-- บัวหลวงระบายสี = Bua Luang painting
	ลงชื่อเรื่องเทียบเคียงไม่ถูกต้อง -- Letter from Nian = จดหมายจากนี่นา	-- จดหมายจากนี่นา = Letter from Nian
	ต้องลงรายการด้วยชื่อเรื่องจริงตามคู่มือของสำนัก หอสมุดกลาง มศว เช่น -- รายงานการวิจัยการจัดประสบการณ์แบบ โครงการที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ปฐมวัย = The project approach of learning experienced effecting preschool children's creativity	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- การจัดประสบการณ์แบบโครงการที่มีผล ต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย = The project approach of learning experienced effecting preschool children's creativity : รายงานการวิจัย
	-- การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เครื่องคำนวณ กราฟิกในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ สำหรับนักศึกษาครู : รายงานการวิจัย = Construction of training program using graphic calculators in mathematics for teacher students	-- การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการใช้เครื่อง คำนวณกราฟิกในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระ คณิตศาสตร์ สำหรับนักศึกษาครู = Construction of training program using graphic calculators in mathematics for teacher students : รายงานการวิจัย

ตาราง 7 (ต่อ)

ส่วน / รายการ	รายการที่ไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้องเมื่อพิจารณาจาก ตัวเล่มหนังสือ
ชื่อเรื่อง (ต่อ)	ลงตำแหน่งของชื่อเรื่องเทียบเคียงไม่ถูกต้อง เช่น -- คติชนวิทยา : เอกสารประกอบการสอน = Folk lore	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- คติชนวิทยา = Folk lore. : เอกสาร ประกอบการสอน
	ลงไม่ถูกต้องตามรูปแบบของ มศว เช่น -- อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ถาวร ช่วย ประสิทธิ์ ป.ม., ท.ช., ณ ฌาปนสถานกองทัพบก วัดโสมนัสวรวิหาร กรุงเทพมหานคร, วันที่ 30 กรกฎาคม 2548	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- อนุสรณ์งานศพ ถาวร ช่วยประสิทธิ์, พลตรี ณ เมรุวัดโสมนัสวรวิหาร 30 กรกฎาคม 2548
	-- หนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ ประเสริฐ สุนทโรทก, ศาสตราจารย์ นาวาเอก ณ เมรุวัดธาตุทอง วันเสาร์ที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2548	-- อนุสรณ์งานศพ ประเสริฐ สุนทโรทก, ศาสตราจารย์ นาวาเอก ณ เมรุวัดธาตุทอง 28 พฤษภาคม พ.ศ.2548
	ลงชื่อเรื่องไม่ถูกต้อง โดยเอารายการครั้งที่พิมพ์ มาเป็นชื่อเรื่องย่อย เช่น -- Computing essential 2005 : complete edition	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- Computing essential 2005
	ลงรายการชื่อเรื่องจริงกับชื่อเรื่องย่อยสลับกัน เช่น -- The world around us : tennessee	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- Tennessee : the world around us
	เอาชื่อผู้แต่ง (Julia Della Croce) มาเป็นส่วนหนึ่งของ ชื่อเรื่อง เช่น -- Pasta julia della croce	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- Pasta
การแจ้งความ รับผิดชอบ	ลงรายการการแจ้งความรับผิดชอบไม่ถูกต้อง ไม่ลงคำที่แสดงการรับผิดชอบซึ่งปรากฏใน หน้าปกใน เช่น คำว่า โดย, แปลและเรียบเรียงโดย, ผู้บรรยาย, ผู้วิจัย, ผู้เขียน, ผู้เรียบเรียง, เรียบเรียงโดย, บรรณาธิการ, คณะผู้จัดทำ, คณะผู้เขียน, จัดทำโดย, by, editor,	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- คณะผู้จัดทำ ศรีณญา เบญจกุล ... [และ คนอื่น ๆ]. -- โดย กรรณิการ์ สุขสม. -- แปลและเรียบเรียงโดย ดารารัตน์ แซ่ลี. -- บรรณาธิการ, อัมพันธ์ พินธุกนก.
	ไม่ลงรายการตามที่ปรากฏที่หน้าปกใน เช่น -- William Heinecke and Jonathan Marsh -- Paul Jennings and Morris Gleitzman -- Charles A. Desoer, Ernest S. Kuh	รายการที่ปรากฏในหน้าปกในเป็นดังนี้ -- William Heinecke with Jonathan Marsh. -- Paul Jennings, Morris Gleitzman. -- Charles A. Desoer and Ernest S. Kuh

ตาราง 7 (ต่อ)

ส่วน / รายการ	รายการที่ไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้องเมื่อพิจารณาจาก ตัวเล่มหนังสือ
การแจ้งความ รับผิดชอบ (ต่อ)	เอาหน่วยงานมาลงในส่วนการแจ้งความรับผิดชอบ เช่น	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้
	-- เสนอต่อสถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดย ไว จามรมาน, สมบุญยมนา, กิตติภูมิ วิเศษศักดิ์.	-- โดย ไว จามรมาน, สมบุญ ยมนา, กิตติ ภูมิ วิเศษศักดิ์.
	-- จัดทำโดยโครงการเสียงและทางเลือกของ ผู้หญิงติดเชื้อเอชไอวี ร่วมกับมูลนิธิ รัชไทย.	-- เรียบเรียงโดย สุทธิดา มะลิแก้ว.
	ลงไปตามที่ปรากฏ ไม่ต้องกลับชื่อสกุลมาไว้ข้าง หน้า เช่น	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้
	-- Platt, F. DeWitt,. -- Ward, Christine.	-- F. DeWitt Platt. -- Christine Ward.
ฉบับพิมพ์	ลงไม่ครบถ้วนตามที่ปรากฏในหน้าปกใน คือไม่ลง ผู้แปล เช่น	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้
	-- Philip Ridley. -- Vimol Bhongbhihat ... [et al.].	-- Philip Ridley; illustrated by Chris Riddell -- Vimol Bhongbhihat ... [et al.]; translated by Napa Bhongbhihat.
	ไม่ได้ลงรายการครั้งที่พิมพ์	ต้องลงรายการครั้งที่พิมพ์ดังนี้ -- 2 nd ed. -- 3 rd ed. -- 10 th ed. -- Complete edition
	ลงรายการครั้งที่พิมพ์ไม่ถูกต้อง เช่น	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้
	-- Second Edition. -- Fourth ed. -- Eight Edition -- Repr. Ed. -- Annual ed.	-- 2 nd ed. -- 4 th ed. -- 8 th ed. -- Rev. ed. -- 29 th ed.
	ลงรายการครั้งที่พิมพ์ไม่ครบถ้วน เช่น	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้
	-- 6 th ed. -- 3 rd ed.	-- 6 th ed., fully rev. and expanded -- 3 rd ed., Royal celebration ed.

ตาราง 7 (ต่อ)

ส่วน / รายการ	รายการที่ไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้องเมื่อพิจารณาจาก ตัวเล่มหนังสือ
การพิมพ์, การจำหน่าย	-- \$a กรุงเทพฯ: สถาบันฯ , 2549. (ไม่สามารถลงย่อได้เนื่องจากไม่ได้ใช้สถาบันเป็น รายการหลัก)	-- กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ , 2549
	-- กรุงเทพฯ: กองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข , (ลงแค่ 2 ระดับ)	-- กรุงเทพฯ: กองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย ,
	[เชียงใหม่]: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, (ต้องลง สาขาวิชาเพราะเป็นผู้รับผิดชอบเนื้อหา)	[เชียงใหม่]: สาขาวิชาอัญมณี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
	ไม่ต้องลงสถานที่พิมพ์และสำนักพิมพ์เพราะเป็น ปฏิญาณนิพนธ์ เช่น	
	-- [ลำปาง]: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.	-- 2549.
	ลงปีพิมพ์ไม่ถูกต้อง เช่น	
	-- 2549. เพราะนำปีพิมพ์มาจากหน้าคำนำ	-- [2549].
	-- [ม.ป.ป.]	-- [2549?].
	ลงสถานที่พิมพ์ไม่ถูกต้อง เช่น	
	-- England: Puffin Books, 1994.	-- London: Puffin Books, 1994.
	-- California: Melvin Powers,	-- Hollywood, Calif.: Melvin Powers,
	-- New Zealand: Accelerate Learning Institute,	-- Christchurch: Accelerate Learning Institute,
ลักษณะทาง กายภาพ	ลงสำนักพิมพ์ไม่ถูกต้อง เช่น	
	-- New York: McGraw-Hill Book Company ,	-- New York: McGraw-Hill ,
	-- Thames and Hudson ,	-- Thames & Hudson ,
	-- [Nakon Ratchasima]: Research Center , 2006.	-- [Nakon Ratchasima]: National Synchrotron Research Center , 2006.
	-- : Office of the Education Council,	-- : The office, (เพราะกล่าวถึงหน่วยงานนี้ แล้วในส่วนผู้รับผิดชอบ)
	ลักษณะกายภาพที่ลงไม่ถูกต้อง เช่น	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้
กายภาพ	-- [8], 158 หน้า.	-- [8], 158 แผ่น.
	-- 211 หน้า.	-- [11], 200 หน้า.
	ลงเพียง ภาพประกอบ ตามคู่มือสำนัก หอสมุดกลาง มศว	
	-- , 538 หน้า: ภาพประกอบสี.	-- xii, 538 หน้า: ภาพประกอบ.

ตาราง 7 (ต่อ)

ส่วน / รายการ	รายการที่ไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้องเมื่อพิจารณาจาก ตัวเล่มหนังสือ
ลักษณะทาง กายภาพ (ต่อ)	-- [vii], 158 หน้า: ภาพประกอบ. (รายการเลข หน้าไม่ต้องใส่ในวงเล็บเพราะมีปรากฏอยู่แล้ว และ ไม่ลงรายการแผนที่) xxxv, 219 หน้า: ตาราง, ภาพประกอบ. (ไม่มีตารางแสดงตาราง) [17], 199 หน้า. (ไม่ต้องใส่วงเล็บ [] เพราะเลข หน้าอยู่ในวงเล็บเล็กอยู่แล้ว)	-- VII, 156 หน้า: ภาพประกอบ, แผนที่. xxxv, 219, [3] หน้า: ภาพประกอบ. (17), 199 หน้า.
ข้อสรุป	ไม่ลงรายการข้อสรุป (ทั้งรายการ) ลงรายการข้อสรุปไม่ถูกต้อง เช่น -- รายงานการวิจัย; ฉบับที่ 99. -- รายงานการวิจัยของส่วนแผนงานและวิชาการ สถานีวิจัยโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรม ประชาสัมพันธ์ 17 -- ชุดการอุดมศึกษา -- Tennis winning edge	โครงการวิจัยเรื่องสิทธิมนุษยชนใน สถานการณ์สากล; 9. -- รายงานการวิจัยสถาบันวิจัยพฤติกรรม ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ; 99. -- รายงานการวิจัยของส่วนแผนงานและ วิชาการ สถานีวิจัยโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ; 17 -- ชุดการอุดมศึกษา; 10 -- Winning edge series
หมายเหตุ ทั่วไป	ไม่ได้ลงรายการแจ้งภาษาของเนื้อหา ไม่ได้ลงรายการแจ้งการแปลและเรียบเรียงจาก เรื่องเดิม ไม่ได้ลงรายการแจ้งเกี่ยวกับหน่วยงานที่รับรอง การประชุม ลงรายการหมายเหตุชื่อเรื่องจากปกไม่ถูกต้อง คือ Title from cover	เนื้อหาเป็นภาษาไทย, อังกฤษ แปลและเรียบเรียงจาก ICPD at 10: progress and challenges in implementing the POA, Thailand. รับรองโดย United World Summit on Sustainable Development นครโยฮันเนส เบิร์ก สหพันธ์สาธารณรัฐอัฟริกาใต้ 4 กันยายน 2545. Cover title : Tennessee: social studies for a changing world.
หมายเหตุ (สารบัญ)	ไม่ได้ลงรายการ สารบัญรายการจำแนก	มหัศจรรย์คลื่นยักษ์สึนามิในประวัติศาสตร์ไทย / ธีรพันธ์ รักตะบุตร, บุรินทร์ เวชบรรเทิง -- มหัศจรรย์น้ำมะพร้าว / ณรงค์ โฉมเฉลา -- ความมหัศจรรย์ของพืช / พันัส บุรณศิลป์ -- ถอดรื้อปรัชญาและศิลปะแบบตะวันตกเป็น ศูนย์กลาง / ธีรยุทธ บุญมี.

ตาราง 7 (ต่อ)

ส่วน / รายการ	รายการที่ไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้องเมื่อพิจารณาจาก ตัวเล่มหนังสือ
หมายเหตุ (บรรณานุกรม)	ลงรายการบรรณานุกรมไม่ถูกต้อง เช่น -- บรรณานุกรม : หน้า 56-59. -- บรรณานุกรม : 193-196 หน้า. -- Bibliography : p.249-253. -- Bibliography : p.275-276. -- บรรณานุกรม : หน้า 174-180	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- เอกสารอ้างอิง : หน้า 56-59. -- บรรณานุกรม : หน้า 193-196. -- Further reading : p.249-253. -- References : p.275-276. -- References : p.174-180.
	ไม่ลงรายการบรรณานุกรมและบรรณานุกรม	-- บรรณานุกรม : แผ่น 82-87. -- เอกสารประกอบ : หน้า 190-191. -- Includes bibliographical references and index. -- Includes bibliography : p. 271-276. -- Bibliographic : p.217-219.
	ไม่ได้ลงรายการ บรรณานุกรมท้ายบท	-- บรรณานุกรมท้ายบท.
ผู้แต่งบุคคล	ลงรายการผู้แต่งไม่ถูกต้อง เช่น -- วัน กอร์คคอม, นินา. -- Alan Brinkley. -- Matthews, T Roy -- Leary, Ian O' -- Hawan, Shin Seung. -- Da Liu. -- Heinecke, William E. -- Coe Michael D.	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- กอร์คคอม, นินา วัน. -- Brinkley, Alan. -- Matthews, Roy T. -- O'Leary, Ian. -- Shin, Seung Hawan. -- Da, Liu. -- Heinecke, William. -- Coe, Michael D.
	รายการเพิ่มผู้แต่งบุคคลที่ลงไม่ถูกต้อง เช่น -- James M. Kouzes.	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- Kouzes, James M.
	รายการเพิ่มผู้แต่ง ไม่ต้องใส่ตำแหน่งทางวิชาการ และคำที่ระบุอาชีพ เช่น -- วันชัย วัฒนศัพท์, ศาสตราจารย์ นพ.	รายการที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- วันชัย วัฒนศัพท์.
	ไม่ทำรายการเพิ่มผู้แต่งร่วม	ผู้แต่งร่วมที่ต้องทำรายการเพิ่ม เช่น -- Platt, F. Dewitt.
	ไม่ทำรายการเพิ่มผู้วาดภาพประกอบ	ผู้วาดภาพที่ต้องทำรายการเพิ่ม เช่น -- Riddell, Chris.

ตาราง 7 (ต่อ)

ส่วน / รายการ	รายการที่ไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้องเมื่อพิจารณาจาก ตัวเล่มหนังสือ
ผู้แต่งบุคคล (ต่อ)	ต้องใช้ผู้แต่งเป็นรายการหลัก ไม่ใช่ใช้บรรณาธิการ เป็นรายการหลัก และทำรายการเพิ่มให้ บรรณาธิการ เช่น -- Damms, Lornng, editor.	รายการที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- Croce, Julia Della.
ผู้แต่งองค์กร	ไม่ลงหน่วยงานย่อยภายใต้หน่วยงานใหญ่ เช่น -- Thailand national synchrotron research center. ลงหน่วยงานไม่ถูกต้องตามลำดับ คือ หน่วยงาน ใหญ่และตามด้วยหน่วยงานย่อย ไม่ใช่ หน่วยงาน ย่อยแล้วตามด้วยหน่วยงานใหญ่ เช่น -- สำนักวิจัยและพัฒนากระบวนการราชทัณฑ์. กรมราชทัณฑ์. ไม่ลงหน่วยงานย่อยที่รับผิดชอบเนื้อหาภายใต้กรม แต่ลงภายใต้กระทรวง เช่น -- กระทรวงสาธารณสุข. กองอนามัยเจริญ พันธุ์. ต้องลงรายการหลักด้วยชื่อบุคคลไม่ใช่หน่วยงาน และไม่ต้องทำรายการเพิ่มให้กับหน่วยงานที่บุคคล นั้นสังกัด เช่น -- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน.	รายการที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- Thailand. National Synchrotron Research Center. รายการที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- กรมราชทัณฑ์. สำนักวิจัยและพัฒนา กระบวนการราชทัณฑ์. รายการที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- กรมอนามัย. กองอนามัยเจริญพันธุ์. รายการที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย.
เลขมาตรฐาน หนังสือสากล	ลงเลข ISBN ให้กับหนังสือที่ทำรายการเป็นรายปี คิดราคาค่าหนังสือผิดเนื่องจากนับจำนวนหน้าไม่ ถูกต้อง ลงรายการไม่ถูกต้อง เช่น -- 974-9944-71-2 -- 9744324082 ลงเฉพาะราคา แต่ไม่ลงเลข ISBN เช่น -- 395 บาท (ปริจาค) ไม่ลงเลข ISBN ทั้งที่มีปรากฏอยู่ที่หน้าปกใน	ไม่ต้องลงเลข ISBN เพราะเป็นหนังสือรายปี ที่ทำรายการเป็นแบบเปิดปีไว้ ต้องตรวจสอบจำนวนหน้าให้ถูกต้อง ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ -- 9749944712 -- 9744324082 (ปริจาค) ต้องลงเลข ISBN ด้วยดังนี้ -- 9749943155 : 395 บาท (ปริจาค) ต้องลงเลข ISBN ด้วย เช่น -- 9748137295

2. การตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก

2.1 จำนวนรายการทั้งหมดที่ตรวจสอบ จำแนกตามเขตข้อมูลและกลุ่มข้อมูล

จำนวนรายการที่ตรวจสอบใน ส่วนนำ เขตข้อมูล 008, 020 - 740 มีทั้งหมด จำนวน 333 ระเบียบ ดังรายละเอียดในตาราง 8-9

ตาราง 8 แสดงจำนวนรายการทั้งหมดที่ตรวจสอบ จำแนกตามเขตข้อมูลและจำนวนตำแหน่งที่ตรวจสอบ

เขตข้อมูล	จำนวนรายการในแต่ละเขตข้อมูล (Fields)	จำนวนตำแหน่งที่ตรวจสอบ (Tags, Indicators, Subfields)
ส่วนนำ	333	1,332
008*	333	2,283
020 เลข ISBN	333	1,277
041 รหัสภาษา	47	176
100 ผู้แต่งบุคคล	245	735
110 ผู้แต่งองค์กร	19	63
245* ชื่อเรื่อง	333	1,122
245 การแจ้งความรับผิดชอบ	333	333
246 ชื่อเรื่องที่แตกต่าง	75	236
250 ฉบับพิมพ์	28	192
260* การพิมพ์, การจำหน่าย	333	1,664
300* ลักษณะทางกายภาพ	333	1,216
440 ชื่อชุด / ชื่อชุดที่ทำรายการเพิ่ม	31	109
490 ชื่อชุดที่ไม่ทำรายการเพิ่ม	-	-
500 หมายเหตุทั่วไป	118	354
502 หมายเหตุวิทยานิพนธ์	5	15
504 หมายเหตุบรรณานุกรม	134	402
505 หมายเหตุสารบัญ	16	18
700 รายการเพิ่มชื่อบุคคล	169	507
710 รายการเพิ่มชื่อองค์กร	60	186
740 รายการเพิ่ม ชื่อเรื่อง	6	23
รวมทั้งสิ้น	2,951	12,243

* หมายถึง เขตข้อมูลที่ต้องมีทุกระเบียบ

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า จำนวนรายการทุกเขตข้อมูลมีทั้งหมด 2,951 รายการ โดยในเขตข้อมูลความยาวคงที่ เขตข้อมูล 008 เป็นเขตข้อมูลที่ได้รับการตรวจสอบมากที่สุด คือ 2,283 ตำแหน่ง ส่วนเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ ที่ได้รับการตรวจสอบมากที่สุด คือ เขตข้อมูล 260 จำนวน 1,664 ตำแหน่ง รองลงมาคือ เขตข้อมูล 020 เลข ISBN จำนวน 1,277 ตำแหน่ง และ เขตข้อมูล 300 ลักษณะทางกายภาพ จำนวน 1,216 ตำแหน่ง

ตาราง 9 แสดงจำนวนรายการทั้งหมดที่ตรวจสอบจำแนกตามกลุ่มเขตข้อมูล

เขตข้อมูล	จำนวนรายการในแต่ละเขตข้อมูล (Fields)	จำนวนตำแหน่งที่ตรวจสอบ (Tags, Indicators, Subfields)
ส่วนนำ	333	1,332
008*	333	2,283
020 เลข ISBN	333	1,277
041 รหัสภาษา	47	176
100, 110, 700, 710 ผู้แต่ง และรายการเพิ่มผู้แต่ง	493	1,491
245*, 246, 740 ชื่อเรื่อง และรายการเพิ่มชื่อเรื่อง	414	1,714
250 ฉบับพิมพ์	28	192
260* การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ	333	1,664
300* ลักษณะทางกายภาพ	333	1,216
440, 490 ชื่อชุด	31	109
500, 502, 504, 505 หมายเหตุ	273	789
รวมทั้งสิ้น	2,951	12,243

* หมายถึง เขตข้อมูลที่ต้องมีทุกกระเบียน

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า เมื่อพิจารณาตามกลุ่มเขตข้อมูล พบว่า ในกลุ่มของเขตข้อมูลความยาวคงที่ ที่ได้รับการตรวจสอบมากที่สุด คือ กลุ่มเขตข้อมูลควบคุม 008 จำนวน 2,283 ตำแหน่ง ส่วนนำ 1,332 ตำแหน่ง ส่วนกลุ่มเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ ที่ได้รับการตรวจสอบมากที่สุด คือ กลุ่มเขตข้อมูลชื่อเรื่อง (245, 246, 740) จำนวน 1,714 ตำแหน่ง รองลงมาคือ กลุ่มเขตข้อมูลการพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ (260) จำนวน 1,664 ตำแหน่ง และกลุ่มเขตข้อมูลผู้แต่ง (100, 110, 700, 710) จำนวน 1,491 ตำแหน่ง

2.2 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก

ตาราง 10 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก จำแนกตามรายละเอียดในแต่ละเขตข้อมูล

เขตข้อมูล	ตำแหน่งที่ถูกต้อง		ตำแหน่งที่ผิดพลาด					
			ลงรายการ ไม่ถูกต้อง		ไม่ได้นำมา ลงรายการ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เขตข้อมูลความยาวคงที่								
ส่วนนำ								
05 สถานะของระเบียบ	330	99.0	3	1.0	-	-	3	1.0
06 ประเภทของระเบียบ	329	98.8	3	1.0	1	0.3	4	1.2
07 ระดับการลงรายการทาง บรรณานุกรม	327	98.2	6	1.8	-	-	6	1.8
18 รูปแบบการลงรายการ	311	93.4	11	3.3	11	3.3	22	6.6
รวม	1,297	97.4	23	1.7	12	0.9	35	2.6
008								
06 ประเภทปีพิมพ์	299	89.8	18	5.4	16	4.8	34	10.2
07-10 ปีที่เริ่มต้น	283	85.0	40	12.0	10	3.0	50	15.0
11-14 ปีที่สิ้นสุด	331	99.4	-	-	2	0.6	2	0.6
15-17 สถานที่พิมพ์	245	73.6	40	12.0	48	14.4	88	26.4
18-21 ภาพประกอบ	210	73.7	35	12.3	40	12.0	75	26.3
24-27 ลักษณะเนื้อหา	317	95.2	7	2.1	9	2.7	16	4.8
35-37 ภาษา	304	91.3	28	8.4	1	0.3	29	8.7
รวม	1,989	87.1	168	7.4	126	10.7	294	12.9
เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่								
020 เลข ISBN	1,258	98.5	10	0.8	9	0.7	19	1.5
041 รหัสภาษา	120	70.0	26	14.8	30	17.0	56	31.8
100 ผู้แต่งบุคคล	692	94.0	34	46.0	9	1.2	43	6.0
700 รายการเพิ่ม ผู้แต่งบุคคล	400	78.9	26	5.1	81	16.0	107	21.1
110 ผู้แต่งองค์กร	36	57.0	26	41.3	1	1.6	27	43.0
710 รายการเพิ่ม ผู้แต่งองค์กร	74	39.8	4	2.2	108	58.0	112	60.2
245 ชื่อเรื่อง	1,028	91.6	77	6.9	17	1.5	94	8.4
246 ชื่อเรื่องที่แตกต่าง	137	58.0	20	8.5	79	33.5	99	42.0
740 รายการเพิ่ม ชื่อเรื่อง	-	-	-	-	23	100.0	23	100.0
440 ชื่อชุด / ชื่อชุดที่ทำรายการเพิ่ม	42	38.5	3	2.8	64	58.7	67	61.5
490 ชื่อชุดที่ไม่ทำรายการเพิ่ม	-	-	-	-	-	-	-	-

ตาราง 10 (ต่อ)

เขตข้อมูล	ตำแหน่งที่ถูกต้อง		ตำแหน่งที่ผิดพลาด					
			ลงรายการ ไม่ถูกต้อง		ไม่ได้นำมา ลงรายการ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
245 \$c การแจ้งความรับผิดชอบ	305	91.6	24	7.2	4	1.2	28	8.4
250 ฉบับพิมพ์	147	76.6	24	12.5	21	21.9	45	23.4
260 การพิมพ์, การจำหน่าย	1,624	97.6	19	1.1	21	1.3	40	2.4
300 ลักษณะทางกายภาพ	1,176	96.7	16	1.3	24	1.97	40	3.3
500 หมายเหตุทั่วไป	217	61.3	15	4.2	122	34.5	137	38.7
502 หมายเหตุปริญญาบัตร	15	100.0	-	-	-	-	-	-
504 หมายเหตุบรรณานุกรม	294	73.1	7	1.7	101	25.1	108	26.8
505 หมายเหตุสารบัญ	6	33.3	3	16.7	9	50.0	12	66.7
รวมเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่	7,571	87.7	334	3.9	723	8.4	1,057	12.3
รวมทั้งหมด	10,857	88.7	525	4.3	861	7.0	1,386	11.3

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า การลงรายการในตำแหน่งที่กำหนดในเขตข้อมูลต่างๆ ส่วนใหญ่มีความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 88.7 โดยเขตข้อมูลความยาวคงที่พบว่า ในส่วนนำ รหัสที่ลงได้ถูกต้องมากที่สุดคือ สถานะของระเบียบ (ร้อยละ 99.0) ในเขตข้อมูล 008 รหัสที่ลงได้ถูกต้องมากที่สุดคือ ปีที่สิ้นสุด (ร้อยละ 99.4) สำหรับในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ เขตข้อมูลที่ลงได้ถูกต้องมากที่สุดคือ เลข ISBN (ร้อยละ 98.5) รองลงมาคือ การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ (ร้อยละ 97.6) และลักษณะทางกายภาพ (ร้อยละ 96.7)

สำหรับการลงรายการผิดพลาดนั้น พบว่า เขตข้อมูลความยาวคงที่ ในส่วนนำที่ผิดพลาดมากที่สุดคือ รหัสรูปแบบการลงรายการ (ร้อยละ 6.6) ในเขตข้อมูล 008 รหัสที่ลงผิดพลาดมากที่สุดคือ สถานที่พิมพ์ และภาพประกอบ (ร้อยละ 26.4 และ 26.3 ตามลำดับ) ส่วนในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ เขตข้อมูลที่ลงรายการผิดพลาดมากที่สุดคือ รายการเพิ่มชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ หมายเหตุสารบัญ (ร้อยละ 66.7) ชื่อชุด / ชื่อชุดที่ทำรายการเพิ่ม (ร้อยละ 61.5) และรายการเพิ่มผู้แต่งองค์กร (ร้อยละ 60.2)

ตาราง 11 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก จำแนกตามกลุ่มเขตข้อมูล

เขตข้อมูล	ตำแหน่งที่ลงรายการ ถูกต้อง		ตำแหน่งที่ลงรายการ ไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เขตข้อมูลความยาวคงที่				
ส่วนนำ	1,297	97.4	35	2.6
008	1,989	87.1	294	12.9
เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่				
020 เลข ISBN	1,258	98.5	19	1.5
041 รหัสภาษา	120	68.2	56	31.8
100, 110, 700, 710 ผู้แต่ง	1,202	80.6	289	19.4
245, 246, 740 ชื่อเรื่อง	1,470	85.8	244	14.2
440, 490 ชื่อชุด	42	38.5	67	61.5
250 ฉบับพิมพ์	147	76.6	45	23.4
260 การพิมพ์ การจำหน่าย	1,624	97.6	40	2.4
300 ลักษณะทางกายภาพ	1,176	96.7	40	3.3
500, 502, 504, 505 หมายเหตุ	532	67.4	257	32.6
รวมเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่	7,571	87.7	1,057	12.3
รวมทั้งสิ้น	10,857	88.7	1,386	11.3

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า ตำแหน่งที่ลงรายการตามรูปแบบมาร์กโดยรวม ส่วนใหญ่ มีการลงรายการถูกต้อง ร้อยละ 88.7 โดยเมื่อจำแนกตามกลุ่มเขตข้อมูล พบว่า กลุ่มเขตข้อมูลความยาวคงที่ ส่วนนำมีการลงรายการในตำแหน่งต่างๆ ถูกต้อง ร้อยละ 97.4 และเขตข้อมูล 008 มีการลงรายการได้ถูกต้องร้อยละ 87.1 ส่วนกลุ่มเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ที่มีการลงรายการถูกต้อง ร้อยละ 87.7 โดยกลุ่มเขตข้อมูลที่มีการลงรายการถูกต้องมากที่สุดคือ เลข ISBN (ร้อยละ 98.5) รองลงมาคือ การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ (ร้อยละ 97.6) และ กลุ่มลักษณะทางกายภาพ (ร้อยละ 96.7) ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มที่มีตำแหน่งการลงรายการผิดพลาดมากที่สุดในกลุ่มเขตข้อมูลความยาวคงที่คือส่วนนำ ร้อยละ 2.6 และ เขตข้อมูล 008 ร้อยละ 12.9 ส่วนกลุ่มเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ที่ลงรายการผิดพลาดมากที่สุด คือ กลุ่มชื่อชุด (440, 490) (ร้อยละ 65.1) รองลงมาคือ กลุ่มหมายเหตุ (5XX) (ร้อยละ 32.6) รองลงมาคือ กลุ่มรหัสภาษา (041) (ร้อยละ 31.8) และ กลุ่มฉบับพิมพ์ (250) (ร้อยละ 23.4) ตามลำดับ

ตาราง 12 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก จำแนกตามภาษาของหนังสือ

เขตข้อมูล	ประเภท	ตำแหน่งที่ถูกต้อง		ตำแหน่งที่ผิดพลาด				รวม	
				ลงรายการ ไม่ถูกต้อง		ไม่ได้นำมา ลงรายการ			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เขตข้อมูล									
ความยาวคงที่									
ส่วนนำ									
05 สถานะของ	หนังสือไทย	216	98.6	3	1.4	-	-	3	1.4
ระเบียบ	หนังสือ Eng	114	100.0	-	-	-	-	-	-
06 ประเภทของ	หนังสือไทย	216	98.6	3	1.4	-	-	3	1.4
ระเบียบ	หนังสือ Eng	113	99.1	-	-	1	0.9	1	0.9
07 ประเภทของ	หนังสือไทย	216	98.2	4	1.8	-	-	4	1.8
ระเบียบ	หนังสือ Eng	111	97.4	1	1.8	1	0.9	2	2.6
18 รูปแบบการลง	หนังสือไทย	208	95.0	7	3.2	4	1.8	11	5.0
รายการ	หนังสือ Eng	103	90.4	4	3.5	7	6.1	11	9.6
รวม		1,297	97.8	22	1.6	13	1	35	2.6
008									
06 ประเภทปีพิมพ์	หนังสือไทย	207	94.5	3	1.4	9	4.1	12	5.5
	หนังสือ Eng	92	80.7	14	12.3	8	7	22	19.3
07-10 ปีที่เริ่มต้น	หนังสือไทย	184	84	26	11.9	9	4.1	35	16.0
	หนังสือ Eng	99	86.8	14	12.3	1	0.9	15	13.2
11-14 ปีที่สิ้นสุด	หนังสือไทย	219	100	-	-	-	-	-	-
	หนังสือ Eng	112	98.2	-	-	2	1.8	2	1.8
15-17 สถานที่พิมพ์	หนังสือไทย	207	94.5	6	2.7	6	2.7	12	5.5
	หนังสือ Eng	38	33.3	68	59.6	8	7	76	66.7
18-21 ภาพประกอบ	หนังสือไทย	132	72.6	25	14	22	13.4	47	27.4
	หนังสือ Eng	78	73.6	12	11.3	16	15	28	26.4
24-27 ลักษณะ	หนังสือไทย	205	93.6	5	2.3	9	4.1	14	6.4
เนื้อหา	หนังสือ Eng	112	98.2	2	1.8	-	-	2	1.8
35-37 ภาษา	หนังสือไทย	209	95.4	8	3.7	2	0.9	10	4.6
	หนังสือ Eng	95	83.3	18	15.8	1	0.9	19	16.7
รวม		1,989	87.1	201	8.8	93	4.1	294	12.9

ตาราง 12 (ต่อ)

เขตข้อมูล	ประเภท	ตำแหน่งที่ผลิตผล							
		ตำแหน่งที่ถูกต้อง		ลงรายการ		ไม่ได้นำมา		รวม	
				ไม่ถูกต้อง		ลงรายการ			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เขตข้อมูล									
ความยาวไม่คงที่									
020 เลข ISBN	หนังสือไทย	822	98.9	7	0.5	5	0.6	12	1.1
	หนังสือ Eng	436	98.4	3	0.5	4	1.1	7	1.6
041 รหัสภาษา	หนังสือไทย	113	70.2	19	11.8	29	18	48	29.8
	หนังสือ Eng	7	46.7	7	46.7	1	6.7	8	53.3
100 ผู้แต่งบุคคล	หนังสือไทย	410	94.9	15	3.5	7	1.6	22	5.1
	หนังสือ Eng	282	93.1	17	5.6	4	1.3	21	6.9
700 รายการเพิ่ม ผู้แต่งบุคคล	หนังสือไทย	250	77.6	15	4.7	57	17.7	72	22.4
	หนังสือ Eng	150	81.1	19	10.3	16	8.6	35	18.9
110 ผู้แต่งองค์กร	หนังสือไทย	36	64.3	19	33.9	1	1.8	20	35.7
	หนังสือ Eng	-	-	7	100.0	-	-	7	100.0
710 รายการเพิ่ม ผู้แต่งองค์กร	หนังสือไทย	74	39.8	4	2.2	108	58	112	60.2
	หนังสือ Eng	-	-	-	-	-	-	-	-
245 ชื่อเรื่อง	หนังสือไทย	680	92.6	41	5.6	13	1.8	54	7.4
	หนังสือ Eng	348	89.7	36	9.3	4	1	40	10.3
246 ชื่อเรื่องที่ แตกต่างกัน	หนังสือไทย	131	57.7	17	7.5	79	34.8	96	42.3
	หนังสือ Eng	6	66.7	3	33.3	-	-	3	33.3
740 รายการเพิ่ม ชื่อเรื่อง	หนังสือไทย	-	-	-	-	23	100.0	23	100.0
	หนังสือ Eng	-	-	-	-	-	-	-	-
440 ชื่อชุด / ชื่อชุด ที่ทำรายการเพิ่ม	หนังสือไทย	28	36.8	2	2.6	46	60.5	48	63.1
	หนังสือ Eng	14	42.4	1	3	18	54.5	19	57.6
490 ชื่อชุดที่ไม่ทำ รายการเพิ่ม	หนังสือไทย	-	--	-	-	-	-	-	-
	หนังสือ Eng	-	-	-	-	-	-	-	-
245 \$c การแจ้ง ความรับผิดชอบ	หนังสือไทย	203	92.7	14	6.4	2	0.9	16	7.3
	หนังสือ Eng	102	89.5	10	8.8	2	1.8	12	10.5
250 ฉบับพิมพ์	หนังสือไทย	12	66.7	3	16.7	3	16.7	6	33.3
	หนังสือ Eng	135	77.6	21	12	18	10.3	39	22.4
260 การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ	หนังสือไทย	1,063	97.2	18	1.6	13	1.2	31	2.8
	หนังสือ Eng	561	98.4	1	0.2	8	1.4	9	1.6
300 ลักษณะทาง กายภาพ	หนังสือไทย	762	96.2	13	1.6	17	2.1	30	3.8
	หนังสือ Eng	414	97.6	3	0.7	7	1.7	10	2.4

ตาราง 12 (ต่อ)

เขตข้อมูล	ประเภท	ตำแหน่งที่ถูกต้อง		ตำแหน่งที่ผิดพลาด				รวม	
				ลงรายการ ไม่ถูกต้อง		ไม่ได้นำมา ลงรายการ			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
500 หมายเหตุทั่วไป	หนังสือไทย	196	63.4	2	0.6	112	36.2	113	36.6
	หนังสือ Eng	21	46.7	13	28.9	10	22.2	24	53.3
502 หมายเหตุ ปริญญาโท	หนังสือไทย	15	100.0	-	-	-	-	-	-
	หนังสือ Eng	-	-	-	-	-	-	-	-
504 หมายเหตุ บรรณานุกรม	หนังสือไทย	270	76.2	5	1.4	79	22.3	84	23.7
	หนังสือ Eng	24	50.0	2	4.2	22	45.8	24	50.0
505 หมายเหตุ สารบัญย่อ	หนังสือไทย	6	40.0	3	20.0	6	40.0	9	60.0
	หนังสือ Eng	-	-	-	-	3	100	3	100.0
รวมเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่		7,571	87.7	340	3.9	717	8.3	1,057	12.3
รวมทั้งหมด		10,857	88.7	563	4.6	823	6.7	1,386	11.3

จากตาราง 12 เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทหนังสือ ในเขตข้อมูลความไม่คงที่ ที่เป็นส่วนนำพบว่า ตำแหน่งรูปแบบการลงรายการหนังสือภาษาอังกฤษมีข้อผิดพลาดมากที่สุด คือร้อยละ 9.6 และหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 5.0 ในเขตข้อมูล 008 ตำแหน่งสถานที่พิมพ์หนังสือภาษาอังกฤษ มีข้อผิดพลาดมากที่สุด คือร้อยละ 66.7 รองลงมาคือ ตำแหน่งภาพประกอบหนังสือภาษาไทยมีข้อผิดพลาด ร้อยละ 27.4 และหนังสือภาษาอังกฤษ ร้อยละ 26.4 ตามลำดับ

สำหรับข้อผิดพลาดในส่วนเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ พบว่า ส่วนที่ผิดพลาดมากที่สุด คือ ผู้แต่งองค์กรในหนังสือภาษาอังกฤษ รายการเพิ่มชื่อเรื่องในหนังสือภาษาไทย และ หมายเหตุสารบัญย่อในหนังสือภาษาอังกฤษ ผิดพลาด ร้อยละ 100 เท่ากัน รองลงมาจะเป็นสถานที่พิมพ์ในหนังสือภาษาอังกฤษ ร้อยละ 66.7 รายการเพิ่มผู้แต่งองค์กรในหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 60.2 และหมายเหตุสารบัญย่อในหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 60.0 ตามลำดับ

2.3 ลักษณะของการลงรหัสและการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง

2.3.1 ตัวอย่างลักษณะของการลงรหัสและการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูลความยาวคงที่ ปรากฏดังตาราง 13-14

ตาราง 13 แสดงตัวอย่างลักษณะของการลงรหัสที่ไม่ถูกต้องในส่วนนำ

ตำแหน่ง	รหัสที่ไม่ถูกต้อง	รหัสที่ถูกต้อง
05 สถานะของระเบียบ	N	n
06 ประเภทของระเบียบ	A	a
07 ระดับการลงรายการบรรณานุกรม	M	m
18 รูปแบบการลงรายการ		
-- ไม่ลงรหัส	a	a
-- ลงไม่ถูกต้อง	A	a

ตาราง 14 แสดงตัวอย่างลักษณะของการลงรหัสที่ไม่ถูกต้องในเขตข้อมูล 008

ตำแหน่ง	รหัสที่ไม่ถูกต้อง	รหัสที่ถูกต้อง
06 ประเภทของปีพิมพ์	-- ไม่ลงรหัสปีพิมพ์ -- ลงรหัสปีพิมพ์ไม่ถูกต้อง ได้แก่ r, m -- ลงรหัสปีพิมพ์ไม่ถูกต้อง ได้แก่ s	-- ต้องลงรหัส s -- s เพราะเป็นปีพิมพ์เดียว -- c เพราะเป็นหนังสือรายปี
07-10 รหัสปีที่เริ่มต้นพิมพ์	-- ไม่ลงรหัสปีพิมพ์เริ่มต้น -- 2006 -- 2539 -- 2000	-- ต้องลงปี 199_ เพราะพิมพ์เผยแพร่เป็นรายปี -- ต้องลง 2549 เพราะเป็นหนังสือภาษาไทย -- ที่ถูกต้องคือ 2549 -- ที่ถูกต้องคือ 2003
11-14 รหัสปีที่สิ้นสุดการพิมพ์	-	-
15-17 รหัสสถานที่พิมพ์	-- ไม่ลงรหัสสถานที่พิมพ์ ได้แก่ th, mau -- ลงรหัสสถานที่พิมพ์ไม่ถูกต้อง เช่น -- Tha -- ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ NZ -- Tha	-- ต้องลงรหัส th เพราะพิมพ์ที่ประเทศไทย -- ต้องลงรหัส mau เพราะพิมพ์ที่ Boston -- ที่ถูกต้องคือ -- th -- nz (ต้องใช้ตัวพิมพ์เล็ก) -- nz (พิมพ์ที่ New Zealand)

ตาราง 14 (ต่อ)

ตำแหน่ง	รหัสที่ไม่ถูกต้อง	รหัสที่ถูกต้อง
15-17 รหัสสถานที่พิมพ์ (ต่อ)	-- ลงรหัสสถานที่พิมพ์ไม่ถูกต้อง เช่น -- En -- SIN -- us -- UK -- USA -- US, USA	-- nyu (พิมพ์ที่ New York) -- si (ต้องใช้ตัวพิมพ์เล็ก) -- ctu (พิมพ์ที่ Guilford อยู่ในรัฐ Connecticut) -- enk (พิมพ์ที่ London) -- cau (พิมพ์ที่ California) -- mau (พิมพ์ที่ Massachusetts รหัสคือ mau ไม่ใช่ US หรือ USA)
	-- ไม่ลงรหัส a -- ไม่มีภาพประกอบแต่ลงรหัส a -- ไม่ลงรหัส ab -- ไม่ลงรหัส b -- ลงรหัสไม่ถูกต้อง เช่น -- ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ A -- A -- md -- o -- #	-- ต้องลงรหัส a เพราะมีภาพประกอบ -- ต้องลงรหัส # ไม่ใช่ a -- ต้องลงรหัส ab เพราะมีภาพประกอบและแผนที่ -- ต้องลงรหัส b เพราะมีแผนที่ -- ที่ถูกต้องคือ a (ต้องใช้ตัวพิมพ์เล็ก) -- ที่ถูกต้องคือ ab เพราะมีแผนที่ด้วย -- ที่ถูกต้องคือ ab เพราะมีภาพประกอบและแผนที่ -- ที่ถูกต้องคือ a เพราะไม่ได้เห็น ความสำคัญของความเป็นภาพถ่าย -- ที่ถูกต้องคือ a เพราะมีภาพประกอบ ที่ถูกคือ # เพราะเนื้อหาของหนังสือ ส่วนใหญ่ไม่ใช่ตรรกะหรือ บรรณานุกรม
24-27 รหัสลักษณะของ เนื้อหา	ลงรหัสไม่ถูกต้อง เช่น i, b	
35-37 รหัสภาษา	-- ไม่ลง tha eng -- ลงรหัสภาษาไม่ถูกต้อง เช่น -- ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ THA -- ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ ENG -- ระบुरूหัสภาษาผิดเป็น tha -- ระบुरूหัสภาษาผิดเป็น fr	-- ต้องลงรหัส tha eng -- ที่ถูกต้องคือ -- tha -- eng -- eng เพราะเนื้อหาเป็น ภาษาอังกฤษ -- tha เพราะเนื้อหาเป็นภาษาไทย ไม่ใช่ภาษาฝรั่งเศส

2.3.2 ตัวอย่างลักษณะของการลงรหัสและการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ ปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 แสดงตัวอย่างลักษณะของการใช้มาร์กไม่ถูกต้อง ในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020 - 740)

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้อง
รายการที่ไม่นำมาลง	
1. ไม่ลงเลข ISBN แต่ลงเฉพาะราคา เช่น 020 ## \$c395 บาท (บริจาค)	ต้องลงเลข ISBN ด้วย ดังนี้ 020 ## \$a 9749943155 : \$c395 บาท (บริจาค)
2. ลงเฉพาะเลข ISBN แต่ไม่ลงราคาใน \$c เช่น -- 020 ## \$a 0072565616	ต้องลงเลข \$c ด้วย ดังนี้ 020 ## \$a 0072565616 \$c 598 Baht (Free)
3. ไม่ลงรหัสภาษาในเขตข้อมูล 041 ทั้งหมด	ต้องลงรหัสภาษา ดังนี้ 041 1# \$a thaeng เพราะหนังสือมีเนื้อหาเป็นภาษาไทย ซึ่งแปลมาจากภาษาเดิมคือภาษาอังกฤษ 041 0# \$a tha \$b eng เพราะหนังสือมีเนื้อหาเป็น ภาษาไทย และมีเรื่องย่อหรือสาระสังเขป เป็น ภาษาอังกฤษ
4 ไม่ลงรายการผู้แต่งในเขตข้อมูล 100	ต้องลงรายการ ดังนี้ 100 1# \$a Matthews, Roy T. 100 1# \$a Croce, Julia Della.
5. ไม่ได้ลงรายการชื่อเรื่องย่อในเขตข้อมูล 245 \$b	ต้องลง \$b ดังนี้ 245 10 \$a Wicked : \$b all six books in one.
6. ไม่ได้ลง \$b กำกับชื่อเรื่องย่อ	ต้องลง \$b กำกับ ดังนี้ 245 10 \$a Power and stone : \$b danger and adventure in conquered
7. ไม่ลง \$c ผู้รับผิดชอบเนื้อหา เช่น 245 00 \$a Annual report----	ต้องลงผู้รับผิดชอบเนื้อหาด้วย ดังนี้ 245 00 \$a Annual report---- \$c National Synchrotron Research Center.
245 00 \$a สถานการณ์บริโภคยาสูบของประชากร ไทย พ.ศ.2534-2549	245 00 \$a สถานการณ์บริโภคยาสูบของประชากรไทย พ.ศ.2534-2549 \$c คณะผู้จัดทำ ศรัญญา เบญจกุล ... [และคนอื่น ๆ]
245 00 \$a มติคณะรัฐมนตรีและกฎระเบียบ ...	245 00 \$a มติคณะรัฐมนตรีและกฎระเบียบ ... \$c บรรณาธิการ, อัมพันธ์ พินธุทก.

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้อง
8. ไม่ทำรายการเพิ่มให้กับชื่อเรื่องอื่นๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของชื่อเรื่องที่เหมาะสม เช่น ชื่อเรื่องเทียบเคียง ชื่อเรื่องย่อ ชื่อเรื่องที่มาจากหน้าปก ฯลฯ ในเขตข้อมูล 246	ทำรายการเพิ่มชื่อเรื่องในเขตข้อมูล 246 ดังนี้ 246 30 \$b a record of cordiality and cooperation one year after the Tunami devastation. (ชื่อเรื่องย่อ) 246 30 \$b เครื่องมือเพื่อการควบคุมยาสูบที่ทันสมัยในศตวรรษที่ 21 (ชื่อเรื่องย่อ) 246 31 \$a Letter from Nina. (ชื่อเรื่องเทียบเคียง) 246 31 \$a Johannesburg plan of implementation (ชื่อเรื่องเทียบเคียง) 246 34 \$a 35 ปี มูลนิธิการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม (ชื่อเรื่องจากปกซึ่งแตกต่างจากชื่อเรื่องจริง)
9. ไม่ลงครั้งที่พิมพ์ ในเขตข้อมูล 250	ต้องลงรายการ ดังนี้ 250 ## \$a 10th ed.
10. ไม่ลงเขตข้อมูลและตัวบ่งชี้ กำกับครั้งที่พิมพ์ เช่น 2nd ed	ต้องลงรายการ ดังนี้ 250 ## \$a 2nd ed.
11. ลงรายละเอียดครั้งที่พิมพ์ไม่ครบถ้วน เช่น 250 ## \$a 3rd ed.	ต้องลงรายการ ดังนี้ 250 ## \$a 3rd ed.rev
12. ไม่ลงรายการในเขตข้อมูล 260 ทั้งหมด	ต้องลงรายการ ดังนี้ 260 ## \$a กรุงเทพฯ : \$b ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.), \$c 2550.
13. ไม่ลงรายการปีพิมพ์ ในเขตข้อมูลย่อ 260\$c	ต้องลงรายการปีพิมพ์ด้วย ดังนี้ 260 ## \$c 2547. 260 ## \$c [2546?]
14. ไม่ลง \$b กำกับสำนักพิมพ์ เช่น 260 ## \$a [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.],	ต้องเพิ่ม \$b กำกับสำนักพิมพ์ ดังนี้ 260 ## \$a [ม.ป.ท.] : \$b [ม.ป.พ.], 260 ## \$a เชียงใหม่ : \$b ภาควิชาวรรณวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
15. ลงเฉพาะเขตข้อมูล และตัวบ่งชี้ แต่ไม่ลง \$a \$b และ \$c	ต้องลงเขตข้อมูลย่อให้ครบ ดังนี้ 260 ## \$a [Nakon Ratchasima] : \$b National Synchrotron Research Center, \$c 2006. 260 ## \$a New York : \$b Links Books, \$c 2006.
16. ไม่ลง \$c กำกับปีพิมพ์	ต้องลง \$c กำกับปีพิมพ์ ดังนี้ 260 ## \$a กรุงเทพฯ : \$b หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, \$c [2546?].

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้อง
17. มี ภาพประกอบ ; ภาพประกอบ แผนภูมิ ; ill., maps แต่ไม่ลง \$b กำกับ ;	ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ 300 ## \$a [16], 124 แผ่น : \$b ภาพประกอบ. 300 ## \$a [4], 248 หน้า : \$b ภาพประกอบ, แผนภูมิ. 300 ## \$a 120 p. : \$b ill., maps.
18. ไม่ลงรายการชื่อชุดในเขตข้อมูล 440 ทั้งเขตข้อมูล	ต้องลงรายการเขตข้อมูล 440 ดังนี้ 440 #0 \$a ชุดโครงการวิจัยการศึกษาและพัฒนา ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากขมิ้นชันใน ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 440 #0 \$a Winning edge series 440 #4 \$a The British Medical Association
19. ลง \$v กำกับลำดับที่ของชุด 440 #0 \$a การอุดมศึกษาปริทัศน์ ; \$v 10	ต้องไม่ลง \$v กำกับลำดับที่ของชุด ตามกฎเกณฑ์ที่ สำนักหอสมุดประยุกต์มาใช้ ดังนี้ 440 #0 \$a การอุดมศึกษาปริทัศน์ ; 10
20. ไม่ลงรายการหมายเหตุทั่วไปในเขตข้อมูล 500 ทั้งเขตข้อมูล	ต้องลงรายการเขตข้อมูล 500 ดังนี้ 500 ## \$a แปลและเรียบเรียงจาก ICPA at 10 : progress and challenges in implementing the4 POA, Thailand. 500 ## \$a เนื้อหาเป็นภาษาไทย, อังกฤษ. 500 ## \$a ชื่อเรื่องจากปก. เพราะใช้ชื่อเรื่องจากปก เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญ 500 ## \$a Text in English, Thai.
21. ไม่ลงรายการ เอกสารอ้างอิงท้ายบท และ ภาคผนวกในเขตข้อมูล 504 ทั้งเขตข้อมูล	ต้องลงรายการเขตข้อมูล 504 ดังนี้ 504 ## \$a บรรณานุกรม : แผ่น [1-2] 504 ## \$a บรรณานุกรม : หน้า 38-42. 504 ## \$a บรรณานุกรมท้ายบท. 504 ## \$a ภาคผนวก : หน้า 302-341. 504 ## \$a เอกสารประกอบ : หน้า 190-191. 504 ## \$a Bibliographic : p. 217-219. 504 ## \$a Further reading : p. 249-253. 504 ## \$a Includes bibliography : p. 275-276. 504 ## \$a Includes bibliographical references and index.

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้อง
22. ไม่ลงรายการหมายเหตุสารบัญ ในเขตข้อมูล 505 ทั้งเขตข้อมูล	ต้องลงรายการเขตข้อมูล 505 ดังนี้ 505 0# \$a มหัตถยัคคัลนัยักษิณามิในประวัติศาสตร์ไทย / ธีรนนท์ รักตะบุตร, บุรินทร์ เวชบรรเทิง -- มหัตศจารย์น้ำ มะพร้าว / ณรงค์ โฉมเฉลา -- ความมหัตศจารย์ของพีช / พนัส บุรณศิลป์ -- ถอดรื้อปรัชญาและศิลปะแบบ ตะวันตกเป็นศูนย์กลาง / ธีรยุทธ บุญมี.
23. ไม่ลงรายการเพิ่มผู้แต่งร่วม	ต้องลงรายการเพิ่มผู้แต่งร่วม ดังนี้ 700 1# \$a Matt, Dewitt F. 700 1# \$a Kuh, Ernest.
24. ไม่ลงรายการเพิ่มผู้วาดภาพประกอบ	ต้องลงรายการเพิ่มผู้วาดภาพประกอบ ดังนี้ 700 1# \$a Rush, Anne Kent. 700 1# \$a Riddell, Chris.
25. ไม่ลงรายการเพิ่มหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบ	ต้องลงรายการเพิ่มหน่วยงาน ดังนี้ 710 2# \$a มูลนิธิรักไทย.
26. ไม่ลง \$b กำกับหน่วยงานย่อย	ต้องลงรายการเพิ่มหน่วยงาน ดังนี้ 710 2# \$a กรมราชทัณฑ์ \$b สำนักวิจัยและพัฒนา ระบบงานราชทัณฑ์
27. ไม่ลงรายการเพิ่มชื่อเรื่องที่มาจากเขตข้อมูล 505 ทั้งเขตข้อมูล	ต้องลงรายการเพิ่มชื่อเรื่อง ดังนี้ 740 02 \$a มหัตถยัคคัลนัยักษิณามิในประวัติศาสตร์ไทย. 740 02 \$a มหัตศจารย์น้ำมะพร้าว. 740 02 \$a ความมหัตศจารย์ของพีช. 740 02 \$a .ถอดรื้อปรัชญาและศิลปะแบบตะวันตกเป็น ศูนย์กลาง
ใช้ตัวบ่งชี้ไม่ถูกต้อง	
041 0# \$a thaeng	041 1# \$a tha #b eng (เนื้อหาเดิมเป็นภาษาอังกฤษและ แปลเป็นภาษาไทย)
100 10 \$a เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย.	100 0# \$a เกรียงศักดิ์ สังข์ชัย .
100 0# \$a Ward, Christine.	100 1# \$a Ward, Christine.
100 0# \$a กอร์คอม, นีนา วัน.	100 1# \$a กอร์คอม, นีนา วัน.
100 2# \$a Wild, John J.	100 1# \$a Wild, John J.
100 2# \$a Victor, Joseph L.	700 1# \$a Victor, Joseph L.
110 0# \$a กรมราชทัณฑ์.	710 2# \$a กรมราชทัณฑ์.
110 0# \$a The British Medical Association	110 2# \$a The British Medical Association

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้อง
245 0# \$a Education in Thailand	245 00 \$a Education in Thailand
245 00 \$a The western humanities	245 14 \$a The western humanities
245 00 \$a The eagle and the elephant ...	245 04 \$a The eagle and the elephant ...
245 10 \$a The entrepreneur : twenty-one ...	245 14 \$a The entrepreneur : twenty-one ...
245 14 \$a International politics on the world stage	245 10 \$a International politics on the world stage
245 1# \$a Financial accounting information for ...	245 10 \$a Financial accounting information for ...
245 00 \$a Writing and reporting news	245 10 \$a Writing and reporting news ...
246 04 \$a เอกสารประกอบการสอนวิชาคณิตศาสตร์	246 30 \$a เอกสารประกอบการสอนวิชาคณิตศาสตร์ (เป็นชื่อเรื่องที่น่ามาจากชื่อเรื่องในเขตข้อมูล 245)
710 0# \$a ธนาคารกรุงเทพ.	710 2# \$a ธนาคารกรุงเทพ.
ใช้แท็กไม่ถูกต้อง	
100 0# \$a ดารารัตน์ แซ่ลี้.	700 0# \$a ดารารัตน์ แซ่ลี้.
100 2# \$a Victor, Joseph L.	700 1# \$a Victor, Joseph L.
110 0# \$a กรมราชทัณฑ์.	710 2# \$a กรมราชทัณฑ์.
500 ## \$a Sixth edition fully revised and expanded.	250 ## \$a 6 th ed. Fully rev. and expanded.
700 0# \$a สุทธิดา มะลิแก้ว.	100 0# \$a สุทธิดา มะลิแก้ว.
ใช้รหัสและรายการในเขตข้อมูลย่อยไม่ถูกต้อง	
1. ต้องไม่ต้องมีขีดคั่นระหว่างกลุ่มของเลข ISBN เช่น 020 ## \$a 974-9533-36-4	รายการที่ถูกต้องเป็นดังนี้ 020 ## \$a 9749533364
2. ไม่สามารถลง \$b ซ้ำได้ เช่น 245 10 \$a การบูรณาการความรู้กับความเข้มแข็ง ของชุมชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและ เยาวชน : / \$b กรณีศึกษาในพื้นที่โครงการตาม พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี จังหวัดนครนายก : \$b โครงการวิจัย	รายการที่ถูกต้องเป็นดังนี้ 245 10 \$a การบูรณาการความรู้กับความเข้มแข็งของ ชุมชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชน : / \$b กรณีศึกษาในพื้นที่โครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระ เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จังหวัด นครนายก : โครงการวิจัย
3. ไม่ลง \$b กับชื่อเรื่องย่อย เช่น 245 10 \$a สร้างเว็บเพจแบบมืออาชีพ HTML 4 และ HTML 3.2 เพื่อประยุกต์ใช้งาน	รายการที่ถูกต้องเป็นดังนี้ 245 10 \$a สร้างเว็บเพจแบบมืออาชีพ : \$b HTML 4 และ HTML 3.2 เพื่อประยุกต์ใช้งาน

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการที่ใช้มาร์กไม่ถูกต้อง	รายการที่ถูกต้อง
4. ใช้เขตข้อมูลย่อไม่ถูกต้อง คือ ลงชื่อเรื่องจริงใน \$b และ ลงชื่อเรื่องย่อใน \$a เช่น 245 10 \$a The world around us : \$b tennessee	ต้องลงชื่อเรื่องจริงใน \$a ชื่อเรื่องย่อใน \$b ดังนี้ 245 10 \$a Tennessee : \$b the world around us.
5. ไม่ต้องลง \$a และ \$b เพราะเป็นปริญาณิพนธ์ เช่น 260 ## \$a [เชียงใหม่] : \$b คณะสังคมสงเคราะห์ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, \$c 2549.	ที่ถูกต้องลงเฉพาะ \$c ดังนี้ 260 ## \$c 2549.
6. ต้องลงรายการแผนที่ใน \$b ไม่ใช่ \$a 300 ## \$a แผนที่	ที่ถูกต้องต้องลงใน \$b ดังนี้ 300 ## \$b แผนที่.
7. ไม่มีภาพประกอบ ตาราง แสดง \$b เช่น 300 ## \$a 356 หน้า : \$b ภาพประกอบ ตาราง	ที่ถูกต้องไม่ต้องลง \$b ดังนี้ 300 ## \$a 356 หน้า.
8. มีภาพประกอบแต่ไม่ลง \$b เช่น 300 ## \$a [16], 124 แผ่น.	ที่ถูกต้องต้องลง \$b ด้วยดังนี้ 300 ## \$a [16], 124 แผ่น : \$b ภาพประกอบ.

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความผิดพลาดของการลงรายการสิ่งพิมพ์ ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 และตามรูปแบบมาร์ก จากการฝึกงานของนิสิต

วิธีดำเนินงานวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในรูปแบบมาร์ก ที่นิสิตวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2549 และ 2550 จัดทำขึ้น ในช่วงระหว่างการฝึกปฏิบัติงาน ณ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 744 ระเบียบ แยกเป็นระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทยจำนวน 630 ระเบียบ และภาษาอังกฤษจำนวน 114 ระเบียบ โดยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 254 รายการ จากนั้นนำระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ภาษาไทยจำนวน 630 ระเบียบ มาทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างแยกตามประเภทของรายการหลัก จำนวน 219 ระเบียบ ดังนี้

- 1) ใช้ชื่อผู้แต่งเป็นรายการหลัก จำนวน 141 ระเบียบ
- 2) ใช้ชื่อเรื่องเป็นรายการหลัก จำนวน 78 ระเบียบ

สำหรับสิ่งพิมพ์ภาษาอังกฤษ เนื่องจากมีจำนวนน้อย จึงใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 114 ระเบียบ ดังนี้

- 1) ใช้ชื่อผู้แต่งเป็นรายการหลัก จำนวน 99 ระเบียบ
- 2) ใช้ชื่อเรื่องเป็นรายการหลัก จำนวน 15 ระเบียบ

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 333 ระเบียบ ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการสิ่งพิมพ์ ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 และรูปแบบมาร์ก จำนวน 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการสิ่งพิมพ์ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2

ชุดที่ 2 แบบบันทึกการตรวจสอบการลงรหัสสิ่งพิมพ์ในรูปแบบมาร์ก แบ่งเป็น 3 ส่วน
คือ

- 1) การลงรหัสในเขตข้อมูลส่วนนำ (Leader)
- 2) การลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)
- 3) การใช้รูปแบบมาร์ก ในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020 - 740)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบบันทึกการตรวจสอบการลงรายการที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปดำเนินการตรวจสอบความผิดพลาดและความถูกต้องของการลงรายการสิ่งพิมพ์ ตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งโกลออเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 และตามรูปแบบมาร์ก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยวิจัย 1 คน ซึ่งเป็นบรรณารักษ์ของสำนักหอสมุดกลาง ดังนี้

3.1 นำระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ที่นิสิตบันทึกไว้มาตรวจสอบกับรายการในฐานข้อมูลโอแพก ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อค้นหาเลขเรียกหนังสือ (Call number) ของระเบียบบรรณานุกรมนั้นๆ แล้วนำไปหาตัวเล่มสิ่งพิมพ์จากชั้นหนังสือ

3.2 ดำเนินการตรวจสอบความผิดพลาดและความถูกต้องของการลงรายการในระเบียบ โดยสอบทานกับตัวเล่มสิ่งพิมพ์ ดังนี้

3.2.1 ตรวจสอบการลงรายการต่างๆ ในระเบียบบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ โดยใช้หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งโกลออเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข ค.ศ. 1998 และ “คู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2544” เป็นคู่มือในการตรวจสอบตามรายการและเกณฑ์ที่กำหนด

3.2.2 ตรวจสอบการลงรายการบรรณานุกรมตามรูปแบบมาร์ก โดยใช้ MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. 2001 concise ed. (MARC21 Concise Format for Bibliographic Data. 2002: Online) และ “คู่มือการปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม พ.ศ. 2544” เป็นคู่มือในการตรวจสอบตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยแยกการตรวจสอบ ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 1) การตรวจสอบการลงรหัสในเขตข้อมูลส่วนนำ (Leader)
- 2) การตรวจสอบการลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008)
- 3) การตรวจสอบการใช้รูปแบบมาร์ก ในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020 - 740)

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำข้อมูลมาจัดกระทำ ดังนี้

4.1 เขตข้อมูลความยาวคงที่

4.1.1 แจกแจงความถี่ความผิดพลาดและความถูกต้อง ของการลงรายการต่างๆ ในส่วนนำตามเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาและหาค่าร้อยละ สำหรับรายละเอียดของลักษณะความผิดพลาด ได้ทำการรวบรวมและสรุปลักษณะของความผิดพลาดนั้นๆ และนำเสนอตัวอย่างในรูปตาราง

4.1.2 แจกแจงความถี่ของความผิดพลาดและความถูกต้อง ของการลงรหัสประจำตำแหน่งในเขตข้อมูลความยาวคงที่ (เขตข้อมูล 008) ในตำแหน่งต่างๆ ตามเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา

และหาค่าร้อยละ สำหรับรายละเอียดของลักษณะความผิดพลาดได้ทำการรวบรวมและสรุปลักษณะของความผิดพลาดนั้นๆ และนำเสนอตัวอย่างในรูปแบบตาราง

4.2 เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่

แจกแจงความถี่ของความผิดพลาดและความถูกต้องของการลงหมายเลขเขตข้อมูลตัวบ่งชี้ และเขตข้อมูลย่อย ในเขตข้อมูล 020 – 740 ตามเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา และหาค่าร้อยละสำหรับลักษณะของความผิดพลาดได้ทำการรวบรวมและสรุปลักษณะของความผิดพลาดนั้น และนำเสนอตัวอย่างในรูปแบบตาราง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยความผิดพลาดในการลงรายการสิ่งพิมพ์เมื่อคิดเทียบกับร้อยละกับจำนวนตำแหน่งที่ตรวจสอบในแต่ละรายการหรือเขตข้อมูล ผลปรากฏ ดังนี้

1. การลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแอ่งโกลอเมริกัน ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงแก้ไข ค.ศ. 1998

ผลการตรวจสอบการลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแอ่งโกลอเมริกัน พบว่าในจำนวน 333 ระเบียบ มีตำแหน่งที่ตรวจสอบทั้งหมด 1,566 ตำแหน่ง มีความถูกต้องร้อยละ 64.3 ผิดพลาดร้อยละ 35.7 ส่วนที่ลงรายการถูกต้องมากที่สุดคือ เลข ISBN ร้อยละ 93.7 รองลงมาคือ ผู้แต่งบุคคล ร้อยละ 81.2 ชื่อเรื่อง ร้อยละ 74.0 และ การแจ้งความรับผิดชอบ ร้อยละ 64.0 ตามลำดับ

สำหรับส่วนที่ลงรายการผิดพลาดมากที่สุด คือ ชื่อชุด ร้อยละ 76.7 รองลงมาคือ ผู้แต่งองค์กร ร้อยละ 71.2 การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ ร้อยละ 60.7 และ หมายเหตุ ร้อยละ 50.9 ตามลำดับ

เมื่อแยกตามภาษาของหนังสือพบว่า ตำแหน่งที่ผิดพลาดมากที่สุด คือผู้แต่งองค์กร ในหนังสือภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ ชื่อชุดในหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 90.0 และการพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ ในหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 65.3

2. การลงรายการตามรูปแบบมาร์ก

2.1 จำนวนรายการที่ตรวจสอบ พบว่าจำนวนระเบียบที่ตรวจสอบมีทั้งหมด 333 ระเบียบ มีจำนวนรายการทุกเขตข้อมูล 2,951 รายการ และมีตำแหน่งที่ตรวจสอบทั้งหมด 12,243 ตำแหน่ง โดยในเขตข้อมูลความยาวคงที่ เขตข้อมูล 008 เป็นเขตข้อมูลที่ได้รับการตรวจสอบมากที่สุด คือ 2,283 ตำแหน่ง ส่วนนำ 1,332 ตำแหน่ง ส่วนเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ เมื่อพิจารณาตามกลุ่มเขตข้อมูลพบว่า กลุ่มที่ได้รับการตรวจสอบมากที่สุด คือ กลุ่มเขตข้อมูลชื่อเรื่อง (245, 246, 740) จำนวน 1,714 ตำแหน่ง รองลงมาคือ กลุ่มเขตข้อมูลการพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ (260) จำนวน 1,664 ตำแหน่ง และกลุ่มเขตข้อมูลผู้แต่ง (100, 110, 700, 710) จำนวน 1,491 ตำแหน่ง แต่เมื่อพิจารณาแยกเป็นแต่ละเขตข้อมูล เขตข้อมูลที่ได้รับการตรวจสอบมากที่สุด คือ เขตข้อมูล 260 จำนวน 1,664 ตำแหน่ง รองลงมาคือ เขตข้อมูล 020 เลข ISBN จำนวน 1,277 ตำแหน่ง และ เขตข้อมูล 300 ลักษณะทางกายภาพ จำนวน 1,216 ตำแหน่ง

2.2 ผลการตรวจสอบการลงรายการตามรูปแบบมาร์ก พบว่าการลงรหัส/หรือรายการในเขตข้อมูลต่างๆ ในภาพรวมมีความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 88.7 ผิดพลาดร้อยละ 11.3 โดยในเขตข้อมูลความยาวคงที่ พบว่า ในส่วนนำมีการลงรายการในตำแหน่งต่างๆ ถูกต้องร้อยละ 97.4 ผิดพลาดร้อยละ 2.6 รหัสที่ลงได้ถูกต้องมากที่สุดคือ สถานะของระเบียบ (ร้อยละ 99.0) ในเขตข้อมูล 008 มีการลงรหัสได้ถูกต้องร้อยละ 87.1 ผิดพลาดร้อยละ 12.9 รหัสที่ลงได้ถูกต้องมากที่สุดคือ ปีที่สิ้นสุด (ร้อยละ 99.4) สำหรับในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ มีการลงรายการถูกต้องร้อยละ 87.7 ผิดพลาดร้อยละ 12.3 เมื่อพิจารณาตามกลุ่มเขตข้อมูลพบว่า กลุ่มเขตข้อมูลที่ลงรายการได้ถูกต้องมากที่สุดคือ หมายเหตุปริญาณิพนธ์ (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ เลข ISBN (ร้อยละ 98.5) กลุ่มการพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ (ร้อยละ 97.6) และกลุ่มลักษณะทางกายภาพ (ร้อยละ 96.7) เมื่อพิจารณาแยกเป็นแต่ละเขตข้อมูลพบว่า เขตข้อมูลที่มีการลงรายการถูกต้องมากที่สุดเป็นเช่นเดียวกับเมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มเขตข้อมูล

สำหรับการลงรายการผิดพลาดนั้น ในเขตข้อมูลความยาวคงที่ พบว่า ในส่วนนำ ส่วนที่ผิดพลาดมากที่สุดคือ รหัสรูปแบบการลงรายการ (ร้อยละ 6.6) ในเขตข้อมูล 008 รหัสที่ลงผิดพลาดมากที่สุดคือ สถานที่พิมพ์ และภาพประกอบ (ร้อยละ 26.4 และ 26.3 ตามลำดับ) ส่วนในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ เขตข้อมูลที่ลงรายการผิดพลาดมากที่สุดคือ รายการเพิ่มชื่อเรื่อง (ร้อยละ 100) รองลงมาคือ หมายเหตุสารบัญ (ร้อยละ 66.7) ชื่อชุด/ชื่อชุดที่ทำรายการเพิ่ม (ร้อยละ 61.5) และ รายการเพิ่มผู้แต่งองค์กร (ร้อยละ 60.2) แต่เมื่อพิจารณาเป็นกลุ่มเขตข้อมูลพบว่า กลุ่มเขตข้อมูลที่ลงรายการผิดพลาดมากที่สุดคือ กลุ่มชื่อชุด (440, 490) (ร้อยละ 65.1) รองลงมาคือ กลุ่มหมายเหตุ (5xx) (ร้อยละ 32.6) รองลงมาคือ กลุ่มรหัสภาษา (041) (ร้อยละ 31.8) และ กลุ่มฉบับพิมพ์ (250) (ร้อยละ 23.4) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทหนังสือ ในเขตข้อมูลความคงที่ที่เป็นส่วนนำ พบว่า รหัสตำแหน่งรูปแบบการลงรายการ ของหนังสือภาษาอังกฤษมีข้อผิดพลาดมากที่สุด คือร้อยละ 9.6 และหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 5.0 ในเขตข้อมูล 008 รหัสตำแหน่งสถานที่พิมพ์ในหนังสือภาษาอังกฤษมีข้อผิดพลาดมากที่สุด คือ ร้อยละ 66.7 และรหัสตำแหน่งภาพประกอบในหนังสือภาษาไทย มีข้อผิดพลาด ร้อยละ 27.4 และหนังสือภาษาอังกฤษ ร้อยละ 26.4 ตามลำดับ ข้อผิดพลาดในส่วนเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่พบว่า ส่วนที่ผิดพลาดมากที่สุด คือผู้แต่งองค์กรในหนังสือภาษาอังกฤษ รายการเพิ่มชื่อเรื่องในหนังสือภาษาไทย และ หมายเหตุสารบัญย่อในหนังสือภาษาอังกฤษ ผิดพลาดร้อยละ 100 เท่ากัน รองลงมาจะเป็นสถานที่พิมพ์ในหนังสือภาษาอังกฤษ ร้อยละ 66.7 รายการเพิ่มผู้แต่งองค์กรในหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 60.2 และหมายเหตุสารบัญย่อในหนังสือภาษาไทย ร้อยละ 60.0 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลของการวิจัย จะขอนำมาอภิปรายแยกเป็น 3 ส่วน

1. ผลการตรวจสอบการลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกัน และรูปแบบมาร์กในภาพรวม
2. การลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกัน
3. การลงรายการตามรูปแบบมาร์ก

1. ผลการตรวจสอบการลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแอ่งโกลอเมริกัน และตามรูปแบบมาร์ก ในภาพรวม

จากผลการวิจัยพบว่า การลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแอ่งโกลอเมริกัน และรูปแบบมาร์กในภาพรวม ส่วนใหญ่มีความถูกต้องคือ การลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแอ่งโกลอเมริกัน มีความถูกต้อง ร้อยละ 64.3 และตามรูปแบบมาร์ก มีความถูกต้องร้อยละ 88.7 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความรู้เกี่ยวกับการลงรายการ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการฝึกปฏิบัติงานได้ดีพอสมควร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ

1.1 นิสิตได้เรียนรู้หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งโกลอเมริกัน และตามรูปแบบมาร์ก ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในชั้นเรียน ซึ่งแม้ว่าการเรียนในชั้นเรียนจะไม่ได้เน้นในเรื่องดังกล่าวมากนัก อันเนื่องจากเนื้อหาของรายวิชามีมาก อีกทั้งนิสิตได้เรียนรายวิชาการลงรายการนี้มาตั้งแต่ ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 แต่ออกฝึกปฏิบัติงานในชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 (ศศิปมล ประพินพงศกร*. 2553: สัมภาษณ์) ซึ่งอาจจะทำให้นิสิตลืมนกฏเกณฑ์ต่างๆ ไปบ้าง แต่นิสิตก็ได้รับแนวคิด (Concept) และความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ไปแล้วพอสมควร

1.2 นิสิตจำเป็นต้องใช้โอแพกของห้องสมุดเพื่อสืบค้นรายการทรัพยากรสารสนเทศอยู่เป็นประจำ ซึ่งในโอแพกก็จะปรากฏรายการทรัพยากรสารสนเทศ ที่ใช้หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งโกลอเมริกัน และตามรูปแบบมาร์ก ทำให้เกิดความคุ้นเคยและมีความเข้าใจมากขึ้น โดยนำความรู้ที่ได้จากในชั้นเรียนมาเชื่อมโยงกับรายการในโอแพก

1.3 การฝึกปฏิบัติงานการจัดทำรายการในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นั้น ก่อนที่นิสิตจะลงมือฝึกปฏิบัติจริง จะได้รับการชี้แจงจากฝ่ายวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการของ สำนักหอสมุดกลาง เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดทำรายการของสำนักหอสมุดกลาง พร้อมทั้งคู่มือปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแอ่งโกลอเมริกัน และมาร์ก (ณัฐธยาน์ ไกรลาสสุวรรณ.**2553: สัมภาษณ์) ช่วยให้นิสิตสามารถเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดทำรายการเพิ่มมากขึ้นจากในชั้นเรียน อีกทั้งสามารถเปิดคู่มือดูได้ในขณะฝึกปฏิบัติงาน

1.4 หนังสือที่ฝ่ายวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการของ สำนักหอสมุดกลาง จัดให้นิสิตได้ฝึกปฏิบัติ นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือภาษาไทย และมีรายละเอียดที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนมากนัก (ณัฐธยาน์ ไกรลาสสุวรรณ. 2553: สัมภาษณ์) จึงทำให้นิสิตสามารถลงรายการต่างๆ ได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก

จากเหตุผลที่กล่าว จึงทำให้นิสิตสามารถลงรายการได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ส่วนข้อผิดพลาดมีเพียงเล็กน้อย ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติ ทั้งนี้เพราะนิสิตยังไม่มีประสบการณ์มากเพียงพอในเรื่องกฎเกณฑ์ของเอเอซีอาร์2 และรูปแบบมาร์ก รวมทั้งการพิจารณารายละเอียดในหนังสือแต่ละเล่ม

*อาจารย์ ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**บรรณารักษ์ฝ่ายวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นอกจากนั้น จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรายการของนิสิต/นักศึกษาพบว่า แม้ว่านิสิต/นักศึกษาจะได้เรียนจนสำเร็จการศึกษามาแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ บรรณารักษ์วิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการปฏิบัติงานดังกล่าว ต้องใช้ประสบการณ์และความชำนาญค่อนข้างมาก ดังการศึกษาของ ไรอันส์ (Ryans. 1980: 350) ที่พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้ที่จบการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ยังไม่มีความพร้อมในการวิเคราะห์เลขหมู่และทำรายการ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มาคลีออด และ คาลลาฮาน (Macleod; & Callahan. 1995: 158) ที่พบว่า ผู้ที่เพิ่งจบการศึกษา หากต้องการปฏิบัติงานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการในห้องสมุดให้ได้อย่างมีคุณภาพ จะต้องฝึกงาน ในปีแรกเสียก่อน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงพร พงศ์พานิชย์ (2541: 149) ที่พบว่า ผู้สอน บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย และบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควร มีการฝึกวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการในห้องสมุดเป็นพิเศษ นอกเหนือจากการฝึกงานตามหลักสูตร สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ หรือ บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

2. การลงรายการตามหลักเกณฑ์แบบแองโกลอเมริกัน

จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนที่ลงรายการได้ถูกต้องมากที่สุด คือ เลข ISBN คิดเป็น ร้อยละ 93.7 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเลข ISBN เป็นส่วนที่มีกฎที่เกี่ยวข้องไม่มาก และใช้วิธีการ คัดลอกมาจากตัวเล่มหนังสือมาลงรายการ เมื่อตัวเลขปรากฏเช่นไรก็คัดลอกลงไปตามนั้น ไม่มีความ ซ้ำซ้อนหากเปรียบเทียบกับกรลงรายการในส่วนอื่นๆ

ส่วนที่ลงรายการได้ถูกต้องรองลงมาคือ ผู้แต่งบุคคล คิดเป็นร้อยละ 81.2 ที่เป็นเช่นนี้อาจ เป็นเพราะ หนังสือที่ใช้ฝึกปฏิบัติส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือภาษาไทย ซึ่งนิสิตคุ้นเคย อีกทั้งเป็นหนังสือ ที่มีรายละเอียดที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนมากนัก เช่น ผู้แต่งปรากฏเด่นชัด (ณัฐรยาน์ ไกรลาสสุวรรณ. 2553: สัมภาษณ์) ทำให้นิสิตสามารถพิจารณาตัดสินใจได้ง่าย

ส่วนที่ลงรายการผิดพลาดมากที่สุด คือ ชื่อชุด (ร้อยละ 76.7) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ชื่อชุด เป็นชื่อที่ต้องอาศัยการพิจารณาตีความมากพอสมควร เช่น ชื่อชุดบางชื่อเป็นชื่อเรื่องที่เหมาะสมก็ได้ หรือ ชื่อชุดบางชื่อแม้จะมีปรากฏอยู่แต่ก็ไม่จำเป็นต้องนำมาลงรายการ ชื่อชุดบางชื่อไม่มีคำว่า “ชุด” ปรากฏอยู่ทำให้สับสน ดังนี้เป็นต้น เช่น

ไม่นำรายการชื่อชุดมาลงทั้งรายการ เช่น

-- โครงการวิจัยเรื่องสิทธิมนุษยชนในสถานการณ์สากล; 9.

ลงรายการชื่อชุดไม่ถูกต้อง เช่น

-- รายงานการวิจัย; ฉบับที่ 99. ที่ถูกต้องคือ -- รายงานการวิจัยสถาบันวิจัย

พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 99.

-- ชุดการอุดมศึกษา ที่ถูกต้องคือ -- ชุดการอุดมศึกษา; 10

ฉะนั้น เมื่อนิสิตขาดความแม่นยำในกฎเกณฑ์ ไม่มีประสบการณ์และไม่คุ้นเคยกับลักษณะของข้อชุด อีกทั้งการเรียนการสอนรายวิชาการลงรายการในชั้นเรียนก็ไม่ได้เน้นในรายละเอียดและไม่ได้ให้ทำแบบฝึกหัดมากนัก (ศศิพิมล ประพินพงศกร. 2553: สัมภาษณ์) จึงส่งผลให้ลงรายการผิดพลาดมากกว่ารายการอื่น

ส่วนที่ลงรายการผิดพลาดรองลงมาคือ ผู้แต่งองค์กร (ร้อยละ 71.2) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การพิจารณาใช้ชื่อองค์กรเป็นผู้แต่งจะต้องพิจารณาตามเงื่อนไขที่กำหนดซึ่งมีหลายลักษณะ (Anglo-American Cataloguing Rules: 1998: Rule 21.1B) และเข้าใจยาก ไม่เหมือนกับชื่อผู้แต่งบุคคลที่นิสิตคุ้นเคย การตัดสินใจว่าจะใช้ชื่อองค์กรเป็นผู้แต่งหรือไม่จะต้องอาศัยประสบการณ์ที่สั่งสมเป็นระยะเวลาหลายปี อีกทั้งวิธีการลงชื่อองค์กรก็ซับซ้อนยุ่งยากในกรณีที่มีทั้งหน่วยงานใหญ่และหน่วยงานรอง (Anglo-American Cataloguing Rules: 1998: Rule 24.13-24.14) เช่น

ไม่ลงหน่วยงานย่อยภายใต้หน่วยงานใหญ่ เช่น -- Thailand national synchrotron research center. ที่ถูกต้องคือ -- Thailand. National Synchrotron Research Center.

ลงหน่วยงานไม่ถูกต้องตามลำดับ เช่น -- สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์. กรมราชทัณฑ์. ที่ถูกต้องคือ -- กรมราชทัณฑ์. สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์.

ฉะนั้น นิสิตซึ่งยังมีประสบการณ์น้อย จึงลงรายการส่วนนี้ผิดพลาดเป็นส่วนมาก สำหรับ การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ ที่ผิดพลาดร้อยละ 60.7 อาจเป็นเพราะความสับสนเกี่ยวกับกฎที่ใช้พิจารณา เช่น

-- **England:** Puffin Books, 1994. ซึ่งผิดพลาด เพราะการลงรายการสถานที่พิมพ์ต้องลงเมืองที่พิมพ์ไม่ใช่ประเทศที่พิมพ์ ที่ถูกต้องคือ -- **London:** Puffin Books, 1994.

-- กรุงเทพฯ: สถาบันฯ, 2549. ซึ่งผิดพลาด เพราะไม่สามารถลงชื่อสำนักพิมพ์ที่เป็นองค์กรแบบย่อได้ เนื่องจากไม่ได้ใช้ชื่อองค์กรเป็นรายการหลัก

-- [เชียงใหม่]: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ซึ่งที่ถูกต้องจะต้องลงชื่อสาขาวิชาด้วย เพราะเป็นผู้รับผิดชอบเนื้อหา ดังนี้ -- [เชียงใหม่]: สาขาวิชาอัญมณี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,

-- [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.] ซึ่งที่ถูกต้องจะต้องลงสถานที่และหน่วยงานที่ผู้วิจัยสังกัด ตามกฎเกณฑ์ที่สำนักหอสมุดกลาง มศว ประยุกต์จากเอเอซีอาร์ 2 เพื่อใช้สำหรับหนังสือภาษาไทย ที่ถูกต้องคือ [นครปฐม: ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน มหาวิทยาลัยศิลปากร],

ลงปีที่พิมพ์ไม่ถูกต้อง เช่น

-- 2549. ซึ่งผิดเพราะปีที่พิมพ์ไม่ได้ปรากฏอยู่ในแหล่งข้อมูลสำคัญ ที่ถูกต้องคือ -- [2549]

-- [ม.ป.ป.] ซึ่งผิดเพราะไม่ปรากฏปีที่พิมพ์แต่เป็นปีที่คาดการณ์ ที่ถูกต้องคือ -- [2549?].

จากความสับสนเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา จึงทำให้นิสิตลงรายการส่วนนี้ผิดพลาดเป็นส่วนมาก

3. การลงรายการตามรูปแบบมาร์ก

3.1 การลงรายการในเขตข้อมูลความยาวคงที่ ส่วนหน้า และ เขตข้อมูล 008

จากผลการวิจัย พบว่า การลงรหัสในส่วนหน้าโดยรวมมีความถูกต้อง ร้อยละ 97.4 ผิดพลาดร้อยละ 2.6 รหัสที่ลงได้ถูกต้องมากที่สุดคือ ตำแหน่งที่ 05 สถานะของระเบียบ (ร้อยละ 99.0) รหัสที่ใช้คือ n ซึ่งหมายถึงว่าเป็นระเบียบใหม่ การที่นิสิตสามารถลงรหัสได้ถูกต้องมากที่สุดเป็นเพราะหนังสือที่นำมาฝึกปฏิบัติลงรายการจะเป็นหนังสือที่ไม่มีรายการในฐานข้อมูลของห้องสมุด (ณัฐยานี ไกรลาสสุวรรณ. 2553: สัมภาษณ์) ฉะนั้น เมื่อจะต้องทำรายการลงในฐานข้อมูล จึงถือว่าเป็นระเบียบใหม่ทั้งสิ้น นิสิตจึงลงรหัสได้ถูกต้องมากที่สุด

สำหรับรหัสที่ลงผิดพลาดมากที่สุดจะเป็น ตำแหน่งที่ 18 รหัสรูปแบบการลงรายการ แต่ที่ผิดพลาดเพียงร้อยละ 6.6 เท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรหัสที่ใช้ในส่วนนี้คือ a หมายถึง AACR ซึ่งเป็นรหัสที่บ่งบอกให้รู้ว่ารูปแบบการลงรายการที่ใช้ในครั้งนี้อยู่ตามรูปแบบ AACR ซึ่งเป็นเพียงกฎเกณฑ์เดียวที่นิสิตศึกษา จึงย่อมคุ้นเคยและจำได้ แต่ที่นิสิตลงผิดพลาดมากกว่ารหัสส่วนอื่นอาจเป็นเพราะความไม่รอบคอบในการทำรายการ เช่น ไม่ลงรหัส หรือลงรหัส a แต่ใช้อักษรตัวใหญ่ เป็นต้น จึงทำให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น

ในส่วนเขตข้อมูล 008 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีความถูกต้องร้อยละ 87.1 ผิดพลาดร้อยละ 12.9 รหัสที่ลงได้ถูกต้องมากที่สุด คือ ตำแหน่งที่ 11-14 ปีสิ้นสุด (ร้อยละ 99.4) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหนังสือเกือบทั้งหมดที่บรรณารักษ์คัดเลือกมาให้ให้นิสิตฝึกลงรายการเป็นหนังสือที่พิมพ์สิ้นสุดในปีเดียว (ณัฐยานี ไกรลาสสุวรรณ. 2553: สัมภาษณ์) คือ ระเบียบที่ใช้ศึกษาทั้งหมด 333 ระเบียบ เป็นระเบียบของหนังสือที่พิมพ์สิ้นสุดในปีเดียว 331 ระเบียบ นั่นคือ ตำแหน่งที่ 07-10 ปีที่เริ่มต้น นิสิตก็จะลงปีที่พิมพ์ตามที่ปรากฏในหนังสือ ส่วนตำแหน่งที่ 11-14 ปีที่สิ้นสุด ก็จะลงรหัสง่าย ๆ เพียงแค่ #### ทั้ง 4 ตำแหน่งเท่านั้น โดยไม่ต้องพิจารณาว่าจะต้องใช้ปีใดแน่ ความผิดพลาดจึงปรากฏแต่เพียงเล็กน้อย ส่วนที่ผิดพลาดนั้นปรากฏใน 2 ระเบียบซึ่งจะต้องลงปีสิ้นสุดคือ รหัส 9999 เนื่องจากเป็นหนังสือรายปี แต่นิสิตไม่ได้ลงรหัสใดใด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตขาดความรอบคอบ และไม่ได้พิจารณาให้ถี่ถ้วน ความผิดพลาดจึงเกิดขึ้น แต่ก็ถือว่าเป็นความผิดพลาดเพียงเล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปภาดา น้อยคำยาง (2552: บทคัดย่อ) ที่พบว่า การลงรายการเขตข้อมูล 008 มีความถูกต้องมากถึง ร้อยละ 93.8

ส่วนตำแหน่งที่มีการลงรายการผิดพลาดมากที่สุดในเขตข้อมูล 008 คือ ตำแหน่งที่ 15-17 สถานที่พิมพ์ (ร้อยละ 26.4) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตสับสนกับการลงรหัสในส่วนสถานที่พิมพ์ กล่าวคือ การลงรหัสในส่วนสถานที่พิมพ์ ถ้าเป็นประเทศใหญ่ เช่น สหรัฐอเมริกา หรือ ประเทศอังกฤษ การกำหนดรหัสสถานที่พิมพ์ จะกำหนดโดยใช้ชื่อรัฐ หรือ เมือง ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักพิมพ์ และใช้อักษรภาษาอังกฤษตัวพิมพ์เล็ก เช่น

-- สถานที่พิมพ์คือรัฐ Massachusetts ประเทศสหรัฐอเมริกา รหัสสถานที่พิมพ์
ซึ่งใช้แทนเมือง Massachusetts คือ mau ไม่ใช่ usa

-- สถานที่พิมพ์ คือ London ประเทศอังกฤษ รหัสสถานที่พิมพ์ซึ่งใช้แทน London คือ enk ไม่ใช่ uk

-- สถานที่พิมพ์ คือเมือง Guilford รัฐ Connecticut รหัสสถานที่พิมพ์ซึ่งใช้แทนรัฐ Connecticut คือ ctu ไม่ใช่ usa

(ในกรณีของเมือง Guilford นี้ ในแหล่งข้อมูลสำคัญแจ้งว่าสถานที่พิมพ์ คือเมือง Guilford ไม่มีชื่อรัฐ ดังนั้น นิสิตจะต้องหาข้อมูลต่อไปให้ได้ว่า เมืองนี้อยู่ในรัฐใดของประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่เช่นนั้น จะกำหนดรหัสสถานที่พิมพ์ไม่ได้ เพราะใน USMARC Code List for Country ไม่ได้กำหนดรหัสเมือง Guilford ไว้)

นอกจากนี้ในบางประเทศ การกำหนดรหัสสถานที่พิมพ์จะกำหนดจากรหัสของประเทศได้เลย ถึงแม้ว่าสถานที่พิมพ์จะตั้งอยู่ตามภาคหรือจังหวัดต่างๆ ก็ตาม เช่น

-- สถานที่พิมพ์ คือ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ สงขลา ฯลฯ รหัสสถานที่พิมพ์คือ th ซึ่งหมายถึงประเทศไทย

-- สถานที่พิมพ์ คือ Singapore รหัสสถานที่พิมพ์ของประเทศ Singapore คือ si จากลักษณะการกำหนดรหัสประเทศที่ค่อนข้างยุ่งยาก ซับซ้อน ดังกล่าว จึงทำให้การลงรายการสถานที่พิมพ์มีความผิดพลาดมากกว่าส่วนอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเปรมฤดี หาญปราบ (2546: 63) ที่พบว่า การลงรหัสในเขตข้อมูล 008 ส่วนใหญ่มีความถูกต้องเกินกว่า ร้อยละ 90 ยกเว้นการลงรหัสประเทศ มีความถูกต้องน้อยที่สุดเพียง ร้อยละ 66.29

นอกจากนี้ในส่วนที่ผิดพลาดรองลงมา คือ ตำแหน่งที่ 18-21 ภาพประกอบ (ร้อยละ 26.3) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตขาดความแม่นยำในการลงรายการในส่วนนี้ เนื่องจากการลงรหัสภาพประกอบ ตามรูปแบบมาร์กนั้น กำหนดรหัสไว้ 4 ตัวอักษร คือ

เครื่องหมายเว้นว่าง # ไม่มีภาพประกอบ

- a ภาพประกอบ
- b แผนที่
- c ภาพคนเหมือน
- d แผนภูมิ

การลงรหัส หากมีลงครบทั้ง 4 ตำแหน่ง ต้องจัดเรียงตามลำดับตัวอักษร a-d แต่ถ้าวรรหัสมีจำนวนน้อยกว่า 4 ตำแหน่ง ให้ลงรหัสชิดซ้ายไปตามลำดับ และเว้นว่างในตำแหน่งที่ไม่ใช้ แต่ถ้ามากกว่านั้นก็ให้บันทึกเพียง 4 ตำแหน่ง เช่น

ไม่มีภาพประกอบ	ลงรหัสดังนี้	####
มีเฉพาะภาพประกอบ	ลงรหัสดังนี้	a###
มีภาพประกอบและแผนที่	ลงรหัสดังนี้	ab##
มีเฉพาะภาพคนเหมือน	ลงรหัสดังนี้	c###
มีภาพประกอบ แผนที่ แผนภูมิ	ลงรหัสดังนี้	abd#

จะเห็นว่าการลงรายการภาพประกอบ มีกฎเกณฑ์ที่ยุ่งยากและต้องละเอียดรอบคอบ ถึงแม้รหัสที่สำนักหอสมุดกลางประยุกต์จากคู่มือการลงรายการตามรูปแบบมาร์กฉบับภาษาอังกฤษ จะใช้รหัสเพียง 4 ตัวอักษร ดังกล่าวแล้วก็ตาม แต่นิสิตก็ยังเกิดความสับสน ดังตัวอย่างลักษณะของความผิดพลาด ดังนี้

- หนังสือไม่มีภาพประกอบ แต่ไม่ลงรหัส #
- หนังสือไม่มีภาพประกอบ แต่ลงรหัส a
- หนังสือมีทั้งภาพประกอบและแผนที่ แต่ไม่ลงรหัส ab
- หนังสือที่มีเฉพาะแผนภูมิ แต่ไม่ลงรหัส d ในตำแหน่งแรก แต่กลับไปลงใน

ตำแหน่งสุดท้าย คือ **####** เนื่องจากเข้าใจผิดว่ารหัส d จะอยู่ในลำดับที่ 4 ตามลักษณะการเรียงตามลำดับอักษร โดยลืมไปว่ารหัสมีน้อยกว่า 4 ตำแหน่งให้จัดเรียงชิดซ้าย ดังนั้น การลงที่ถูกต้องจะต้องเป็นดังนี้ **d###**

ฉะนั้นเมื่อนิสิตขาดความแม่นยำในกฎเกณฑ์ อีกทั้งการเรียนการสอนรายวิชาการลงรายการตามรูปแบบมาร์กในชั้นเรียน ก็ไม่ได้เน้นการฝึกการลงรหัสในเขตข้อมูลส่วนนำ และ ส่วนเขตข้อมูล 008 (ศคิพิมล ประพินพงศกร. 2553: สัมภาษณ์) ฉะนั้น การลงรายการเขตข้อมูลส่วนนำ และ เขตข้อมูล 008 ในการฝึกงานครั้งนี้ จึงถือเป็นครั้งแรกของนิสิต ซึ่งส่งผลให้ลงรายการผิดพลาดมากกว่ารายการอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โรเมโร (Romero. 1994: 216) ที่พบว่า ข้อผิดพลาดส่วนใหญ่ของการลงรหัสในเขตข้อมูลความยาวคงที่ มีความผิดพลาดสูง ถึงร้อยละ 77.07

3.2 การลงรายการในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ (เขตข้อมูล 020 - 740)

จากผลการวิจัย พบว่า การลงรายการในเขตข้อมูลความยาวไม่คงที่ โดยรวมมีความถูกต้อง ร้อยละ 87.7 และมีความผิดพลาด ร้อยละ 12.3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตได้ฝึกการลงรายการต่างๆ ตามรูปแบบมาร์กมาบ้างแล้วจากการเรียนในชั้นเรียน ที่มีทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะในส่วนของเขตข้อมูล (Tags) ที่สำคัญๆ และตัวบ่งชี้ (Indicators) (ศคิพิมล ประพินพงศกร. 2553: สัมภาษณ์) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเซง และ โรเมโร (Zeng. 1992: Online; Romero. 1994: 223) ที่พบว่า การลงรายการในรูปแบบมาร์ก มีความผิดพลาดน้อย

ส่วนที่ลงรายการได้ถูกต้องมากที่สุด คือ เขตข้อมูล 502 หมายเหตุวิทยานิพนธ์ คือถูกต้องร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ รหัสที่ใช้สำหรับเขตข้อมูลนี้ ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อน นิสิตสามารถจดจำได้ง่าย กล่าวคือรหัสที่ใช้ประกอบด้วย

- เลขประจำเขตข้อมูล คือ 502
- รหัสตัวบ่งชี้ 2 ตัว มีค่าเป็น ## เสมอ

และ -- เขตข้อมูลย่อย ซึ่งมีรหัสที่ใช้อยู่เพียง 1 ตัว คือ \$a ซึ่งหมายถึง รหัสที่กำกับชื่อวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ รวมทั้งปีที่พิมพ์ เช่น

-- 502 ## \$a วิทยานิพนธ์ (อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์)) -- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

-- 502 ## \$a Thesis (M.A.) -- University College, London, 2006.

จึงเห็นได้ว่า การลงรายการในเขตข้อมูล 502 นี้ จะมีรูปแบบเฉพาะที่ค่อนข้างตายตัว และชัดเจน การลงรายการจึงไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนแต่ประการใด นิสิตจึงสามารถลงรายการได้ถูกต้องทั้งหมดทุกรายการ ประกอบกับจำนวนระเบียบที่เป็นวิทยานิพนธ์มีเพียง 5 ระเบียบ และตำแหน่งที่ตรวจสอบมีเพียง 15 ตำแหน่ง โอกาสที่จะผิดพลาดจึงมีน้อยมากหรือไม่มีเลย

ส่วนที่ลงรายการได้ถูกต้องรองลงมา คือ เขตข้อมูล 020 เลข ISBN ร้อยละ 98.5 ซึ่งเป็นเขตข้อมูลที่มีลักษณะเดียวกันกับเขตข้อมูล 502 คือ ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อน นิสิตสามารถจดจำได้ง่าย ซึ่งประกอบด้วย

-- เลขประจำเขตข้อมูล คือ 020

-- รหัสตัวบ่งชี้ 2 ตัว มีค่าเป็น ## เสมอ

-- เขตข้อมูลย่อย ซึ่งมีรหัสที่ใช้อยู่เพียง 2 ตัว คือ

-- \$a ซึ่งหมายถึง รหัสที่กำกับเลข ISBN และ

-- \$c หมายถึง รหัสที่ใช้กำกับราคาหนังสือ

ดังนั้น ความผิดพลาดจึงมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เปรมฤดี หาญปราบ (2546: 63) พบว่า การลงรายการมาร์กในเขตข้อมูล 020 มีความถูกต้อง ร้อยละ 100 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปภาดา น้อยคำยาง (2553: บทคัดย่อ) ที่พบว่า เขตข้อมูล 020 มีการลงรายการถูกต้อง ร้อยละ 87.9

เขตข้อมูล 260 ส่วน การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ ลงรายการได้ถูกต้องร้อยละ 97.6 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หนังสือที่บรรณารักษ์นำมาให้นิสิตฝึกลงรายการส่วนใหญ่เป็นหนังสือภาษาไทย (ณัฐธยาน์ ไกรลาสสุวรรณ. 2553: สัมภาษณ์) ซึ่งนิสิตมีความคุ้นเคย จึงสามารถพิจารณาได้ว่า ส่วนใดหมายถึงสถานที่พิมพ์ ซึ่งจะต้องกำกับด้วย \$a ส่วนใดหมายถึงสำนักพิมพ์หรือผู้รับผิดชอบในการจัดพิมพ์หรือจัดจำหน่าย ที่จะต้องกำกับด้วย \$b และส่วนปีพิมพ์ ที่จะต้องกำกับด้วย \$c อีกทั้งตัวบ่งชี้ทั้ง 2 ตำแหน่งจะเป็นรหัสเว้นว่าง (##) เสมอ ทำให้นิสิตลงรายการในส่วนนี้ได้ถูกต้องมากกว่าส่วนที่ลงผิดพลาดซึ่งมีเป็นจำนวนน้อย เช่น

ไม่ได้ลงรายการทั้งเขตข้อมูล เช่น

-- 260 ## \$a กรุงเทพฯ :\$b ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.), \$c 2550.

ไม่ลง \$b กำกับสำนักพิมพ์ เช่น

-- 260 ## \$a [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.], ที่ถูกต้องเป็นดังนี้ 260 ## \$a [ม.ป.ท.] : \$b [ม.ป.พ.],

-- 260 ## \$a เชียงใหม่ : \$b ภาควิชาธรณีวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
ไม่ลง \$c กำกับปีพิมพ์ เช่น

-- 260 ## \$a กรุงเทพฯ : \$b หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน คณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน, \$c [2546?].

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเซง (Zeng. 1992: Online) ที่พบว่าการลงรายการใน
รูปแบบมาร์ก มีความผิดพลาดน้อย และสอดคล้องกับการวิจัยของ เปรมฤดี หาญปราบ (2546: 64) ที่
พบว่า การลงรายการรูปแบบมาร์กในเขตข้อมูล 260 (การใช้แท็ก ตัวบ่งชี้ และเขตข้อมูลย่อย) มี
ความถูกต้องร้อยละ 100 แต่ขัดแย้งกับผลการวิจัยของ แมสเซ (Massey. 2000: Online) ที่พบว่าการ
ลงรายการในเขตข้อมูล 260 การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ พบข้อผิดพลาดมากที่สุด (ร้อยละ 21.5) เช่น
ข้อมูลบางส่วนขาดหายไป และลงรหัสประเภทปีพิมพ์ไม่ถูกต้อง

สำหรับเขตข้อมูล 300 ลักษณะทางกายภาพ นิสิตลงรายการได้ถูกต้องร้อยละ 96.7
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ รหัสที่ใช้สำหรับลงรายการในเขตข้อมูลนี้ไม่ยุ่งยากซับซ้อน มีตัวบ่งชี้เพียง 2
ตำแหน่งและมีรหัสเป็นว่าง (##) เสมอ เขตข้อมูลย่อยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ก็มีเพียง 2 ตัวเท่านั้น ได้แก่
\$a และ \$b นิสิตจึงลงรายการได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก ส่วนที่ผิดพลาดเพียงเล็กน้อย คือ หนังสือที่ทำ
รายการ มี ภาพประกอบ ; ภาพประกอบ แผนภูมิ ; ill., maps แต่นิสิตไม่ลง \$b กำกับ เช่น

-- 300 ## \$a [16], 124 แผ่น : \$b ภาพประกอบ.

-- 300 ## \$a [4], 248 หน้า : \$b ภาพประกอบ, แผนภูมิ.

-- 300 ## \$a 120 p. : \$b ill., maps.

เขตข้อมูลที่ลงรายการผิดพลาดมากที่สุด คือ เขตข้อมูล 740 รายการเพิ่มชื่อเรื่อง ซึ่ง
ผิดพลาดร้อยละ 100 การทำรายการเพิ่มชื่อเรื่องจากเขตข้อมูลนี้ จะต้องนำชื่อเรื่องที่ปรากฏอยู่ใน
รายการหมายเหตุในเขตข้อมูล 505 คือ หมายเหตุสารบัญเท่านั้น มาทำเป็นรายการเพิ่มชื่อเรื่อง เช่น
หนังสือชื่อ *อนุสรณ์งานศพ ประเสริฐ สุนทรโรทก, ร.น. ณ เมรุวัดธาตุทอง 24 ธันวาคม 2548*. เนื้อหาใน
ตัวเล่มประกอบด้วยเรื่องต่างๆ ได้แก่ *มหันตภัยคลื่นยักษ์สึนามิในประวัติศาสตร์ไทย. มหัจจรรย์น้ำ
มะพร้าว .ความมหัจจรรย์ของพีช. และ ถอดรื้อปรัชญาและศิลปะแบบตะวันตกเป็นศูนย์กลาง* การลง
รายการที่ถูกต้อง จะต้องลงชื่อเรื่องเหล่านี้ไว้ในเขตข้อมูล 505 หมายเหตุสารบัญ ดังนี้

-- 505 0# \$a มหัตภัยคลื่นยักษ์สึนามิในประวัติศาสตร์ไทย / ธีรพันธ์

รักตะบุตร, บุรินทร์ เวชบรรเทิง -- มหัจจรรย์น้ำมะพร้าว / ณรงค์

โฉมเฉลา -- ความมหัจจรรย์ของพีช / พนัส บุณณศิลป์ -- ถอดรื้อปรัชญา

และศิลปะแบบตะวันตกเป็นศูนย์กลาง / ธีรยุทธ บุญมี.

จากนั้น จึงนำชื่อเรื่องจากเขตข้อมูล 505 ข้างต้นมาทำเป็นรายการเพิ่มชื่อเรื่องใน
เขตข้อมูล 740 ดังนี้

-- 740 02 \$a มหัตภัยคลื่นยักษ์สึนามิในประวัติศาสตร์ไทย.

-- 740 02 \$a มหัจจรรย์น้ำมะพร้าว.

-- 740 02 \$a ความมหัศจรรย์ของพืช.

-- 740 02 \$a .ถอดรื้อปรัชญาและศิลปะแบบตะวันตกเป็นศูนย์กลาง

แต่เนื่องนิสิตไม่ได้ลงรายการดังกล่าวในเขตข้อมูล 505 จึงไม่ได้ทำรายการเพิ่มชื่อเรื่องในเขตข้อมูล 740 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตไม่มีประสบการณ์ จึงขาดความแม่นยำในกฎเกณฑ์ และไม่ได้คำนึงถึงการเข้าถึงสารสนเทศของผู้ใช้จากชื่อเรื่องต่างๆ จึงส่งผลให้นิสิตลงรายการในส่วนนี้ผิดพลาดมากกว่าส่วนอื่น

ส่วนที่ลงรายการผิดพลาดรองลงมาคือ เขตข้อมูล 505 หมายเหตุสารบัญ ร้อยละ 66.7 ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะนิสิตไม่ได้คำนึงถึงการเข้าถึงสารสนเทศของผู้ใช้จากชื่อเรื่องต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น

สำหรับส่วน ชื่อชุด/ชื่อชุดที่ทำรายการเพิ่ม พบว่า มีความผิดพลาด ร้อยละ 61.5 ซึ่งความผิดพลาดส่วนใหญ่ที่พบ คือ ลงรายการชื่อชุดไม่ถูกต้อง และ ไม่ทำรายการเพิ่มชื่อชุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ชื่อชุดเป็นชื่อที่ต้องอาศัยการพิจารณาตีความ เช่น ชื่อชุดบางชื่อแม้จะมีปรากฏอยู่แต่ก็ไม่จำเป็นต้องนำมาลงรายการ หรือ ชื่อชุดบางชื่อไม่มีคำว่า “ชุด” ปรากฏอยู่ทำให้สับสน ดังที่อภิปรายแล้ว ในการรายการแบบแองโกลอเมริกันในข้อ 2 ข้างต้น ตัวอย่างความผิดพลาดที่พบมีลักษณะดังนี้

1) ไม่ลงรายการชื่อชุดในเขตข้อมูล 440 เช่น

-- 440 #0 \$a ชุดโครงการวิจัยการศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจาก
ขมิ้นชันใน ตำบลลานข่อย อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

-- 440 #0 \$a Winning edge series

-- 440 #4 \$a The British Medical Association

2) ไม่ลง \$v กำกับลำดับที่ของชุด เช่น

-- 440 #0 \$a การอุดมศึกษาปริทัศน์ ; \$v 10

ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ปิน (Bin. 2007: Online) ที่พบว่า เขตข้อมูล 440 ชื่อชุด/ชื่อชุดที่ทำรายการเพิ่ม มีการลงรายการผิดพลาดสูงสุด คือ 94 แห่ง จากจำนวนทั้งหมด 275 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 34.2

สำหรับเขตข้อมูล 710 รายการเพิ่มผู้แต่งองค์กร ซึ่งผิดพลาดร้อยละ 60.2 โดยที่นิสิตจะละเว้นไม่ได้ลงรายการส่วนนี้ กล่าวคือ ในกรณีที่หนังสือนั้นมีชื่อองค์กรปรากฏในฐานะสำนักพิมพ์ และเกี่ยวข้องกับผลงาน เป็นองค์กรที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย และองค์กรนั้นต้องมีส่วนในการสร้างหรือดำเนินงานเพื่อให้งานชิ้นนั้นสำเร็จ เช่น หนังสือชื่อ สมุนไพรรักษาบ้าน ปรากฏในรายการดังนี้

-- 245 00 \$a สมุนไพรรักษาบ้าน /\$c ผู้รวบรวม, ดรุณ เพ็ชรพลาย

... [และคนอื่นๆ].

-- 260 ## \$a [นนทบุรี]: \$b สถาบันวิจัยสมุนไพร

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์, \$c 2540.

ในกรณีนี้ จะต้องทำรายการเพิ่มให้กับ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สถาบันวิจัยสมุนไพร ในเขตข้อมูล 710 ด้วย แต่พบว่า นิสิตไม่ได้ทำรายการเพิ่มให้กับองค์กรในลักษณะดังกล่าว

จากที่ได้อภิปรายผลการวิจัยในแง่ของความผิดพลาดของการลงรายการของนิสิตข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การที่นิสิตลงรายการผิดพลาดนั้นเป็นเพราะสาเหตุสำคัญๆ ดังนี้

1. นิสิตไม่มีความแม่นยำและความเข้าใจที่ชัดเจนในกฎเกณฑ์ต่างๆ มากเพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน หรือ รูปแบบมาร์ก
2. นิสิตไม่มีความละเอียดรอบคอบในการนำกฎมาใช้ มากเท่าที่ควร แม้จะมีคู่มือการปฏิบัติงานไว้ประจำตัวก็ตาม
3. นิสิตยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของรายการบรรณานุกรม ในฐานะเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศของผู้ใช้ มากเท่าที่ควร ซึ่งเห็นได้ชัดจากการที่ไม่ลงรายการสารบัญ และไม่ทำรายการเพิ่มให้กับชื่อเรื่องในสารบัญ รวมทั้งชื่อองค์กรที่มีส่วนในการสร้างหรือจัดทำผลงานนั้น เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้จุดเข้าถึง (Access points) ผลงานนั้นๆ ไม่หลากหลายตามที่จะควรจะเป็น
4. นิสิตยังด้อยประสบการณ์และขาดความคุ้นเคย ในเรื่องการพิจารณารายละเอียดต่างๆ ที่สำคัญและที่จำเป็นที่ปรากฏในหนังสือ ซึ่งเป็นรายละเอียดที่จะต้องนำมาลงรายการ เช่น ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าชื่อนั้นเป็นชื่อชุดหรือไม่ ไม่ทราบว่างค์กรนั้นเป็นสำนักพิมพ์หรือไม่ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตสามารถลงรายการและรหัสตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน และรูปแบบมาร์ก ได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ข้อผิดพลาดที่ปรากฏแม้ว่าจะมีเพียงส่วนน้อย แต่ก็ควรได้รับการพิจารณาจากผู้สอนรายวิชาการจัดทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงเนื้อหาที่สอนตามสมควร ดังนี้

1. ผู้สอนควรเน้นการสอนภาคปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1.1 หลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน ควรเน้นในเรื่องของ

- 1.1.1 ชื่อชุด โดยอธิบายลักษณะของชื่อชุด รวมทั้งแนวทางการพิจารณา ให้ชัดเจน
- 1.1.2 ชื่อองค์กร โดยอธิบายให้เข้าใจว่า ชื่อองค์กรที่ปรากฏลักษณะใดจึงสามารถใช่

เป็นผู้แต่งได้ และลักษณะใดที่เป็นสำนักพิมพ์ รวมทั้งวิธีการลงชื่อองค์กรที่มีทั้งหน่วยงานใหญ่และหน่วยงานรอง การลงชื่อองค์กรที่เป็นหน่วยงานรองในฐานะรายการหลัก และการลงชื่อองค์กรที่เป็นหน่วยงานรองโดยตรงและโดยอ้อม

- 1.1.3 การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา
- 1.1.4 การลงสารบัญ และการทำรายการเพิ่มชื่อเรื่องที่ลงไว้ในสารบัญ
- 1.2 การลงรายการรูปแบบมาร์ก ควรเน้นภาคปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1.2.1 เขตข้อมูล 008 ควรเน้นในเรื่อง

- 1) การลงรหัสสถานที่พิมพ์ ในหนังสือภาษาอังกฤษ
- 2) การลงรหัสภาพประกอบ

1.2.2 เขตข้อมูล 440 รายการชื่อชุด/ชื่อชุดที่ทำรายการเพิ่ม เขตข้อมูล 710 รายการเพิ่มผู้แต่งองค์กร เขตข้อมูล 740 รายการเพิ่มชื่อเรื่อง โดยจะต้องให้สัมพันธ์กับการลงรายการตามหลักเกณฑ์การลงรายการแบบแองโกลอเมริกัน โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องจะต้องทำเป็นรายการเพิ่ม

2. ผู้สอนควรเน้นย้ำให้นิสิตตระหนักถึงความสำคัญของรายการบรรณานุกรม ในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศต่างๆ ของผู้ใช้ โดยเฉพาะในเรื่องจุดเข้าถึง (Access points) ที่จะต้องพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบทุกแง่มุม และนำมาลงรายการไว้เสมอในส่วนที่เป็นรายการเพิ่ม ทั้งนี้เพื่อเป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้ตามที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาการลงรายการสิ่งพิมพ์ในด้านเนื้อหา (Subject cataloguing) เพื่อศึกษาข้อผิดพลาดในการกำหนดเลขหมู่ และการให้หัวเรื่อง ของนิสิต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ชลธิชา นารอง. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดการลงรายการหนังสือของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. อัดสำเนา.
- ณัฐธยาน์ ไกรลาสสุวรรณ. (2553, 25 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย บุญยืน จันทร์สว่าง ที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงพร พงศ์พานิชย์. (2541). การศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนและบรรณารักษ์ต่อเนื้อหาวิชาการวิเคราะห์เลขหมู่และทำรายการ. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ปภาดา น้อยคำยาง. (2552). การตรวจสอบคุณภาพของรายการหนังสือในฐานข้อมูลบรรณานุกรม สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เปรมฤดี หาญปราบ. (2546). การศึกษาความถูกต้องของการลงรายการหนังสือภาษาไทยตามรูปแบบมาร์ก. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะมนุษยศาสตร์. (2548). คู่มือหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. (2544). คู่มือปฏิบัติงานการลงรายการหนังสือของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม 2544). กรุงเทพฯ: ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรและวิเคราะห์สารสนเทศ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย.
- ศศิพิมล ประพินพงศกร. (2553, 23 กุมภาพันธ์). สัมภาษณ์โดย บุญยืน จันทร์สว่าง ที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์. (2544). การลงรายการหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ตามหลักเกณฑ์ AACR2, 1998 Revision. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2546, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนาการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. โดมทัศน์. 24(2): 31-44.

Anglo-American Cataloguing Rules: Second edition, 1988 revision, Amendment 1993.

(1993). Prepared under the direction of The Joint, Steering Committee for Revision of AACR, a Committee of: The American Library Association, The Australian Committee on Cataloguing, The British Library, The Canadian Committee on Cataloguing, The Library Association, The Library of Congress. Ottawa: Canadian Library Association; Chicago: American Library Association.

Anglo-American Cataloguing Rules. (1998). Prepared under the direction of The Joint, Steering Committee for Revision of AACR, a Committee of: The American Library Association, The Australian Committee on Cataloguing, The British Library, The Canadian Committee on cataloguing, The Library Association, The Library of Congress. 2nd ed., 1998 Revision. Ottawa: Canadian Library Association ; Chicago: American Library Association.

Beall, Jeffrey. (2004). Using OCLC Connexion to Find Typographical Errors in Authority Records. **OCLC System & Services: International Digital library Perspectives.** 20(2): 71-75. Retrieved August 10, 2009, from <http://www.emeraldinsight.com/Insight/viewPDF.jsp?contentType=Article&Filename=html/Output/Published/EmeraldFullTextArticle/Pdf/1640200204.pdf>.

Beall, Jeffrey; & Kafadar, Karen. (2004, April). The Effectiveness of Copy Cataloging at Eliminating Typographical Errors in Shared Bibliographic Record. **Library Resources & Technical Services.** 48(2): 92-101.

_____. (2007, July). Measuring Typographical Errors' Impact on Retrieval in Bibliographical Databases. **Cataloging & Classification Quarterly.** 44(3-4): 197-211. Retrieved September 11, 2009, from, <http://www.informaworld.com/smpp/99239966-37579904/content~content=a903613234~db=all~order=page>

Bin, Jia. (2007). **An Empirical Study on OCLC Catalog Record Errors for the Copy Cataloging Of Chinese Monographs.** Master' Paper (M.S. in Information Science). Chapel Hill, N.C.: The Faculty of the School of Information and Library Science, University of North Carolina at Chapel Hill. Retrieved September 11, 2009, from, <http://etd.ils.unc.edu/dspace/bitstream/1901/376/1/binjia.pdf>

Byrne, Deborah. (1998). **MARC Manual: Understanding and Using MARC Records.** 2nd ed. Englewood, Colo.: Libraries Unlimited.

- Chan, Lois Mai, & Vizine-Goetz, Diane. (1997). Errors and Obsolete Elements in Assigned Library of Congress Subject Headings: Implications for Subject Cataloging Subject Authority Control. **Library Resources & Technical Services**. 41(4): 295-323.
- Chapman, Ann. (1994, December). Up to Standard? a Study of the Quality of Records in a Shared Cataloguing Database. **Journal of Librarianship and Information Science**. 26(4): 201-210.
- Crawford, Walt. (1989). **MARC for Library Use: Understanding Intergrated USMARC**. 2nd ed. Boston, Mass.: Hall.
- Fox, Christopher; Levitin, Anany; & Redman, Thomas. (1994). The Notio of Data its Quality Dimensions. **Information Processing & Management**. 30(1): 9-19.
- Krejcie, Robert V.; & Morgan, Daryle W. (1970, Autumn). Defermining Sample Size for Research Activites. **Education and Psychology Measurement**. 30: 606-610.
- Lancaster, Frederick Wilfird. (1991). **Indexing and Abstracting in Theory and Practice**. London: Library Association Publishing.
- MacLeod, Judy; & Callahan, Daren. (1995, April). Educators and Practitioners Reply: An Assessment of Cataloging Educatrion. **Library Resources & Technical Services**. 39(2): 153-165.
- Mansor, Yushiana. (1999). **Issues in Developing a Cooperative Cataloging Program in Malaysia: An analysis of MARC Records in Three University Libraries' OPAC Databases**. Dissertation, Ph.D (Library and Information Science). Pittsburgh: School of Information Sciences, University of Pittsburg. Retrieved March 30, 2007, from, <http://proquest.umi.com/pqdweb?index=0&did=733970631&SrchMode=1&sid=2&Fm...>
- MARC 21 Concise Format for Bibliographic Data. (2009)**. 1999 edition, update 2007. Washington, DC: Network Development and MARC Standard Office, Library of Congress. Retrieved: May, 01, 2009, form, <http://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdhome.html>
- Massey, Owen. (2000). **Auditing Catalogue Quality by Random Sampling**. Dissertation, M.A (Information Science). Loughborough University. Retrieved: April, 26, 2007, from <http://owen.massey.net/dissertation/c5.html>.
- Romero, Lisa. (1994, Summer). An Analysis of Entry-Level Cataloging Errors: Implications for Instruction and Training. **Journal of Education for Library and Information Science**. 35(3): 210-226.

- Romero, Lisa. (1995, Summer). An Evaluation of Classification and Subject Cataloging in Entry-Level Cataloging Copy: Implications for Access and Instruction. **Journal of Education for Library and Information Science.** 36(3): 217-229.
- Ryans, Cynthia C. (1980, Fall). Cataloging Administrators' View on Cataloging Education. **Library Resources & Technical Services.** 24(4): 343-351.
- Zeng, Lei. (1992). **An Evaluation of the Quality of Chinese-Language Records in the OCLC OLUC Database and a Study of a Rule-Based Data Validation System for Online Chinese Cataloging.** Dissertation, Ph.D (Library and Information Science). Pittsburgh: School of Information Sciences, University of Pittsburgh. Retrieved January, 10, 2010, from <http://proquest.umi.com/pqdweb?index=747450451&sid=1&Fmt=2&clientId=61839&VName=PQD>

ภาคผนวก

แบบบันทึกการลงรายการสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายเอเอซีอาร์2

แบบบันทึกการลงรหัสสิ่งพิมพ์ในรูปแบบมาร์ก

แบบบันทึกการลงรายการสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายเอเอซีอาร์2

ชื่อเรื่อง

รายการ	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง			หมายเหตุ ลักษณะรายการที่ไม่ถูกต้อง
		ลงไม่ ถูกต้อง	ไม่ลง รายการ	รวม	
ผู้แต่ง -- บุคคล -- องค์กร					
ชื่อเรื่อง					
ชื่อชุด					
การแจ้ง ความรับผิดชอบ					
ฉบับพิมพ์					
การพิมพ์, การจำหน่าย ฯลฯ					
ลักษณะ ทางกายภาพ					
หมายเหตุ					
เลขมาตรฐาน หนังสือสากล					

แบบบันทึกการลงรหัสสิ่งพิมพ์ในรูปแบบ MARC

ชื่อเรื่อง

ตำแหน่ง			ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง			ลักษณะของรหัสที่ลงไม่ถูกต้อง
				ลงไม่ถูกต้อง	ไม่ลงรายการ	รวม	
1. เขตข้อมูลความยาวคงที่							
ส่วนนำ 05							
06							
07							
18							
เขตข้อมูล 008							
06 ประเภทของปีพิมพ์							
07-10 ปีพิมพ์เริ่มต้น							
11-14 ปีพิมพ์สิ้นสุด							
15-17 สถานที่พิมพ์							
18-21 ภาพประกอบ							
24-27 ลักษณะเนื้อหา							
35-37 ภาษา							
2. เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่							
เขตข้อมูล	ตัวบ่งชี้	เขตข้อมูลย่อย					
020							
	1						
	2						
		\$a					
		\$c					
041							
	1						
	2						
		\$a					
		\$b					
		\$h					
100							
	1						
	2						
		\$a					
		\$c					
		\$d					

ตำแหน่ง			ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง			ลักษณะของรหัสที่ไม่ถูกต้อง
				ลงไม่ ถูกต้อง	ไม่ลง รายการ	รวม	
2. เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่							
เขตข้อมูล	ตัว บ่งชี้	เขต ข้อมูล ย่อย					
110							
	1						
	2						
		\$a					
		\$b					
245							
	1						
	2						
		\$a					
		\$b					
		\$c					
246							
	1						
	2						
		\$a					
250							
	1						
	2						
		\$a					
260							
	1						
	2						
		\$a					
		\$b					
		\$c					
300							
	1						
	2						
		\$a					
		\$b					

ตำแหน่ง			ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง			ลักษณะของรหัสที่ลงไม่ถูกต้อง
				ลงไม่ ถูกต้อง	ไม่ลง รายการ	รวม	
2. เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่							
เขตข้อมูล	ตัว บ่งชี้	เขต ข้อมูล ย่อย					
440							
	1						
	2						
		\$a					
		\$x					
		\$v					
490							
	1						
	2						
		\$a					
		\$v					
500							
	1						
	2						
		\$a					
502							
	1						
	2						
		\$a					
504							
	1						
	2						
		\$a					
505							
	1						
	2						
		\$a					

ตำแหน่ง			ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง			ลักษณะของรหัสที่ลงไม่ถูกต้อง
				ลงไม่ถูกต้อง	ไม่ลงรายการ	รวม	
2. เขตข้อมูลความยาวไม่คงที่							
เขตข้อมูล	ตัวบ่งชี้	เขตข้อมูลย่อย					
700							
	1						
	2						
		\$a					
		\$c					
		\$d					
710							
	1						
	2						
		\$a					
		\$b					
740							
	1						
	2						
		\$a					

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางบุญยืน จันทร์สว่าง
 คุณวุฒิ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
 ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
 สังกัด ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 โทรศัพท์ 02-260-0122, 02-260-1770 ต่อ 6300, 6301

ประสบการณ์วิจัย

1) งานวิจัยร่วม

- พ.ศ. 2549. สถานภาพการทำงานและความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร
 บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2532-2548
 (ดำเนินการแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2550)
- พ.ศ. 2550. บทบาทในการสอนการรู้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
 (ดำเนินการแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2551)

2) โครงการควบคุมปริญญาานิพนธ์ / สารนิพนธ์ โครงการพิจารณาเค้าโครง ปริญญาานิพนธ์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์